

Ñà-nduá Nì Tiaa San Juan sàhà Jesucristu

Jesús nduú ana datúi nansa íá Dios, vàchi nì nanduu-ya nèhivì

¹ Na táyôo ñuhiví, sà-íá mii-yá ana datúi nansa nihnú ini Dios. Nùu Yua-nda Dios íá-yà, te mii stná-yà nduú stná-yà Dios. ² Te divi-ya íá nùu Yua-nda Dios na táyôo ñuhiví. ³ Mii-yá nì quidayucun-yà nsidanicuú ñàha íá ñuhiví. Te nú màsà cóo-yá, ni-ñàha mà cóo stná ñuhiví. ⁴ Sàhà mii-yá xí-itiaçu nsidaa ana itiaçu. Te sàhà ñà-itiaçu ndiaha-yá, ñà-jaàn sàni sàà-yà datnúu ini-yà nèhivì ñuhiví. ⁵ Cunaha-nsiá, ichì ñáa nduá ñuhiví yohó, doco iin-ni datnúu ndiaha-yá ini anima-ndà; te nsidaa ñà-íá ichì ñáa ma, cóni cùì cundeá nùu-yá.

⁶ Nìsa à iin tiàa nì nìhì chuun nùu Dios; Juan nani-né. ⁷ Te nì quixi-ne nì cachi-nè ñà-ndácuisì xì nèhivì nansa íá mii-yá ana datnúu xì sàxínitnùnì-ndà sàhà-ñá vètùnì cunindisá nsidaa-nèyà. ⁸ Màdì Juan yucán nì sándúu ana datnúu ndiaha xi ini-ndà, cóo; cuisì nì quixi-ne ñà-cachitnùhu uun-ne nansa íá mii-yá quidà-xì ñà-jaàn, ⁹ vàchi ndisa sàvaxi mii-yá ana datnúu ndiaha xi ini anima nsidaa nèhivì, te mà dándáhvì-yàndó.

¹⁰ Nì à-ya ñuhiví, divi ñuhiví nì quidayucun-yà, doco cóni nácúnì nèhivì-yá. ¹¹ Stoho ñuhiví nduú-yá, te nì quixi-ya yohó, doco nèhivì ñuhiví xi-ya, nì cahíchì ini-nèyà. ¹² Doco nsidaa ana

nì dáyáha xi-yá ini anima-xi, nì nìhìtáhvi-né cundu-ne dèhe ndisa-ya, te divi nduú nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísá-xí-yâ, te ndácùcahan xi quivì-yá.

¹³ Te ¿nansa nì nìhì-ndà nì sàcùnduu ndisa-nda dèhe-ya? Pues màdì sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi iin nèhivì (chica ndiaá), ni màdì sàhà yua-nda, ni sàhà stná ñà-dùcán cuní iin nèhivì coo. Còó, sàhà cuisì-ña ducán cuní Dios.

¹⁴ Ndè ñuhivì yohó nì quixi mii-yá ana datúi nansa iá Dios, te nì nduvàha-ya iin nèhivì iá iquicúñù-xi. Te nisa ìa chii-yá yohó ndé ndoo-nda. Te nsiùhù, nì xini-nsì ñà-ndiaha guá iá-yà. Ndi-aha gá-yà, cachì, vàchi mindaa Dèhemanì Yua-nda Dios nduú-yá, te chitu-yá gracia xì stná palabra ndàcuisì.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà Jesús

¹⁵ Daaní, nì càhàn Juan mà sàhà Jesús, nì ndàhì-nè, cachì-nè (xì nèhivì):

—Divi mii-yá nduú ana dìsàhà-xí nì càhìn xì-nsiá daa, te nì cachì, dihna yàha yùhù, dandu después vaxi mii-yá ana chicá ndiaá nùì, vàchi na táyô yùhù, sà-ìá mii-yá.

¹⁶ Chitu-yá cuàhà gá ñà-ndiaha ì ñuhú ini-yà, ñàyùcànduá nùù mii-yá sàni nìhìtáhvi stná-ndà cuàhà ñà-jaàn, cuàhà sàstnùhù gracia. ¹⁷ Vàchi ley sàna nduá nì dātúi Moisés antes, doco vichi sàni dātúi-ya ñà-nduú gracia ndiaha xí-yá xì stná palabra ndàcuisì xí-yá. ¹⁸ Còò ni-iin nèhivì nì xini xì Yua-nda Dios ni-iin xichi. Doco mindaa Dèhemanì-yá iá nùù-yá, sàni dātúi yà-yùcán nansa iá Yuamáni-yá sàhà-ñá cundaà ini-ndà.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà mii-né

19 Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Jerusalén, nì techuún-né iin ùi dùtù xi-ne nùu Juan, te cutnáhâ stná-nè xì dava nècuàchì (xinúcuáchí veheñùhu nani) Levita. Te nì xicàn tnùhù-né nùu nècuàchimà ana divi nduú-né.
20 Ñâyùcànduá, ñà-yohó nduá nì cachi Juan; cóni cachi-nè á cóó; nì cachi ndàà-nè:

—Yùhù, có-nduú mii-yá nani Cristu.

21 Dandu nì cacachi nècuàchimà:

—(Pues nú cóó), ¿ana divi nduu-ní? ¿A nsì-Elías nduu-ní?

Te nì cachi Juan:

—Còó.

Te nì cacachi tu nècuàchimà:

—Entonces, ¿a divi nduu-ní mii-yá ana icúmí quixi canúú càn cuenta xi Dios?

—Còó —cachí Juan.

22 Ñâyùcànduá, nì cachi nècuàchimà:

—Pues, ¿ana divi nduu-ní? vachi icúmí-nsì cachtitnùhu-nsì xì nèhivì nì catechuun-xi-nsì vaxi-nsì. ¿Ndíà cachí-ní sàhà mii-ní?

23 Dandu nì cachi Juan:

—Yùhù nduú ana càn fuerte sàhù yucù, (te cachí xì nèhivì ñà-nsidavì-né anima-nè) na ian ndundaà iin ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor nacua nì cachtitnùhu Isaías sàhaha na ní càn-nè cuenta xi Dios —ni cachi Juan.

24 Cunaha-nsiá, nècuàchì nì casaà nùu Juan mà, nècuàchì fariseu xínduu-ne. 25 Dandu nì xicàn tnùhù gá-nè, cachí-nè:

—Vichi, ¿índù chuun quidá î-ní nèhivì nú có-nduú-ní mii-yá nani Cristu, te có-nduú stná-ní nsì-Elías, te ni có-nduú stná-ní mii-yá icúmí quixi càn cuenta xi Dios?

26 Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Yùhù, ndisa, quidá ì' nèhivì xì tècuí. Doco mahì mii-nsiá iá iin ana có-nàcúní-nsiá. 27 Te mii-yá, nchícùn gà vaxi-ya nùí, te chicá ndiaá stná-yà nùí. Nì mà nátùí (cundui iin mozo xi-ya) ñà-tavà xì ndisàn-yá —nì cachi Juan.

28 Cunaha-nsiá, ndé iá ñuu tii Betábara ladu duha yùte Jordán, yucán nì cuu nsidaa ñà-yohó.

Nì quixi Jesús ñuhiví yohó ñà-cui-yà na ian xíhì iin lelù nduú promesa

29 Daaní, nì yàha inga quivì, dandu nì xini Juan vaxi Jesús, te nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn vaxi mii-yá ana nduú nahi Lelù Ì nì sàhatahvì Dios (ñà-cui-yà) dacúxíó-yá cuàchi nèhivì ñuhiví. 30 Sàhà mii-yá nì càhìn daa na ní cachì: nchícùn gà vaxi-ya nùí, vachi na táyôo yùhù ñuhiví, sà-ìá-yà, vachi nicanicuahàn iá-yà. 31 Te cónì nácúnì mii-yá antes, doco sàhà-ñá cundaà ini raza-ndà Israel ana divi nduú-yá, sàhàjàn nì nihí chuun quida ì' nèhivì xì tècuí —nì cachi Juan.

32 Daaní, nì cachi tu-ne inga palabra yohó:

—Yùhù, nì xinì nì nuu Espíritu Ì xí Dios; nahi loma náhà-yà mànua-ya ansivi nì sàcòo-ya dìnì Jesús, te nì ndòo-ya yucán. 33 Yùhù, cónì nácúnì mii-yá antes. Doco na ní sàha Yua-nda Dios yùhù chuun quida ì' nèhivì, dandu nì cachi stná-yà xì: “Na cúnì-ní nuu Espíritu Ì màcòo-ya dìnì iin (ana cuhí), dandu ñà-jaàn cundaà inì-ní divi nduú mii-yá cuahàn nsida ì' xì anima nèhivì tìxi Espíritu Ì”. 34 Ñàyùcànduá, yùhù, sàni xinì, te datúí

nùu-nsiá ñà-divi Dèhemanì Dios nduú Jesús —nì cachi Juan.

Nècuàchì primeru nì catenchicùn xì Jesús

³⁵ Daaní, nì yàha inga quivì, te yucán iin Juan, cutnàhâ-né xì ùi tiàa dacuahá-né. ³⁶ Te nì xini-nè yatni yàha Jesús, ñàyùcàndúá nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn cuàhàn mii-yá ana nduú Lelù Íi vaxi nùu Dios.

³⁷ Te ùi tiàa dacuaha-ma, nì tiacu-nè nì càhàn Juan ducán, te nì tenchicùn-nè Jesús cuàhàn-nè.

³⁸ Dandu nì ndacoto-ya, te nì xini-yà xínchicùn nècuàchìmà. Ñàyùcàndúá nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá nandúcú-nsiá?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù iá-ní?

³⁹ —Nahà-nsia, cundehè-nsiá —nì cachi-yà xì-né.

Ñàyùcàndúá, cuàhàn-nè xì-yá, te nì xini-nè índù iá-yà. Te nì ndòo-ne xì-yá sàcuaà yucán, vachi nahi càcúmì nì cuaà nduá.

⁴⁰⁻⁴¹ Iin tiàa nani Andrés nduú iin ana nì inini na ní càhàn Juan daa, te nì tenchicùn stná-nè Jesús. Dandu vichi duha nì sàhàn stná-nè nì nanducu-né ñani-nè nani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sànì ndacùhun stnahá-nsí xì mii-yá nduú Mesías.

Quivì Mesías nì cachi Andrés dàhàn mii-né, vachi cuní cachàmà Cristu (nì quixi dìquì-xí).

⁴² Dandu nì saca-ne ñani-nè nì casaà-nè ndé iá-yà. Te na ní xini-yà Simón mà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Dèhe Jonás nduu-ní, te nani-ní Simón, doco yùhù cuàhìn cachi xì-ní Cefas —nì cachi-yà. Te quìvì Cefas mà, Pedro cuní cachà.

Nansa nì cana Jesús iin tiàa nani Felipe xì inga-nè nani Natanael

⁴³ Daaní, nì yàha inga quìvì, te cuní Jesús nùhù-yà ladu Galilea. Te nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa nani Felipe, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-ní yùhù nùhù-ndà.

⁴⁴ Cunaha-nsiá, ñuu Felipe mà nduú ñuu Bet-saida, divi ñuu Andrés xì Pedro. ⁴⁵ Ñàyùcànduà nì nanducu Felipe iin tiàa nani Natanael, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cunaha-ní, sàni ndacùhun tnahá-nsí xì mii-yá nì tìaa Moisés sàhà-xí nùù ley ì, te divi sàhà stná-yà nì tìaa stná cuàhà profeta nì càhàn cuenta xi Dios sàhana. Jesús de Nazaret nani-yá, te yua-yá nani José.

⁴⁶ Dandu nì cachi Natanael:

—¿A ndísá? ¿A iá iin nèhivì vaha ñuu Nazaret?

Dandu nì cachi Felipe:

—Nahà-ní cundehè-ní.

(Dandu cuàhàn-nè xì nècuàchìmà.)

⁴⁷ Te na ní xini Jesús vaxi Natanael, dandu nì cachi-yà sàhà-né:

—Yohó vaxi iin tiàa quidá ndisa nacua ndià ìcà quida nècuàchì raza-ndà Israel, te ni-iyuhu mà túha-ne dandahví-nè.

⁴⁸ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—¿Nansa ináhá-ní yùhù?

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Na táñâha ga cana Felipe mii-ní, te iá-ní sàhà iin nù-higu, dandu nì xinituí mii-ní.

49 Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—Dèhemanì Dios nduu-ní, Maestro, divi rey icúmí cusáhnû nùù ñuu-ndà Israel nduu-ní.

50 Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Mà úhì guá nì xinindisa-ní na ní cachì nì xinitùí mii-ní sàhà yutnù yucán. Cunaha-ní, icúmí-nî cunì-ní milagru chicá ndiaha.

51 Ñà-ndácuìsì nduá cachí xì-ní, icúmí-nî cunì-ní nuna ansivi, dandu quecoyo ángel xi Dios mánana mánuu cucuu-ne dìquì-xí ndé iín yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

2

Nansa nì quida Jesús milagru iin vicò nandàhà nì à ñuu Caná

1 Daaní, quìvì ùnì nì à iin vicò nandàhà ñuu tii Caná iá ladu Galilea. Te yucán nì sàà stná dihi Jesús. 2 Te nì càrà stná mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. 3 Te nì cuu nì nsihi tècuí vidi sì-uva coho-ne. Ñàyùcànduá, nì càhàn dihi-yá xì-yá, cachí-nè:

—Sànì nsihi tècuí vidi sì-uva.

4 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Chicá vaha naco-ní ñà-jaàn nùù yùhù, vèchi tàñáha ga sàà meru hora xi.

5 Dandu nì càhàn dihi-yá xì tiàa xinúcuáchí yucán, cachí-nè:

—Quida-nsia nacua cachí dèhi xì-nsiá.

6 Cunaha-nsiá, yucán itá iñù barril yùù, iin ian vátùnì cuñuhu cùmì ò úhùn yoo tècuí. Tècuí mà xichúûn nècuàchì raza Judea ñà-nsidandoo-ne mii-né según estilu nduú ley xi-ne. 7 Te nì cachi Jesús xì tiàa yucán:

—Dachitu-nsiá barril jaàn tècuí.

Ñàyùcànduá, ducán nì caquida-tè, dècuèndè yuhá nì chitu. ⁸ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Vichi chitacùhá-nsiá chii-té cunihi-nsia cùhùn nù nècuàchì iín sáhnù nù vicò.

Ñàyùcànduá, ducán nì caquida-tè. ⁹ Te nì xihi nècuàchìmà iyuhu tècuí mà, doco sàni nanduu-tè tècuí vidì sì-uva. Te cóni sáha-ne cuenta índù nì quixi ndutè mà, doco tè-xinúcuáchi nì catavà xì-té, ináhá-tè. Daaní, na ní cundaà ini-nè nansa xihí ndutè mà, dandu nì cana-ne noviu nándàhà, ¹⁰ te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Nsidaa nèhivì, na sáha-ne tècuí vidì sì-uva coho-nda, dihna sáha-ne ndutè chicá vaha, dandu nú sàni xihi cuahà-ndàté, dandu tavá-né ndutè chicá ndahví. Doco mii-ní, còó, làcà vichi nì tavà-ní ndutè chicá finu —nì cachi-nè.

¹¹ Ñà-jaàn nduú milagru primeru nì quida Jesús. Te ñuu Caná iá ladu Galilea nduú lugar ndé nì quida-yañà. Ducán nduú nì dàcùnì-yà nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá, te nì xinindisá stná nècuàchì dacuahá-yá mii-yá.

¹² Daaní, nì sàhàn Jesús ñuu Capernaum, mii-yá xì dihi-yá xì ñani-yà, xì stná nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì cuee-yà iin ù quivì.

Nansa nì tavà Jesús nèhivì dicó ini patiu veheñùhu cahnú

¹³ Dandu nì quihin tu-ya ichì cuahàn-yà ñuu cahnú Jerusalén, vachi sà-itúú vicò pascua, iin vicò nsidácáhnù nècuàchì raza Judea yucán.

¹⁴ (Ñàyùcànduá, nì sàà-yà ñuu mà), te nì xini-yà yucán yehè veheñùhu cahnú itá nèhivì dicó; dicó-né buey, dicó-né riì, dicó-né loma, te

ndoó stná nèhivì nadámá tnahá xi dihùn (vaxi inga ñuu). ¹⁵ Dandu nì cava-yà itnii yohò nì quidayucun-yà iin chirrión, te nì taxi nsihí-yánè yehè veheñùhuma, mii-né xì rìi xí-né xì stná buey xi-ne. Te nì dandiàchì-yá dihùn damá-né, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi-ne. ¹⁶ Te nì cachi stná-yà xì nècuàchì dicó xi loma mà:

—¡Tavà-nsiá quisi yohó fuera! vachi màdì yàhvi nduú vehe ì Yuamáni —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì nsinuu ini nècuàchì dacuahá-yá nansa cachí nùù tutu ì ndé cachá: “Yáha ga cuàhà nacáni íni sàhà veheñùhu ì xí-ní ñà-màsà dándâñúhú nèhivì ñà-ì icúmíâ”.

¹⁸ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì cachi-nè xì-yá:

—Quida-ní iin milagru cunduu seña ñà-cundaà ini-nsì a icúmí-ní derechu quida-ní ñà-nduá nì quida-ní, á coó.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni. Ducùn-nsiá veheñùhu yohó, te tìxi ùnì quivì nsida saí-ñà.

²⁰ Dandu nì cachi nècuàchì yucán:

—Ùi dico iñù cuà nì quidachuún nèhivì nì dàxínu-ne veheñùhu yohó. Te mii-ní, ¿a ndísá daxínu-níà tìxi ùnì quivì? —nì cachi-nè.

²¹ Doco màdì veheñùhu ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí; còó, vachi ejemplu-ni nduámà; divi cuerpu mii-yá cáhàn-yà sàhà-xí. ²² Ñàyùcànduá, después, na quivì sàni natiacu-yà, dandu nì nsinuu ini nècuàchì nchícùn xì-yá ñà-dùcán nì cachi-yà xì-né daa, te nì sàà-nè nì xinindisá-né ñà-nduá cachí nùù tutu ì, te nì xinindisá stná-nè ñà-nduá nì cachi mii-yá daa.

Ináhá Jesús nansa iá anima nsidanicuú nêhivì

²³ Cuàhà nêhivì nì xinindisa-xi-yá na ní xini-nè milagru nì quida-ya na iá-yà ñuu Jerusalén quivì vicò pascua ma. ²⁴ Doco mii-yá, cónì ícúmí-yâ nêcuàchìmà seguru, vâchi ináhá-yâ ñà-ñùhú ini anima nsidanicuú-né. ²⁵ Còò necesidad ícúmí-yâ cachi iin nêhivì xì-yá nansa iá anima ñanìtnaha-ne, vâchi ináhá-yâ nsidaa ñà-nduá ñuhú ini anima nêhivì.

3

Nansa nì càhàn iin tiàa nani Nicodemo xì Jesús

¹ Nìsa ìa iin nêcuàchì fariseu nani Nicodemo. Iin nêcuàchì xídandacú nùù ladu Judea mà nduú stná-nè. ² Te divi-ne nì sàhàn ndé iá Jesús iin sàñaà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsí divi mandu xi Dios vâxi-ní, vâchi nú màsà chíndéé Dios, dandu ni-iin nêhivì, mà níhì-né quida-ne milagru nacua quidá mii-ní.

³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachí xì-ní: nú màsà nácácú sáá nêhivì, dandu mà cúí sàà-nè cuni-nè ñuhiví ìì xí Dios.

⁴ Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá:

—¿Nansa cui nacacu-nda nú sàni sahnu-nda? ¿A cúí nàcùñuhu saa-nda ini dihimáni-ndà, te nacacu-nda?

⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndàcuisì nduú palabra yohó cachí xì-ní: nú màsà nácácú sáá iin nêhivì quida tècuí xì stná Espíritu Ìì, dandu mà níhì-né yàha-ne ñuhiví ìì ndé cusáhnû Dios. ⁶ Vâchi nú sàni cacu-nda nùù yuadíhí-ndá, dandu iquìcúñú ícúmí-ndá. Doco

nú sàni cacu anima-ndà quida Espíritu Ìì xí Dios, dandu espíritu (saa) cucumi stná-ndà. ⁷ Màsà ndúlócô-nî ñà-nî cachì xì-ní icúmí-nî nacacu saa-ní. ⁸ Vàchi ducán quidá stná tàchì, caná te caná yohó yucán, doco có-ináhá-nsiá índù lugar vaxa, ni índù lugar cuàhàn. Ducán iá stná xì anima nsidaa nèhivì nì nacacu nì quida Espíritu Ìì.

⁹ Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá:

—Pues, ¿índù modo cunduu nsidaa ñà-càchí-nî jaàn?

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ìin maestru ñuu-ndà Israel nduu-ní, te có-sànìhì inì-ní sàhájàn nacua ndiá ìcà-ní.

¹¹ Ñà-ndácuisì nduá yohó cachì xì-ní: ñà-nduá ináhá-nsì, divi ñà-jaàn cachí-nsì xì-nsiá. Te datúi stná-nsì nùù-nsiá ñà-nduá sàni xini-nsì, doco có-xiníndísâ-nsiá. ¹² Mate cuisì sàhà ñà-ìá ñuhivì yohó-ní nduá cáhìn xì-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá; ñàyucànduá, ùhì cunindisá stná-nsiá nú ni cáhìn xì-nsiá sàhà gloria (xi Dios).

¹³ Ni-iin nèhivì tàñáha ga nana-ne gloria. Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ansivi nduú vehi, te nì nui nì quesai (ñuhivì yohó). ¹⁴ Te nacua nì quida Moisés (sànaha) na nisa ìa-ne yucù, nì chituu ducún-nè iin còò (càa), pues ducán stná yùhù, icúmí nèhivì chituu ducún stná-nè yùhù.

¹⁵ Dandu nsidaa nèhivì cunindisa-xí, mà nunca sàà-nè ndañuhu-né; còò, nicanicuahàn cutiacu-nè.

¹⁶ Vàchi ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà nèhivì ñuhivì, nì sàhatahvì-yá mindaa Dèhemanì-yá (ñà-cui-yà), dandu nsidaa nèhivì xiníndísá-xí-yâ, mà sàà-nè ndañuhu-né, còò, nicanicuahàn icúmí-nê cutiacu-nè. ¹⁷ Vàchi màdì

sàhà-ñá dandohó-yá nèhivì cuáchi nduá dìsàhà-xí nì ndacu nuù Dèhemanì-yá quixi-ya ñuhiví yohó, còó; divi sàhà-ñá càcu-ne nduá.

¹⁸ Nú xiníndísâ iin nèhivì Dèhemanì Dios, dandu ñà-sàni càcu-ne nuù castigu sàhà cuáchi-ne nduá; doco nèhivì có-xiníndísâ, sà-íá vaxi castigu xi-ne nuù-yá, vaxi có-xiníndísâ-né ñà-nduá cachí mindaa Dèhemanì-yá. ¹⁹ Te ¿ndiá nduú meru ñà-dìsàhà-xí vaxi castigu mà dìquì-né? Divi sàhà-ñá sàni quesaa palabra ndàcuisì ñuhiví yohó ñà-datnúà sàxínítnùnì nèhivì, doco chicá nì cudìi ini-nè caca-ne ichì ñáá, màdì ichì ndé datnúù Dios, vaxi quini íá ñà-nduá quidá-né. ²⁰ Te nsidaa nècuàchìmà, có-cùnì dahuun-ne cunini-ne palabra datnúù xì sàxínítnùnì-nè, ni có-tnàtuu stná-nè ndé cáhàn xì palabra mà sàhà-ñá màsà túi ñà-quini guá quidá-né. ²¹ Doco iin nèhivì quidá víi nacua cachí palabra ndàcuisì, cudìi ini-nè tnàtuu-ne ndé íá palabra datnúù xì sàxínítnùnì-nè, vaxi cunì-nè cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-quidá víi-né nchícùn-nè ichì Dios —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi gà Juan Bautista sàhà Jesús

²² Daaní, nì quihin tu Jesús ichì cuàhàn-yà ladu Judea, mii-yá xì nècuàchì xínchicùn xì-yá. Te yucán nì ndòo chii-yá xì-né, dandu nì cuhìi nèhivì cuàhà gá nì sàà yucán. ²³ Stná Juan Bautista, yucán quidá ì stná-nè nuù iin xaan nani Enón yatni lugar nani Salim, vaxi ñuhú cuàhà tècuìi yucán. Ñàyùcànduá, divi lugar mà sàhàn cuàhà nèhivì ñà-cuhìi-né, ²⁴ vaxi tãñáha ga cundiadi Juan.

²⁵ Tiempu mà nì cuu nì quesaha nì cuàà nèhivì nchícùn xì Juan xì itnii gá nècuàchì raza-nè

Judea, vâchi tucu tucu cachí iin iin-ne sàhà modo nduhì-ndà. ²⁶ Dandu nsidaa-né nì quixi-ne nùu Juan nì cacachi-nè xì nècuàchìmà:

—Maestro, ináhá-nì ana nìsa ìa xi-ní ladu duha yùte Jordán, te nì cáhàn-ní sàhà-né, ndiaha gá-nè nì cachì-ní; pues vichi mii stná-nè quidá ìi stná-nè nèhivì, te cuàhà gá nèhivì sáhàn nùu-né.

²⁷ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Ni-iin nèhivì, mà cúí nìhì-né iin chuun ndiaha nú màsà cuáha Dios-nè. ²⁸ Ináhá-nsiâ nansa nì cachì: “Yùhù, có-nduí (rey ndiaha nani) Cristu, cuisì iin ana nì techuún Dios nduí, te dihna vâxi nùu mii-yá”. ²⁹ Cunaha-nsiá, na iá vicò nandàhà, iá iin noviu, te iá stná novia cutnàhâ xí-nê. Doco iá stná padrinu iladú, iníní-né, te cudî ini-nè na cáhàn noviu. Pues, ducán iá stná yùhù, nahi padrinu nduí, te yáha ga cudî inì sàhà mii-yá. ³⁰ Mii-yá, cueé-ni cueé-ni chicá icúmí-yâ nìhì gá-yà tñũñuhu xí-yá, doco yùhù, còó. Cueé-ni cueé-ni icúmí nèhivì nandòdó-né yùhù.

Jesús nduú ana nì nuu ansivi

³¹ Mii-yá, dècuèndè dìquì-xí nì quee-ya, ñàyucànduá chicá ndiaá-yà nùu nsidaa-nda. Iin nèhivì ñuhiví yohó, nèhivì ùún nduú-né, te cuisì sàhà ñuhiví yohó cáhàn-nè. Doco mii-yá, ansivi nì quixi-ya, te chicá ndiaá-yà. ³² Te ñà-nduá sàni xini-yà, xì ñà-nduá nì inini-ya, ñà-jaàn nduá cachí-yà xì nèhivì, doco có-xiníndísâ-né ñà-nduá cachí-yà. ³³ Doco nú xiníndísâ iin nèhivì-yá, dandu nàhà claru sàni cundaà ini nècuàchìmà ñà-mii palabra ndàcuisì nduá cachí Dios. ³⁴ Vâchi Jesús, mandu xi (Yua-nda) Dios vâxi-ya, te divi palabra ndiaha xí Yuamánì-yá cáhàn-yà, vâchi màdì

iyuhu-ní Espíritu Ìi sàni níhìtáhvi-yá, còó. Sàni nìhì nsìhí-yá Espíritu Ìi. ³⁵ Te cuú ini Yuamáni-yá sàhà-yá. Ndahà-yá sàni dàyáha Yuamáni-yá nsidanicuú ìñàha.

³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí Dèhemanì Dios, nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. Doco nèhivì có-xiníndísâ, mà-nìhì-né vida ndiaha ma. Còó, iin castigu cahnú icúmí-né nìhì-né nùù-yá, te sà-ìtúá vàxan.

4

Nansa nì yàha iin nècuàchì ñahà ñuu Samaria ladu xi Jesús

¹⁻² Quivì yucán nì nducuahà gá nèhivì nchícùn xì Jesús. Te nì cuhì stná-nè. Doco màdì mii Jesús nì quidá ìi xì-né, cuisì nècuàchì dacuahá-yá nì quida ìi xì-né. Dècuèndè más gá nèhivì xí-yá nì cuhì nùù nèhivì nì quida ìi Juan Bautista. Dandu nì xinitnùhu stná nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nèhivì nchícùn xì-yá. Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini-yà ñà-sà-ìnáhá nècuàchìmà ñà-jaàn, ³ dandu nì quee-ya ladu Judea mànuhù-yá ladu Galilea, (mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá).

⁴ Te ichì mà icúmí-yâ yàha-ya ladu Samaria. ⁵ Te xicá-yá nì nasaa-yà yatni iin ñuu tii nani Sicar. Te divi yucán nduú stná ñuhù ndé nìsa itnii José sànaaha, vàchi ñuhù nì ndutahvi-né nùù yua-né Jacob nduá. ⁶ Te yucán iá stná pozo nìsa xichuún Jacob mà sànaaha. Pues divi yuhù pozo mà nì sàcòo chii-yá, vàchi caní ichì nì xìca-ya, te xávî-yà. Nahi càxíhùì nduá, ⁷⁻⁸ te sàcuàhàn nsidaa nècuàchì dacuahá-yá ñuu mà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

Dandu (nùù pozo mà) nì tnàtuu stnà iin nècuàchì ñahà ladu Samaria mà ñà-tavà-né tècuíí. Te nì cachi-yà xì-né:

—Taxi tahví-ní iyuhu tècuíí cohi.

⁹ Te nì cachi nècuàchì mà xì-yá:

—Doco mii-ní, iin nècuàchì raza Judea nduu-ní. ¿Índù chuun xícàn-ní tècuíí coho-ní nùù yùhù? Vàchi nsidaa nècuàchì ñuù-ní, indéhe úhì-nè nsiùhù tè-ndùú nècuàchì Samaria yohó.

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-ní, vàchi có-cùndáà inì-ní nansa quidá Dios, dacútâhvì-yá tnùmanì xí-yá nùù nèhivì; ni có-ínáhá stnà-ní ana divi nduú yùhù ana xícàn xì tècuíí nùù-ní. Vàchi nú ni cùndáà inì-ní, dandu càcàn tàhvì-ní nùí, te dacútâhvì mii-ní tècuíí cutiacu ndiaha-ní.

¹¹ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò ni-íñàha nihi-ní tavà-ní tècuíí yohó, vàchi cunú ñuhú-te. ¿Nansa cui tavà-ní tècuíí cutiacu ndiahi? ¹² Cunaha-ní, pozo yohó nduú ndé nìsa xihi xì-ndà Jacob, mii-né xì nsidaa dèhe-ne xì quisi xí-né, dandu nì naco-neà nùù nsiùhù. ¿Te mii-ní, a chicá ndiaá-ní nùù xì-ndà mà cahan-ní?

¹³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ni cohó nèhivì tècuíí pozo yohó, dandu tucutu icúmí-né cui-nè tècuíí después. ¹⁴ Doco nú ni cohó-né tècuíí dacútâhvì yùhù-nè, dandu mà nunca cui gà-nète nicanicuahàn. Vàchi ducán quea na ian ñuhú tècuíí ini-nè, te ndèà ndiaha-té dècuèndè nìhìtàhvì-né vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Señor, taxi-ní tècuíí mà cohi ñà-màsà cúí guè tècuíí, te màsà quíxí guè yohó taví-te.

16 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-ní cana-ní ì-ní quixi-nsia.

17 Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Còò ì yùhù.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndàà nduá cachí-ní còò ì-ní, ¹⁸ vàchi ùhùn xichi sàni nandàhà-ní, te nì sate tnahá-nsiá. Te tiàa iá xì-ní vichi, màdi ì-ní nduú-né. Ñà-jaàn ndisa nì cachi ndàà-ní.

19 Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Vichi sàni cundaà inì, na iin nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nduu-ní, señor. ²⁰ Doco estilu xi xii-nsí nduá cahvi-nsí Dios dìni yucù jaàn; doco mii-nsiá, còó. Ñuu-nsià Jerusalén nduú lugar ndé ndiá ìcà-ndà cahvi-nda Dios, cachí mii-nsiá.

21 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Señora, cunindisa-ní yùhù: vàxi iin quivì, dandu màdi cuisì dìni yucù jaàn, ni màdi cuisì ñuu Jerusalén cùhùn-nsià cahvi-nsiá Yua-nda Dios. ²² Mii-nsiá, có-ìnhá ndisá-nsiá ana divi cahvi-nsiá. Doco nsiùhù, ináhá vâha-nsi ana cahvi-nsí, vàchi cuisì nsiùhù tè-ndùú nècuàchì raza Judea icúmí xí palabra nansa càcu anima nèhivì. ²³ Cunaha-ní, vàxi iin quivì, dandu nèhivì cuní cahvi ndisa xi Dios, inì-ni anima-nè icúmí-nè cahvi-néyà, te cahvi stná-néyà nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá, vàchi ducán cuní-yà quida-ne na cahvi-néyà. Te vichi sàni sàà stná quivì quida-ne ducán. ²⁴ Vàchi mii espíritu ndiaha nduú Dios. Ñàyùcàndùá, nú cuàhàn-ndà cahvi-ndayá, dandu inì-ni anima-ndà icúmí-ndá cahvi-ndayá; te icúmí-ndá cahvi stná-ndàyá cuisì

nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá —nì cachi Jesús.

²⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Yùhù ináhî quixi mii-yá ana nduú Mesías, divi mii-yá nani Cristu. Te nú sàni quesaa-yà, dandu cachitnùhu-ya xì nèhivì nsidaa ñà-ndùú ñà-ndáa.

²⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù ana cáhàn xì-ní vichi, divi nduú mii-yá.

²⁷ Daaní, cáhàn va-ya xì nècuàchì yucán, te nì cansiaa tu nècuàchì dacuahá-yá. Te nì ndulocó-nè, cóni cúndáa ini-nè índù chuun ndatnúhú-yá xì nècuàchì ñahà mà. Doco cóni xícàn tnùhù-né nùù-yá índù chuun cáhàn-yà xì-né, ni cóni ndacàtnùhù-né nùù-yá índù palabra cachí-yá xì-né. ²⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nacoo-ne yoo xi-ne mànuhù-né ini ñuu mà, te nì cáhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

²⁹ —Naha-nsià cùhùn-ndà cundehè-nsiá iin tiàa iá yucán, vàchì nì nacani-ne xì nsidaa ñà-nduá nì quide vida xi. ¿Amádi mii-yá nduú Cristu (ndiatu-nda)?

³⁰ Ñàyùcànduá, nì ndecoyo cuàhà nèhivì ñuu yucán vaxi-ne ndé iá Jesús, ³¹ vàchì iá ì-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì sacundahví nècuàchì dàcuahá-yá mà nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, cuxi-ní iyuhu.

³² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ìcúmî ñà-cutiacuì mate có-cúndáa inì-nsia índù iñàha nduá.

³³ Dandu nì ndatnuhu nècuàchì dacuahá-yá iin-ne xì inga-nè, cachí-nè:

—¿A vihi-ni nì quixi iin nèhivì nihí xi ñà-nduá cuxi-ya cahan-nsiá?

³⁴ Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Ñà-ìtiácú yùhù nduú ñà-guide cumplir nacua nì cachi mii-yá nì techuun-xí vàxi. Cuní dansihí chuun ndiaha nì sàha-ya yùhù. Te ñà-jaàn nduá itiácù. ³⁵⁻³⁶ (Ináhî) cachí-nsià cumánì gá cùmì yòò, dandu ndanchito cosecha. Doco yùhù cachí xì-nsiá, cundehè-nsiá (nadaa nèhivì ndoó ñuhiví), vàchi nahi cosecha xínduu stná-nè, te sà-íá ndanchitoa. Te na quidá nèhivì chuun ndiaha xí cosecha mà, pues ñà-nìhì ñanìtnaha-ne vida ndiaha nicanicuahàn nduá. Dandu después, icúmí-nè nìhì-né ñà-vàha xi-ne, te cudii gá ini-nè, mii-né xì stná nèhivì nì chihi stná xì (palabra primeru). ³⁷ Te ñà-jaàn nduú nahi dichu cachí: “Díin nèhivì chihí, te díin nèhivì ndaníhí xí cosecha”. ³⁸ Yùhù nì techuín mii-nsiá ñà-quida-nsia iin chuun (ndiaha ñà-chindee-nsiá nèhivì nìhì-né vida ndiaha, na ian) ndanihi-nsia cosecha. Doco màdì mii-nsiá nduú ana nì dàquésáhá xí chuun ma; còó, díin nèhivì nduú ana nì caquidachuún primeru, dandu después nì quihvi stná mii-nsiá —nì cachi Jesús.

³⁹ Cunaha-nsiá, cuàhà nèhivì ñuu tii ladu Samaria mà nì xinindisa-xi-yá, vàchi nì xinindisá-né palabra nì cachi nècuàchì ñahà mà ñà-nì nacani-ya xì-né nsidaa ñà-nduá nì quida-ne vida xi-ne. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá na ní quesaa nsidaa-né ndé íá-yà, dandu nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì còó chii gá-yà ñuu-nè; te sàhájàn nì ìa ga-yà ùì gá quivì. ⁴¹ Dandu cuàhà gá stná nèhivì nì xinindisa-xi-yá, vàchi nì inini-ne nì càhàn mii-yá. ⁴² Ñàyùcàndùá, nì cacachi-nè xì nècuàchì ñahà mà:
—Vichi màdì cuisì sàhà ñà-nduá nì cachì-ní nì xìníndisâ-nsí; còó, vàchi vichi sàni inini stná-nsi

mii-yá na cáhàn-yà palabra xi-ya, ñàyùcàndùá sàni cundaà ini-nsi ñà-divi mii-yá nduú ana dacácu xi nèhivì ñuhivì; meru Cristu nduú-yá —nì cachi-nè.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe iin nècuàchì dandacú

⁴³ Daaní, nì nsihi nì ìa Jesús ñuu yucán ùi quivì, dandu nì naquihin-ya ichì mànuhù-yá ladu Galilea. ⁴⁴ Te mii-yá nduú ana nì cachi ñà-có-quidáñúhú nèhivì iin tiàa cáhàn cuenta xì Dios nú nduú-né iin nècuàchì ñuu-nè. ⁴⁵ Daaní, na ní nasaa-yà ladu Galilea mà, nì cudì ini nècuàchì ladu yucán sàhà-yá, vàchi nì sàhàn stná-nè ñuu Jerusalén quivì nì ìa vicò, te nì xini stná-nè nsidaa milagru nì quida-ya yucán.

⁴⁶ Daaní, nì nasaa stná-yà ñuu tii Caná iá ladu mà, divi ñuu ndé nì quida-ya milagru xì tècuì uun nì nanduu-tè ndutè vídi sì-uva. Te yucán nì quesaa stná iin nèhivì xí gobiernu nì quixi ñuu Capernaum, vàchi iá iin dèhe-ne cuhí. ⁴⁷ Te nì xinitnùhu-ne sàni nsiaa tu Jesús nì sàhàn-yà ladu Judea. Ñàyùcàndùá vàxi-ne nchícùn-nèyà, te nì sa-cundahví-nè nù-yá áma cùhùn-yà xì-né ñuu-nè, te dandúvaha-ya dèhe-ne, vàchi sàcùcáhvì-te. ⁴⁸ Doco nì cachi Jesús xì-né:

—Mii-nsiá, nú màsà quidé iin milagru fuerte cundehè-nsiá, mà sàà-nsiá cunindisá-nsiá.

⁴⁹ Doco nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Señor, cùhùn-ndà vehi por favor, còtó cui dèhi.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Vàtùni nùhù-ní, vàchi cuàhàn nduvàha dèhe-ní.

Dandu nì xinindisá nècuàchìmà palabra nì cachi-yà xì-né, ñàyùcàndùá mànuhù-né vehe-ne.

51 Te na sá-ítúú-né nasaa-nè, nì ndacùhun tnahá-né xì itnii peón xi-ne nihi-xi razón vaxi, te nì cachì-te:

—Sàcuàhàn nduvàha dèhe-ní.

52 Dandu nì xìcàn tnùhù-né índù hora nì quesaha nì nchìco cuèhè. Te nì cachì-te:

—Icu, nahi càhiin nì nchìco ini-vè.

53 Ñàyùcàndùá, nì cundaà ini-nè, divi hora nì càhàn-nè xì Jesús nì sanduamà, divi hora nì cachi-yà xì-né ñà-cuàhàn nduvàha dèhe-ne. Ñàyùcàndùá, nì xinindisá-néyà, mii-né xì nsidaa stná nèhivì vehe-ne.

54 Cunaha-nsiá, milagru yohó nduú milagru ùì nì quida-ya na ní nasaa-yà ladu Galilea nì sàhàn-yà ñuu Judea.

5

Nansa nì dandúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà tnahá ìi iquìcúñù-xi

¹ Daaní, quivì yucán nacává iin vicò xí nècuàchì raza Judea, ñàyùcàndùá, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén. ² Te ini ñuu mà iá iin pila cahnú tècuí. Te yucán itánduhù stná ùhùn vehe nahi corredor. Te lugar mà, Betesda naniá, te yatni iá mà ndé iá iin yehè ñuu mà nani Yehè Riì. ³ Pues divi vehe ma itánduhù cuáhà nècuàchì cuhí, nècuàchì cuaá, nècuàchì xicá cuéhê, nècuàchì yáha ga nì ìchì, xíndiatu nsidaa-né ndacùchí tècuí mà. ⁴ Vàchi (cachí-nè) cada yáha iin tiempu, dandu nuú iin ángel xì Dios dandácùchí xì-té. Dandu nèhivì primeru quihvi mahì-té, icúmí-nè nduvàha-ne nùù cuèhè quida xi-né, ndéni cuèhè nì cui ni cundúá, icúmíá cuxioa. ⁵ Te yucán iá stná iin tiàa indúhu

yuhù tècuíí mà, 38 cuià icúmí-nê cuèhè quida xi-né. ⁶ Dandu, nì xini Jesús jaàn indúhu-né, te ináhá stná-yà ñà-càní cuià iá-nè xì cuèhè mà, ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-ní, ¿a cuní-nî nduvàha-ní?

⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò iin chindee xí na hora ndacùchí tècuíí, te quihvi stnái mahì-té. Vàchi na meru sái, dihna inga-nè nì sàà-nè nùí, te nuú-né ndé ñuhú tècuíí.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndacuiìn-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní.

⁹ Dandu vichi vichi nì nduvàha nècuàchìmà nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì nacaca-ne cuàhàn-nè. Te quìvì yucán, quìvì descansu nduá.

¹⁰ Ñàyùcànduá, nì cachi dava nècuàchì ñuu mà xì nècuàchì nì nduvàha ma:

—Quìvì descansu nduá vichi. Còò ley xi-nda cunsida-ní camilla xi-ní.

¹¹ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Nècuàchì nì dánduvàha xí, nì cachi-nè xí: “Ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní”.

¹² Dandu nì ndacàtnùhù nèhivì mà nùù tiàa ma, cachí-nè:

—¿Ana divì nì cachi xì-ní ducán?

¹³ Doco nècuàchìmà, có-ínáhá-nê nansa nani ana nì dánduvàha xi-né, vachi sàcuàhàn Jesús, te cuàhà gá nèhivì ndoó lugar yucán.

¹⁴ Daaní, después nì ndacùhun tnahá-yá xì-né na xicánúú-né patiu veheñùhu, te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi sàni nduvàha-ní. Màsà nàxícócuíìn-ní quida-ní cuàchi, còtó quixi iin tnùndoho chicá fuerte dìquì-ní.

¹⁵ Dandu tiàa ma, nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì raza-nèmà ñà-divi Jesús nduú ana nì dándúvaha xi-né. ¹⁶ Ñàyùcàndùá nì caxini ùhì nècuàchì yucán mii-yá, te nì quesaha-né ndatnúhú-nê nansa cahni-néyà ñà-nì quida-ya milagru mà iin quivì descansu. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nècuàchì yucán:

—Yuamáni', iin-ni quidáchúûn-yá nsiquívì, ñàyùcàndùá ducán quidá stná yùhù.

¹⁸ Ñàyùcàndùá chicá más nì cuni nècuàchì ladu Judea mà cahni-néyà, vèchi màdi cuisì-ní có-chívàha vii-yá quivì descansu (cahan-né), sino que nì cachi stná-yà Dios nduú Yua-yá, te ducán ndudává stnahá-yá xì mii Dios.

Nansa icúmí Jesús derechu dandacú-yá

¹⁹ Dandu nì naxiconihí-yá nùù nècuàchìmà, cachi-yà:

—Cunini-nsia palabra yohó cachí'. Mii mà cúí quide ni-iñàha, cuisì ñà-ndùá sàni xini quidá stná Yuamáni' Dios, vèchi nacua quidá mii-yá, divi ducán icúmí quida stná. ²⁰ Cunaha-nsiá, cuú ini-yà sàhí, te nsidaa obra ndiaha quidá mii-yá, ñà-jaàn dacuní stná-yà yùhù quide. Te vichi sàni xini-nsià iin ùì milagru, doco cuàhà obra chicá ndiaha icúmí-yà dacuní-yà yùhù, dandu más gà icúmí-nsià ndulocó-nsià. ²¹ Vèchi nacua danátíacú-yà nècuàchì nsii, te nacua-ha-yanè vida, divi ducán quidá stná yùhù. Ñàyùcàndùá, vètùni danátíacú stná ndéni nèhivì ní cui cudí inì. ²² Te có-nsidándáa-yà sàhà cuàchi nèhivì, vèchi ndahà yùhù sàni dàyáha-ya chuun jaàn. ²³ Ducán, dandu quidañuhu stná nèhivì yùhù nacua quidáñúhú-né

mii-yá. Vàchi nú màsà quidáñúhú-nê yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, dandu queámà na ian có-quidáñúhú stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí vàxi.

²⁴ Ñà-ndácuisì nduá cachí xì-nsiá: nú iníní iin nèhivì ñà-nduá cachí, te xiníndísâ-né mii-yá nì techuun-xí vàxi, dandu cutiacu-nè nicanicuahàn. Mà sàà-nè cuni-nè juiciu, vàchi sàni yàha-ne ndahà mii-yá ana sàha xi vida ndiaha. Mà cóo gá-nè ladu ndé xihì anima-nè. ²⁵ Ñà-ndáà nduá yohó cachí xì-nsiá: vàxi iin tiempu, dandu icúmí yùhù ana nduú Dèhemanì Dios ndàhì fuertí, te canì nsidaa nècuàchì sàni xihì, dandu nsidaa ana cunini xí, nihì-né vida ndiaha. Te cunaha-nsiá, vichi nduú stná tiempu mà.

²⁶ 'Yuamánì', nicanicuahàn ñuhú vida saín ini-yà. Te sàni chitnùnì stná ini-yà ñà-nicanicuahàn cucumi stná yùhù vida saín mà, vàchi Dèhemanì-yá nduí. ²⁷ Te sàni sàha stná-yà yùhù chuun nsidandàì sàhà cuàchi nèhivì, vàchi tnaha nèhivì ñuhivì nduú stnáì. ²⁸ Te có-nduá ñà-ndulocó-nsià sàhà palabra jaàn, vàchi vàxi iin quivì, dandu nsidaa ana ñuhú tìxi ñuhù, icúmí-né tiacu-nè na canì mii-né. ²⁹ Dandu quecoyo nsihi-ne. Nècuàchì nìsa quida vì, nihì-né natiacu-nè sàhà ñà-cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn. Doco nècuàchì cóni quidá ví, cuisì natiacu-nè sàhà ñà-nihì-né castigu sàhà cuàchi-ne.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mandu xi Yuamánì-yà nì quesaa-yà ñuhivì yohó

³⁰ 'Cuenta xi mií, mà cúí quide ni-iñàha. Cuisì nacua nì sàcùnahí, divi ducán nsidándàì sàhà cuàchi nèhivì. Te nú nsidándàì sàhà-né ducán,

dandu meru nacua ndiá ìcà cundua, vèchi divi Yuamání nduú ana nì techuun-xí nì quesai ñuhíví, te ñà-nduá cuní mii-yá coo, divi nduá quidé, màdiá nandúquí ñà-quide ñà-cuní mií.

³¹ 'Nú cuisì yùhù nì cúndúú ana cachítnùhu xi-nsiá sàhà ana nduí, dandu mà có-ndiáá mà. ³² Doco iá inga nèhivì cachítnùhu sàhí, te ináhí cachí ndàà-nè. ³³ Pues divi nduú Juan (Bautista). Te nì techuún-nsiá compañeru-nsiá ndàcàtnùhù-né nù nècuàchìmà, te ñà-ndáà nduu palabra ni naxiconihí-né. ³⁴ Doco yùhù, còo necesidad icúmí càhàn iin nèhivì ùún sàhí. Te ñà-nduá cachí xì-nsiá, ñà-jaàn cachí sàhà-ñà nìhì-nsiá càcu anima-nsiá. ³⁵ Iin ratu tii nì cudii inì-nsia sàhà ñà-nduá quidá Juan (Bautista), vèchi iin ana datnúù xì sàxínítnùnì-nsiá (sàhà ichì Dios) nì sanduu ndisa-ne. ³⁶ Doco iá inga iñaha chicá fuerte nùu palabra nì cachi Juan sàhí. Vèchi cuàhà chuun ndiaha nì sàhatahvì Yuamání yùhù ñà-quide, te divi sàhà chuun ndiaha ma vètùnì cundaà inì-nsia ñà-divi mandu xi mii-yá vèxi. ³⁷ Daaní, stná mii-yá sàni dàtúi-ya ana divi nduú yùhù. Doco mii-nsiá, tàcùnì-nsiá nansa càhàn-yà; te tàcùnì stná-nsiá nansa indéhe-yá. ³⁸ Ni có-nihnú stná inì-nsia ñà-nduá cachí-yà, vèchi có-xiníndísâ-nsiá yùhù ana vèxi cuenta xi-ya.

³⁹ 'Cuàhà gá dacuahá stná-nsiá tutu ì, vèchi ducán nìhì-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn, cachí-nsiá. Doco cunaha-nsiá, divi sàhà yùhù càhàn stná tutu ì mà. ⁴⁰ Doco có-cunì-nsiá cunindisá-nsiá yùhù, te nìhì-nsiá vida ndiaha.

⁴¹ 'Yùhù, có-xicánuí nandúquí nansa quidañuhu nèhivì yùhù. ⁴² Doco ináhí nansa nihnú ini

mii-nsiá; ináhi có-cùú ini-nsià sàhà Dios.

⁴³ 'Mate cuenta xi Yuamáni' vaxi, có-xiníndisâ-nsiá yùhù. Doco nú ni quixí inga ana càhàn cuisì sàhà mii-xí, dandu divi cuàhàn-nsià cunindisá-nsiá.

⁴⁴ 'Tùha-nsia nanducu-nsiá quidañuhu nèhivì mii-nsiá, doco ñà-ndee vaha-nsia nùù ana nduú mindaa Dios, còó, có-nàndúcú-nsiâ ñà-jaàn. Ñàyùcàndùá, sadiàmà nùù-nsiá ñà-mà cùì cunindisá-nsiá yùhù.

⁴⁵ 'Màsà tuxí inì-nsia yùhù cuàhìn daquéé cuàchi dìquì-nsiá nùù Yua-nda Dios. Còó, diín nduú ana icúmí canicuàchi sàhà-nsiá, divi nduú Moisés, mate tuxí ini-nsià ley xi nècuàchìmà nduá cuàhàn dacácu xi-nsiá. ⁴⁶ Vàchi nú nì xinindisá-nsiá ñà-nduá nì tiaa Moisés nì cùì, dandu cunindisá stná-nsià yùhù, vachi divi sàhà yùhù nì tiaa nècuàchìmà. ⁴⁷ Doco nú có-xiníndisâ-nsiá palabra nì tiaa-nemà, dandu mà sàà stná-nsià cunindisá-nsiá ñà-nduá cachí yùhù —nì cachi Jesús.

6

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mìl tiàa

¹ Daaní, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu tècuì cuáhà nani mar de Galilea. Te mar de Tiberio nani stná mà. ² Te cutnáhâ stná-yà xì cuáhà gá nèhivì, vachi sàni xini-nè nansa nì quida-ya milagru nì dándúvaha-ya cuáhà nècuàchì cuhí. ³ Dandu nì nana-ya iin yucù yucán, te nì sàcòo-ya, mii-yá xì stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴ Te quivì yucán nduú quivì sà-ítúú nacava vicò pas-cua, iin vicò cahnú xí nècuàchì raza Judea. ⁵ Te

nì indehè-yá, nì xini-yà ñà-cuàhà guá nèhivì vaxi nùù-yá, ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì Felipe:

—¿Índù cui cùhùn-nda cuiin-nda ñà-cutiacu nsi-daa nèhivì yohó cahan-ní?

⁶ Ducán nì cachi-yà xì nècuàchìmà, doco sà-ínáhá-yá nansa cuàhàn-yà quida-ya; nì cachi uun-ya xì-né a ver nansa cachi-nè. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, nì mà sáà ùì cientu dihùn plata ñà-cuiin-nda pan cuxi-ne, vachi nì ñà-jaàn mà sáà nihì iin iin-ne iyuhu iyuhá —nì cachi-nè.

⁸ Dandu nì càhàn iin nècuàchì dacuahá-yá nani Andrés, divi ñani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

⁹ —Yohó iá iin tèchii nihì-xi ùhùn pan tnuu xì ùì siaca cuati. Doco iyuhu nduájàn; mà sáà cuxi nsidaa nèhivì ñà-cuàhà guá-nè.

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús:

—Càhàn-nsià xì nèhivì nì mácùndoo-ne ñuhù.

Ñàyùcàndùá nì sàcùndoo nsidaa nèhivì nùù yùcù cuií, vachi iá cuàhà yùcù yucán. Te cunaha-nsiá, cuisì nècuàchì xínduu tiáa, ùhùn mil nì sanduu-ne. ¹¹ Dandu nì tnii-ya nsì-ùhùn pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì dasàn-yáñà nùù nècuàchì dacuahá-yá. Dandu mii-né, nì dàcuàchí-néà nì sàha-ne nèhivì ndoó yucán. Te divi ducán nì quida stná-nè xì siaca. Te nsidaa nèhivì, nì nihì-né nacua cudû ini-nè cuxi-ne. ¹² Daaní, na sání chitu tixi nsidaa-né, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Datacá-nsià ñà-nì cusobrá sàhá màsà ndáñúhú ni-iyuhá.

13 Ñàyùcàndùá, nì dàtácá-nè ñà-nì ndòo ma na ní nsihì nì xixi nsidaa-né. Te nùù ùhùn pan mà nì cuyodò gá ùxìn ùì ìcà sìcàté chitu pedazu-ña.

14 Dandu nì cundaà ini nèhivì yucán iin milagru nduá nì quida-ya, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Ñà-ndáà nduá, Jesús yohó nduú ana xíndiatu-nda quesaa ñuhiví, divi nècuàchì icúmí càhàn cuenta xi Dios.

15 Doco Jesús, ináhá-yâ nansa xínihnu ini-nè quida-ne, divi ñà-cùnì-nè tnii-neyà fuerza, te cundu-ya rey dandacú nùù-né. Ñàyùcàndùá, nì quecuaán-yá inga xichi, cuàhàn mindaa-yá ndé nduú yucù.

Nansa nì xicandodò Jesús nùù tècuí mar

16 Daaní, nì cuaà quivì yucán, te nì nuu nècuàchì dacuahá-yá dècuèndè yuhù tècuí cuáhà mà.

17 Nì sàcùñuhu-ne ini lancha, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè inga ladu mar tii ma, cunì-nè cùhùn-nè ñuu Capernaum. Te nì cuñaà, te tàñáha ga quesaa Jesús. 18 Dandu nì quesaha caná fuerte tàchì, ñàyùcàndùá, ducún nì nacuahnu todò tècuí.

19 Te na sàcuàhàn-nè ini lancha mà nahi ùhùn ò ìñù kilómetro, dandu nì xini-nè jaàn vaxi-ya, xicándódo-yá nùù tècuí, te sà-ítúú-yá quesaa-yá ndé cuàhàn lancha. Doco mii-né, nì yuhí-nè.

20 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nduí; màsà yúhí-nsià.

21 Ñàyùcàndùá, nì dàyáha-neyà ini lancha, cudí ini-nè. Te vichi vichi na iin cachí sàni sàa lancha mà dècuèndè ñuu ndé nchícùn-nè cuàhàn-nè.

Nansa nì yàha stná nèhivì mar nandúcu-né Jesús, te nì cachi-yà xì-né nansa sáhatahvì-yá vida ndiaha

²² Daaní, inga quivì, te nì nataca cuàhà tú nèhivì yuhù mar (ndé nì quee lancha), te ináhá-nè imindaa-nú nìsa là yucán, te vichi cuàhàn nsihi nècuàchì dacuahá-yá inì-nu. Doco ináhá stná-nè ñà-có-cùtnáhâ-yá xì nècuàchìmà cuàhàn, vâchi micuísì-né cuàhàn-nè. ²³ Doco después nì caquesaa tu itnii gá lancha nì quixi dècuèndè ñuu Tiberias nì quesaa-nu ndé ndoó nèhivì cuàhà mà, divi lugar ndé nì caxixi-ne pan na ní naquimanì-yá sàhà-ñá. ²⁴⁻²⁵ Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini nèhivì yucán, ni còò-yá, te ni còò stná nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì quècoyo stná-nè ini lancha, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè mahì mar, te nì casaà stná-nè ñuu Capernaum, nandúcú-nèyà inga ladu mar mà. Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù hora nì quesaa-ní yohó?

²⁶ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini-nsia palabra yohó: yùhù ináhî índù chuun nandúcú-nsiâ yùhù. Màdì sàhà ñà-nì xini-nsià milagru nduá; còó. Sàhà ñà-nì xixi vâha-nsia, te nì chitu tìxi-nsia nduá. ²⁷ Doco màsà nácánì inì-nsia sàhà nansa nìhì-nsiá ñà-cutiacu-nsià ñuhivì yohó, vâchi sacù-nì tiempu cundiaà mà. Chicá nsiha nanducu-nsiá ñà-ndiaha ì cutiacù-nsia nicanicuahàn. Te divi ñà-jaàn nduá sáhatahvì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, vâchi nùù Yua-nda Dios sàni nìhìtáhvì ñà-quide chuun ì xì-yá.

²⁸ Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa quida-nsi sàhà-ñá cun-dua obra vâha nacua cuní Dios quida-nda.

²⁹ Dandu cachì-yà xì-né:

—Ñà-cunindisá-nsiá yùhù ana nì techuún-yá nì quesaa, divi ñà-jaàn nduú chuun vaha cuní Dios quida-nsia.

³⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù seña quida-ní cundehè-nsí, te cunindisá-nsí? ¿Índù milagru quida-ní? ³¹ Vàchi xì-ndà, na ní saxìca-ne yucù dãná, nìsa còyo ñà-ndiaha nani maná nìsa xixi-ne, vàchi ducán cachí nù tutu ì: “Nùù ansivi nì dàcòyo Yua-nda Dios pan nìsa xixi-ne”.

³² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndácuisì nduá cachí xì-nsiá: pan nì nìhì xì-nsiá nù Moisés sàhana ma, cónì sándúú ndisa pan ndiaha vaxi ansivi. Còó. Yuamání nduú ana sáhatahvì xì pan ndisa ndiaha ma. ³³ Vàchi pan sáhatahvì mii-yá nduú yùhù ana nì techuún-yá nì quixi ndè gloria sàhà ñà-cutiacu nèhivì ñuhivì.

³⁴ Ñàyùcànduá, nì cachi nèhivì yucán:

—Señor, nicanicuahàn taxi tahvì-ní nsiuhù pan mà cuxi-nsi.

³⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nduí nahi pan xi-nsia cuxi-nsia nsìquívì, te cutiacu-nsià. Vàchi nsidaa ana sàà cunindisa-xí, (ndiaha gá cundiatú anima-nè), na ian mà nunca cui-nè doco, te nì mà nunca cui stnà-nè tècuí.

³⁶ Doco nacia nì cachì xì-nsiá, sàni xini-nsià nansa quidé, te có-xiníndisâ-nsiá. ³⁷ Doco sàni chitnùnì ini Yuamání ñà-cundoo ana nduú nèhivì xí, te nsidanicuú nècuàchìmà, icúmì-nè (sàà-nè cunchicùn-nè yùhù). Te mà nunca taxi nì-iin ana cunì tnàtuu nù. ³⁸ Vàchi divi sàhà-ñá quide ñà-nduá cunì mii-yá nì techuun-xí, ñàyùcànduá nì quei gloria nì quesà. Mà vaxi quide ñà-nduá

cuní mií. ³⁹ Te ¿ndiá nduá cuní mii-yá nì techuun-xí? Pues, cuní-yà (ñà-iin-ni cundoo viì) nsidaa nèhivì nì sàhatahvì-yá yùhù; có-cùnì-yà ndañuhu ni-iin-ne. Dandu na sàà xìnu tiempu, icúmí-nê natiacu nsihi-ne quide. ⁴⁰ Ñàyùcàndüá, ndéni nèhivì ni cunítnùhu sàhà yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, te cunindisá-né yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn cucumi-né, vachi ducán nì chitnùnì ini Yuamáni'. Dandu quivì xìnu tiempu, icúmí-nê natiacu-nè quide —nì cachi Jesús.

⁴¹ Ñàyùcàndüá, nì cuàà nècuàchì raza-yà Judea sàhà-yá ñà-nì cachi-yà nduú-yá pan ndiaha nì quixi gloria. ⁴² Te dohó nì cachi-nè, iin-ne xì inga-nè:

—Amádi dèhe José nduú Jesús yohó. Ináhá-ndá ana nduú yuadíhí-nê. ¿Índù chuun cachí-nè ndè gloria nì quixi-ne?

⁴³ Ñàyùcàndüá, nì cachi Jesús xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun cuàà-nsià ducán? ⁴⁴ Mà níhì ni-iin nèhivì nàcùnihnu ini-nè yùhù nú cóni níhitàhvì-né ducán nù Yuamáni' nì techuun-xí; doco nú ni níhitàhvì-né ducán, dandu na quivì xìnu tiempu, icúmí danátíacù-nè. ⁴⁵ Sàhana nì tiaa nècuàchì profeta nù tutu ì, te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Dios chinaha-yà nsidaa-né”, nì cachi-nè. Ñàyùcàndüá, nsidaa nèhivì inínì xí Yua-nda Dios, te cundaà vaha ini-nè, divi nduú nècuàchì icúmí cunchicùn xì yùhù.

⁴⁶ 'Còò ni-iin ni xiní xì Yua-nda Dios. Cuisì mindaa ana nì quixi nù-yá nì xinínù xì-yá, (divi yùhù). ⁴⁷ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn

sàni nìhìtáhvì-né. ⁴⁸ Yùhù nduí nahi pan (cuxi nèhivì), te cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁴⁹ Xì-nsiá nìsa xìca yucù dàná, nìsa xixi-ne nùnì ansivi nani maná, doco nì xìhì nsìhi-ne. ⁵⁰ Doco pan cáhàn yùhù sàhà-xí, còó. Nùù gloria nì quea vaxan, te nú sàni xixi iin nèhivì-ñá, dandu mà cúí gà-nè. ⁵¹ Pues cunaha-nsiá, yùhù nduí pan mà. Nùù gloria nì nui vaxi, te nú nì cúnchícùn iin nèhivì yùhù, dandu nicanicuahàn cutiacu-nè, (na ian) sàni xixi-ne yùhù, te ducán cutiacu-nè. Te ¿índù ìñàha cundua cuàhi ñà-cunduu nahi pan mà? Pues divi cuerpu xi cunduu pan mà, vachì icúmì cuàhi vida xi cuenta xi nèhivì ñuhìví sàhà-ñá nìhì-né cutiacu-nè —nì cachi Jesús.

⁵² Ñàyùcàndüá, nì quesaha nècuàchì raza-yà Judea mà cuàà-nè entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù modo cuàha nècuàchì yohó iquìcúñú-nè ñà-caxì-ndàñá?

⁵³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú màsà cáxi-nsiá cuñu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví, te nú màsà cóhó-nsiá nì, dandu còò vida ndiaha nùù-nsiá. ⁵⁴ Nsidaa ana saxí xi cuñuì, te xihí-né nì, vida ndiaha nicanicuahàn icúmì-nè, te icúmì-nè natiacu-nè na xìnu tiempu. ⁵⁵ Vachì cuñuì, ñà-cutiacu-ndà nduá, te nì, ñà-coho-nda nduú stná. ⁵⁶ Nsidaa ana saxí xi cuñuì, te xihí-né nì, sàni ndèe anima-nè ini anima yùhù, te iá stná ini anima mii-né.

⁵⁷ Yùhù itiacúì sàhà mii-yá ana nì techuun-xí vaxi, divi sàhà Yua-nda Dios iá nicanicuahàn. Te divi ducání stná xì nsidaa ana saxí xi yùhù, sàhà yùhù cutiacu-nè. ⁵⁸ Pues, ducán nduú pan nì quixi

gloria. Doco tucu iá pan nisa xixi xì-nsiá sàhana, vachi siempre nì xihì-nè. Cunaha-nsiá, nsidaa ana xixì-xì pan cachí xì-nsiá vichi, nicanicuahàn cutiacu-nè.

⁵⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na iá-yà veheñùhu ñuu Capernaum dacuahá-yá nèhivì.

Sàhà palabra xi Jesús nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn

⁶⁰ Na sání inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-nduá nì cachi-yà, dandu nì cachi dava-ne:

— Ùhì cunindisa-nda ñà-jaàn. Mà cándísâ nèhivì palabra jaàn.

⁶¹ Doco Jesús, ducání ináhá-yâ nansa xícachi-nè cáhàn ndiaa-nèyà ducán. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

— ¿A có-ndôo ini-nsiá sàhà ñà-nduá nì cachi?

⁶² Pues nú coó, (dandu ¿nansa cachi gà-nsiá sàhà) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na cuni-nsiá yùhù mànání ansivi nùhì? ⁶³ Cunaha-nsiá, cuisì sàhà anima-ndà nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda, màdì sàhà iquìcúñú-ndà, vachi còò ni-iñàha nihì-ndà nùájàn. Cuisì palabra sàni cachì xì-nsiá nduá dacútiácú xì anima-nsiá. ⁶⁴ Doco ináhì mii-nsiá ñà-dava-nsia có-xiníndísâ ndisa-nsia —nì cachi-yà.

Vachi dècuèndè antes sà-ináhá-yâ ana xínduu nèhivì có-xiníndísâ, te ináhá stná-yà índù tiàa cuahàn cahin xì-yá. ⁶⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì nsidaa-né:

— Nacua nì cachì xì-nsiá daa, ducán nduá: mà cúí cunchicùn iin nèhivì yùhù nú màsà níhítáhvi-né ducán nùù Yuamáni'.

⁶⁶ Daaní, divi quivì yucán nì quecuacán cuàhà nècuàchì dacuahá-yá, nì naxicocuûn ini-nè, cónì cútnáhâ gá-nè xì-yá cacanu-u-ne. ⁶⁷ Ñàyùcànduá nì càhàn-yà xì ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá (cónì quécuaân):

—Mii-nsiá, ¿a nacoo stná-nsià yùhù?

⁶⁸ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, còò inga gà ana cùhùn-nsì nùù-xí, vâchi cuisì sàhà palabra xi mii-ní nihìtâhvi-nsí vida ndiaha nicanicuahàn. ⁶⁹ Te xiníndísâ-nsí mii-ní ñà-nduù-ní Cristu, divi Dèhemanì mii-yá iá nicanicuahàn. Ináhâ vâha-nsi ñà-jaàn.

⁷⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ûxìn ùì mii-nsiá sàni nacàxin, doco iin-nsia nduú nahi ñà-malu.

⁷¹ Pues divi palabra mà nì cachi-yà sàhà dèhe Simón, nècuàchì nani Judas Iscariote, vâchi divi-ne nduú tiàa cuàhàn cahin xì-yá, te nduú stná-nè iin nècuàchì dacuahá.

7

Ñà-nduá nì cachi ñani Jesús xì-yá ñà-có-xiníndísâ-né mii-yá

¹ Daaní, después, cuisì ladu Galilea nì que-saha xicánúú Jesús. Có-cuní gà-yà cacanu-u-ya ladu Judea, vâchi nècuàchì raza-yà ndoó ladu mà, cuní-nè cahni-néyà. ² Doco vichi sà-ítúú iin vicò nsidácáhnû-né ladu Judea, divi vicò ndoó-né siahva. ³ Ñàyùcànduá, nì càhàn ñani Jesús xì-yá, cachí-nè:

—Vichi chicá vâha quee-ní ladu yohó cuahán-ní ladu Judea, dandu cuni nsidaa nècuàchì dacuahá-ní mii-ní, te cundehè stná-nè milagru

quida-ní. ⁴ Vàchi nú cuní-ndà cùitià fama xi-nda nùù nèhivì, dandu mà quidá dèhé-ndà ñà-nduá quida-nda. Ñàyùcànduá, nú cuàhà guá ñà-nduá quida-ní, dandu quida vate-níà cundehè nsidaa nèhivì —nì cachi-nè xì-yá, ⁵ vàchi cunaha-nsiá, ni ñani-yà có-xìníndísá-xí-yâ.

⁶ Ñàyùcànduá, nì cachi Jesús xì-né:

—Tàñáha ga sàà quivì xí. Doco mii-nsiá, ndéni tiempu nì cui, vátùni quida-nsia ñà-nduá cudíi inì-nsia. ⁷ Te mà cúní ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá, Doco yùhù, xínì ùhì-nè yùhù, vàchi cachí xì-né chuun quini nduá quidá-né. ⁸ Cuahán-nsià vicò mà; vàchi yùhù, tàñáha ga cùhìn, vàchi tàsàà quivì xí.

⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi-yà xì-né, te nì ndòo ìi-yá ladu Galilea yucán.

Nansa nì quida Jesús na ní sàhàn-yà vicò ndoó-né siahva

¹⁰ Daaní, nì nsihi nì caquihin ñani-yà ichì, dandu nì quihin stná-yà ichì cuàhàn-yà vicò mà. Doco cuàhàn dèhé-yà, mà cuàhàn vate-yá. ¹¹ Te yucán ndé iá vicò mà nì nanducu nècuàchì ladu Judea mii-yá, cachí-nè:

—¿Índù iá Jesús?

¹² Te cuàhà gá nì ndatnuhu stná-nè sàhà-yá. Vàha ga-yà, cachí dava-ne, doco dava ga-nè, còó, mà váha-ya, vàchi dandahví uun-ya nèhivì, cachí-nè.

¹³ Doco ni-iin nèhivì, cónì cáhàn vate-né sàhà-yá, vàchi yúhí-nè nècuàchì ladu Judea mà.

¹⁴ Daaní, sàni cudava vicò, dandu nì sàà-yà yehè veheñuhu cahnú, te nì quesaha-yá dacuahá-yá

nèhivì ndoó yucán. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì ndulocó nècuàchì ñuu mà, cachí-nè:

—¡Na nchichí guâ cáhàn nècuàchì yohó, te cóni xicá-né escuela (xi-nda)!

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì dìnì yùhù tavi ñà-nduá dacuahí nèhivì. Vàchi divi mii-yá nì techuun-xí vaxi nduú ana nì chitnùnì inì-xi nansa coo ñà-nduá chináhì. ¹⁷ Te ndéni nèhivì nì cui, nú iá voluntad xi-ne quida ndisa-ne ñà-nduá cuní Dios, vètùnì sàà-nè cundaà ini-nè sàhà palabra chináhì, a divi dìnì mii queá, te ò Dios chindéé xì. ¹⁸ Vàchi nú inì-ni mii-nda chítùnì ini-ndà índu palabra chinaha-ndà, dandu náhà claru cuisì cuní-ndà tavà-ndà tnùñuhu xí mii-nda. Doco nú nandúcú-ndá nansa quee tnùñuhu xí ana nì techuun-xi-nda vaxi, dandu vètùnì cundaà inì-xi, ñà-ndáà nduá cachí-ndà, màdiá dandahví-ndà nèhivì nduá.

¹⁹ 'Moisés nì sàha xi-nsiá ley sàhana. Doco ni-iin-nsia có-quidá ndisa-nsia ñà-nduá cachí ley mà. ¿Índu chuun cuní-nsià cahni-nsiá yùhù?

²⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuáhà yucán:

—Ndisa sàni culocó-nì nì quida ñà-malu. ¿Ana cuní cahni xì-ní cahan-ní?

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni ndulocó nsidaa-nsiá sàhà imindaa milagru nì quide. ²² (Ináhá-ndá), sàhana nì saquin Moisés iin ley ñà-màcòo seña xi Dios icà-ndà. Doco màdì mii Moisés nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-coo estilu mà, vachi xii-ndà chicá antes nduú ana nì dàquésáhá xân. Ñàyùcànduá, ducan quida-nda vichi, mate iin quivì descansu nduá, doco fuerza màcòo seña

mà icà iin mée. ²³ Cundehè-nsiá, dècuèndè stná iin quivì descansu saquín stná-nsià seña mà icà-vé, (danácuèhè-nsiàvè) sàhà ñà-cuní-nsià chivàha vii-nsiá ley mà. Te yùhù, divi stná quivì descansu mà nì sandua na ní dándúvahi iin tiàa, te nì ndòo vaha-ne; doco sàhájàn xidà inì-nsià. ¿Nansa nduájàn? ²⁴ (Yùhù cachí xì-nsiá), màsà cuítñuhu ndevàha-nsià nacua tuxí uun ini-nsià. Nú cuàhàn-nsià càhàn tnùhù-nsiá sàhà iin nèhivì, dandu ñà-ndácuisì xiñuhu cundua cachi-nsià —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì tuxí inì-xi nduú-yá iin nèhivì ñuhivì yohó

²⁵ Ñàyùcàndüá, dava nècuàchì ñuu Jerusalén yucán, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi nècuàchì jaàn nduú tiàa cuní-nè cahni-né? ²⁶ Doco cundehè-nsiá, jaàn iín-né mahì nèhivì, chináhá-nè, te cóa cachí nècuàchì cuní dandáñuhú xí-né. ¿A vihi-ni sàni nacuni tè-xídadacú nùu-ndà ñà-divi Cristu (nì quixi nùu Dios) nduú-né? ²⁷ Doco nsiùhù, cóo, vachi sà-ínáhá-nsí índù nì quixi nècuàchì jaàn. Vachi na quivì quixi mii-yá ana nduú ndisa Cristu, mà cundáa inì-xi índù nì quixi-ya —nì cachi-nè.

²⁸ Ñàyùcàndüá, ndee ní càhàn Jesús xì nèhivì dacuahá-yá yehè veheñuhu, cachí-yà:

—¿A ináhá-nsiá yùhù (tuxí inì-nsià)? ¿A ndisa ináhá-nsiá ndévì nì quixi? Pues yùhù, màdiá inì-ni mií nì ndàcú inì quixi; cóo. Iá ana nì techuun-xí vaxi, te vátùni cahvi-nda xi-yá. Doco mii-nsiá, có-ínáhá-nsiâyà. ²⁹ Yùhù, ndisa, ináhí mii-yá, vachi divi-ya nduú ana nì techuun-xí, te ñàyùcàndüá nùu mii-yá nì quixi —nì cachi Jesús.

³⁰ Ñàyùcàndùá, nì nanducu nècuàchìmà nansa tñii-neyà, doco cóni níhì-né quida-neà, vàchi tàñáha ga sàà quìvì cuu xi-yá ducán. ³¹ Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá nèhivì itá yucán nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì cachi-nè:

—Cuàhà gá milagru quidá Jesús yohó. Ádi có-xiñhù gá cundehè gá-ndà milagru sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi rey ndiaha nì quixi nùù Dios nduú-yá.

Nansa nì quixi policia cuenta xi nècuàchì fariseu ñà-catnii-tè Jesús

³² Dandu nì caxinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-ndùá cachí nèhivì sàhà-yá. Ñàyùcàndùá, mii-né xì dùtù xícusahnú, nì càhàn-nè xì policia ñà-cùhùn-te catnii-tèyá.

³³ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì inga xichi, cachí-yà:

—Sacù-ni tiempu coo guè xì-nsiá yohó, dandu icúmì nùhì nùù ana nì techuun-xí vaxi. ³⁴ Te mate nì nándúcú-nsiá yùhù, doco mà ndacùhun-nsiá yùhù, vàchi ndé cùhìn, mà cúí sàà-nsiá.

³⁵ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì ndatnuhu-né entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù cùhùn nècuàchì yohó, te (cachí-nè) mà cúí ndacùhun-ndané? ¿A cùhùn xicà-né ñuu griegu ndé ndoó stná nècuàchì raza-ndà, te dacuahá-né nècuàchì griegu mà? ³⁶ Có-sànìhì ini-ndà ñà-cachí-nè ñà-mà cúí ndacùhun-ndané, mate ni nándúcú-ndánê, te mà cúí sàà stná-ndà lugar ndé cùhùn-nè —nì cachi nèhivì mà.

Na ian queé fuerte tēñuhu iin yùte limpiu, ducán fuerte icúmí Dios cuàhatahvì-yá vida ndiaha xí-yá ini anima-ndà

³⁷ Daaní, nì sàà quivì nì xìnu vicò mà, divi quivì chicá nducáhnû. Dandu nì ndacuiin Jesús mahì nēhivì, te nì càhàn ndee-yá, cachí-yà xì-né:

—Nú iá ana xíhì tècuí, dandu ni quixí-né nù, te coho vàha-ne. ³⁸ Vàchi nú xiníndísá iin nēhivì xí, ducán queá nù-né na ian caná fuerte tècuí ini anima-nè, te xítia-te, nduú-te nahi tècuí coho-nda cutiacu-ndà nicanicuahàn, divi nacua cachítnùhu nù tutu ì —nì cachi-yà.

³⁹ Doco tècuí nì cachi-yà mà nduú (ejemplu, vachi cunaha-nsiá), Espíritu ì nduú tècuí mà, te nsidaa ana xiníndísá-xí-yá, icúmí-nē nìhítahvì-né Espíritu ì mà. Doco tàñáha ga cuàhatahvì Dios Yà-ì mà, vachi tàñáha ga nanihì Jesús tnùñuhu ndiaha xí-yá.

Nansa nì ndatnuhu nēhivì cuáhà sàhà Jesús

⁴⁰ Daaní, na ní inini dava nècuàchì itá yucán ñà-ndúá nì cachi-yà, dandu nì cachi-nè:

—Ndisa, nècuàchì ndiatu-nda quesaa càhàn cuenta xi Dios nduú ana yohó.

⁴¹ Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Divi rey ndiaha Cristu nduú nècuàchì yohó.

Doco dava ga-nè, nì cachi-nè:

—¿A tuxí inì-nsia rey ndiaha Cristu cunduu iin nècuàchì nì quixi ladu Galilea (nahi Jesús)?

⁴² Amádi cachítnùhu tutu ì sàhà rey mà ñà-divi yohòtéhè-yá nduú David, te ñuu nècuàchì mà nani Belén cunduu ñuu-yà, cachá`.

43 Ñàyùcàndùá, nì tàhndè dava nèhivì sàhà-yá.
 44 Te mate cuní dava-ne tni-neyà, doco ni-iin-ne có-sâhandee ini-nè quida-neà.

Nansa nì cachi nècuàchì xídandacú ñà-có-cândísâ-né Jesús

45 Daaní, na sámànuhù tè-xínduu policía ndé ndoó dùtù xícusahnú xì nècuàchì fariseu, te nì cachi nècuàchìmà xì-té:

—¿Índù chuun cónì sándácá-nsiá Jesús quixi?

46 Te nì naxiconihí policía, cachí-te:

—Còò inga ana cáhàn ndiaha guá na cáhàn nècuàchì yucán.

47 Dandu nì cachi nècuàchì fariseu mà:

—¿A ndé` stná mii-nsiá sàni dàndàhví Jesús?

48 Cundehè-nsiá nsiuhù tè-xídandacú, ¿a sàni xinindísá-nsí? Còó, ni-iin-nsi. Te ¿ò dává gá nècuàchì fariseu? Còó. Ni-iin-ne, có-xiníndísâ-né.

49 Doco dava ga nèhivì ndahví yucán, nì có-ínáhá-nê nansa cachí ley ìì, sàháyùcàndùá icúmí-nê nìhì-né castigu xi-ne —nì cachi nècuàchìmà.

50 Cunaha-nsiá, yucán iá stná Nicodemo, divi nècuàchì nì sàhàn nùù Jesús daa, vàchi iin nècuàchì xídandacú nduú stná-nè. Te vichi nì cáhàn stná-nè xì nsidaa compañeru-nèmà, cachí-nè:

51 —(Ñánì), ndéni nèhivì ní cui, nú cuní-ndà nsidandaà-ndà sàhà-né, dihna icúmí-ndá cunini-nda nansa cachí mii-né, dandísá, vètùnì cundaà ini-ndà sàhà chuun xi-ne. Amádi ñà-jaàn nduú stná ley xi-nda.

52 Doco nì naxiconihí compañeru-nèmà cachí-nè:

—¿A ndé` stná mii-ní nduú stná-ní iin nècuàchì ladu Galilea? Nanducu váha-ní (nùù tutu ìì), dandu cundaà inì-ní, còò ni-iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios quixi ladu Galilea —nì cachi-nè.

⁵³ Dandu nsidaa-né nì nacuitià-nè mànuhù-né vehe-ne.

8

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì iin nècuàchì ñahà cónì quidá ví

¹ Daaní, nì quee Jesús cuàhàn-yà yucù Olivo.

² Dandu inga quivì na ní tùinuù, vaxi tu-ya veheñùhu cahnú. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá; te nì sàcòo-ya nì chinaha-yànè. ³ Dandu yucán nì sàà stná itnii maestru ináhá ley sànahá, xì stná dava nècuàchì fariseu, xíndaca-ne iin nècuàchì ñahà nì sàà, te nì chicani-ne nècuàchìmà nùù-yá, vachi ñahà mà, nì càhàn-nè xì iin nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-ne. ⁴ Ñàyùcànduá nì cachi nècuàchì tiàa ma xi-yá:

—Maestro, nì tnii-nsi ñahà yohó na quidá-né iin cuàchi. ⁵ Te cachí ley xi Moisés ñà-ìcúmí-nê cui-nè xì yùù nú quidá-né ducán. Doco mii-ní, ¿nansa cachí-nì quida-nda?

⁶ Ducán nì cachi nècuàchìmà, áma cáchí-yà iin ñà-có-ndiá ìcà-yá cahan-né, te ducán nìhìndèè-né daquéé cuàchi-ne dìquì-yá. Doco mii-yá, nì nàcòo ndee ni-ya, tiaá-yá nùù ñuhù xì dìnìndáhá-yà. ⁷ Dandu chicá cuàhà nì ndàcàtnuhù-né nùù-yá, ñàyùcànduá, nì nàcòo ndaà-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Nú iá ndisa iin-nsia còò ni-iin falta-xi, dandu divi ni cúnduú primeru caniyuu-xi nècuàchì yohó.

⁸ Dandu ingà tu nì nàcòo ndee-ya, tiaá tú-yá nùù ñuhù. ⁹⁻¹⁰ Doco nsidaa nècuàchì itá yucán, ináhá-nê iá stná cuàchi-ne. Ñàyùcànduá, dihna nècuàchì chicá sahnú nì caquee cuàhàn, dandu después nì caquee stná iin iin nècuàchì dava ga mà cuàhàn-nè, ndé mii Jesús nì ndòo, xì stná nècuàchì ñahà mà. Dandu nì nàcòo ndaà-yà, te nì xini-yà ndélà mindaa nècuàchìmà iin. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Señora, ¿a sàcuàhàn nsidaa nèhivì daquée cuàchi dìquì-ní? ¿Á coo cá ana cuní cahnì xì-ní?

¹¹ Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Còó, Señor; còò cá iin.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues ni yùhù, có-cuní stnáì cuì-ní. Cuahán-ní, te màsà nàxícócuìn-ní quida gà-ní cuàchi ma —nì cachi-yà.

Jesús nduú ana datnúù xì sàxínítnùnì nèhivì ñuhivì

¹² Daaní, nì càhàn gà Jesús xì nèhivì yucán, cachi-yà:

—Yùhù nduí ana datnúù xì sàxínítnùnì nèhivì ñuhivì. Ñàyùcànduá, nsidaa ana nchícùn xì, icúmí cutnuù ndiaha nùù ichì nchícùn-nè, te ducán ñihítáhvì stná-nè vida ndiaha, vàchi mà nunca cunduamà ichì ñáa.

¹³ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Còó, mà ndísá, vàchi cuisì mii-ní ndeníhí vàha-ní mii-ní.

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mate mií cáhìn sàhà-xí, doco vátùnì cundiaa mà, vàchi ináhí índù nì quei vàxi, te ináhí índù icúmí nùhì. Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiâ índù nì quei vàxi, ni có-ináhá stná-nsià índù icúmí nùhì.

¹⁵ Indéhe uun-nsia nansa quidá nèhivì, te ñà-jaàn

cachí-nsià sàhà-né, a quidá víi-né, ò á coó. Doco yùhù, có-càchî nú quidá víi-né, ò á coó. ¹⁶ Doco nú ndisa indéhí sàhà-né, dandu ñà-ndácuisì nduámà, vâchi màdì cuisì yùhù nduú ana cachí ducán, vâchi cutnâhâ stná Yuamání' xí, divi mii-yá ana nì techuun-xí vâxi. ¹⁷ Cachí ley xi-nsia: xì ùì tes-tigu vâtùni cunindisa-nda ñà-ndàà nduá cachí-nè. ¹⁸ Pues, cunaha-nsiá, yùhù nduú iin ana cáhàn favor xi. Daaní, iá stná mii-yá nì techuun-xí, divi Yuamání', te cáhàn stná-yà favor xi.

¹⁹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—¿Índù iá yua-ní?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, ni có-ínáhá-nsiâ yùhù, ni có-ínáhá stná-nsià Yuamání'. Vâchi nú ni cúnáhá ndisa-nsia yùhù nì cui, dandu ñà-jaàn nihì stná-nsià cunaha stná-nsià mii-yá.

²⁰ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na ní dàcuàhá-yá nèhivì ndoó yehè veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancía xi Dios. Doco còò iin ni tniì-xi-yá, vâchi tàñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán.

Nansa nì cachi Jesús icúmí-yâ cùhùn xicà-yá, te mà cúí cunchicùn stná nèhivì có-xiníndísâ

²¹ Daaní, nì cachi tu Jesús xì nècuàchì yucán:

—Yùhù icúmî cùhùn xìqué, te mii-nsiá, icúmí-nsiâ nanducu-nsiá yùhù, doco na quivì cui-nsià, icúmí-nsiâ cui-nsià xì cuàchi-nsia. Te lugar ndé cùhìn, mà cúí cùhùn stná-nsià.

²² Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì raza-yà Judea mà entre mii-né:

—¿A vihini cahni nècuàchì jaàn mii-né, ñàyùcàndùá nì cachi-nè lugar ndé cùhùn-nè mà cúí sàà stná-ndà?

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nèhivì ñuhivì yohó xínduu-nsia, doco yùhù, dìquì-xí ansivi nì quixi, có-nduì nèhivì ñuhivì yohó.

²⁴ Ñàyùcàndùá nì cachi xì-nsiá daa ñà-ìcúmí-nsiâ cui-nsià xì cuàchi-nsia. Vàchi nú có-xiníndísâ-nsiá yùhù ñà-nduì ana nì cachi xì-nsiá, dandu quivì cui-nsià cunsida ì-nsiá cuàchi-nsia.

²⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì-yá:

—Pues, mii-ní ¿ana divi nduu-ní?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ndè primeru sàni cachi xì-nsiá ana nduì. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí guê` cundehí, te cachi sàhà-nsiá. Cunaha-nsiá, palabra ndàcuisì nduá cachí mii-yá ana dìchúún-xí vaxi. Nùu mii-yá nì sàcùnahí cachi nsidaa ñà-nduá cachí xì mii-nsiá nèhivì ñuhivì yohó —nì cachi Jesús.

²⁷ Doco nèhivì yucán, cóni sánìhì ini-nè ñà-divi Yua-nda Dios cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁸ Ñàyùcàndùá nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú sàni sàà-nsià nì chituu ducún-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandu cundaà ini-nsià ñà-divi yùhù nduì ana cachí xì-nsiá, te màdì dìni míí chítnùnì inì quide ñà-nduá quidé. Cuisì quidé ñà-nduá nì dàndàcú Yuamání nùí, te divi ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá. ²⁹ Cunaha-nsiá, divi Yuamání nì techuun-xí vaxi, te nicanicuahàn iá-yà cutnáhâ stná-yà xí; mà nunca nacóó-yá yùhù, vàchi nicanicuahàn quidé ñà-nduá cudí ini-yà.

³⁰ Ducán nì cachi Jesús, te sàhà palabra jaàn nì sàà nì xinindisá cuàhà gá nèhivì-yá.

Ndoó nèhivì iníní xí Dios, te ndoó nèhivì iníní xí cuàchi

³¹ Daaní, nì càhàn Jesús xì nèhivì xiníndisá-xí-yâ, cachí-yâ:

—Nú iin-ni cunindisá vaha-nsia, dandu cunduu ndisa-nsia nèhivì xí, ³² te sàà stná-nsià mànhì ini-nsià ñà-ndùú palabra ndàcuisì. Te divi sàhà palabra mà icúmí-nsiâ caquee-nsia libre.

³³ Dandu nì cachi nèhivì xì-yâ:

—Nsidaa-nsí, yohòtéhè-nsí nduú Abraham, te ñi-iin xichi cóni ía ni-iin lamú dandacu-xi nùù-nsí. Ñàyùcàndùá, ¿índù chuun cachí-nî ñà-icúmí-nsí quee-nsi libre?

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yòhó cachí xì-nsiá: nsi-daa ana tùha quida xi cuàchi, divi cuàchi ma nduá dàndàcù-xì nùù-né vida xi-ne, na ian peón xi cuàchi ma nduú-né. ³⁵ Te iin peón, màdi nicanicuahàn coo-tè vehe lamú xi-tè. Tucu ía xì dèhe iin lamú, nicanicuahàn icúmí-nê coo-ne nùù nècuàchìmà. ³⁶ Ñàyùcàndùá, nú sàni dàcácu Dèhemanì (Dios) mii-nsiá, te sàni quee-nsia libre, dandísá, libre dahuun icúmí-nsiâ cundoo-nsia. ³⁷ Yùhù ináhí Abraham nduú yohòtéhè-nsiá. Doco vichi cuní-nsiâ cahni-nsiá yùhù, vàchi có-ndôo inì-nsia xì ñà-ndùá cachí xì-nsiá. ³⁸ Cuisì ñà-nduá sàni xinì nùù Yuamáni' nduá cachí xì-nsiá, te ducán stná mii-nsiá, ñà-nduá nì inini-nsia nùù yua-nsiá, divi nduá quidá stná-nsiâ.

³⁹⁻⁴⁰ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Nsiùhù, Abraham nì sanduu primeru yua-nsí.

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ndisa Abraham ni cúndúú yohòtéhè-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiâ quida vii-nsiá nacua nisa quida nècuàchìmà sàhana. Doco vichi cuní-nsià cahni-nsiá yùhù, mate palabra ndàcuisì nduá cachî xì-nsiá, te nduú stná mà palabra nì inini nùù Dios. Cunaha-nsiá ni-iin xichi cóni cùnì Abraham quida-ne nacua cuní mii-nsiá quida-nsia xí.
⁴¹ Doco mii-nsiá, nacua quidá yua-nsiá, divi ducán quidá stná-nsià.

Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Nsiùhù, có-ndùú-nsí dèhe ndahví. Mindaa Yua-nsí iá, te divi nduú Dios.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú Dios ni cúndúú yua-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiâ cuu ini-nsià sàhí, vàchi nùù mii-yá nì quei vàxi. Màdì yùhù nì nácání mií inì quixi, còó. Divi mii-yá nì techuun-xí vàxi. ⁴³ Te ¿índù chuun mà cùì mànhì inì-nsia ñà-nduá cachî xì-nsiá? Pues divi sàhà-ñá mà cúndéé inì-nsia cunindisá-nsiá palabra xi. ⁴⁴ Vàchi divi ñà-malu nduú yua-nsiá, te nacua cudî ini quisì mà quida quini-sì, divi ducán stná mii-nsiá, cudî stná inì-nsia quida-nsia ducán. Dècuèndè tiempu chicá antes cudî inì-si dachni stnahá-si nèhivì. Mà nunca tùha-sì quida-sì ni-iñàha nduú ñà-ndáà, vàchi còò ni-iin palabra vaha nihnú inì-si. Te na cáhàn tnùhù-sí, (màsà ndúlócô-ndà), vàchi ducání tnuhu inì anima-si. Tnuhu-sí, te yua ñá-tnùhù nduú-si. ⁴⁵ Te yùhù, sàhà-ñá cachî xì-nsiá ñà-nduú ñà-ndácuìsì, ñàyùcànduá có-xiníndísâ-nsiá yùhù.
⁴⁶ Te nú iá cuàchi nì quide cahan-nsiá, dandu ¿índù chuun có-càchí claru-nsiàñà? Doco te nú ñà-ndáà nduá cachî xì-nsiá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá

yùhù. ⁴⁷ Nsidaa ana nduú nèhivì xí Dios, cudîi ini-nè cunini-ne palabra vaxi nùù-yá. Doco sàhà-ñá có-nduú-nsiá nèhivì xí-yá, ñàyùcànduá có-iníní-nsiá palabra xi-ya —nì cachi Jesús.

Sà-ia Jesús na táyôo nèhivì sànahà

⁴⁸ Dandu nì càhàn tu nèhivì raza-yà Judea xì-yá, cachí-nè:

—Ádi ñá-ndâà nduá cachí-nsì, iin nècuàchì samaritanu (sìquini) nduu-ní, te iá stná iin ñà-malu anima-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còò ñà-malu anímè. (Na cáhìn xì-nsiá), cuisì cuní quee tnùñuhu xí Yuamání. Doco mii-nsiá, cahíchì inì-nsia yùhù. ⁵⁰ Có-nàndúquí nansa tavà nèhivì tnùñuhu xí mií, vächì iá iin ana quida-xi ñà-jaàn, te mii-yá nduú stná ana icúmí nsidan-daà viì sàhà nsidaa chuun. ⁵¹ Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú nì chívàha iin nèhivì ñà-nduá chináhì, dandu mà nunca sàà-nè cui-nè nicanicuahàn.

⁵² Dandu nì cachi nècuàchì raza-yà Judea yucán:

—Vichi sàni cundaà ndisa ini-nsì iá ñà-malu anima-ní, vächì sànahà nì xihì Abraham yucán, te nì xihì stná nsidaa profeta nìsa càhàn cuenta xi Dios. Doco mii-ní cachí-ní mà nunca sàà cui nèhivì chívàha xi ñà-nduá cachí-ní. ⁵³ ¿A tuxí inì-ní chicá ndiaá-ní nùù xì-ndà Abraham? Vächì còò gá ndómà, xì stná profeta nìsa càhàn cuenta xi Dios, sàni caxihì nsihì-ne. ¿Ana divi nduu-ní cahan-ní?

⁵⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú mií ni cachí ñà-chicá ndiaí, dandu, mà cúndiaá mà. Vächì divi Yuamání nduú ana icúmí tavà xì tnùñuhu xí yùhù, mate mii-yá nduú ana

càhvì stná-nsià, cachí-nsià. ⁵⁵ Doco mii-nsiá, có-ínáhá-nsiâyà; cuisì yùhù, ndisa, ináhî-yà. Te nú ni cachî có-ínáhî-yà, dandu cunduu stnài tè-tnùhù nahi mii-nsiá. Doco yùhù, ináhî mii-yá, te chívàhi ñà-ndúá cachí-yà. ⁵⁶ Xì-ndà Abraham mà, ni cudì ini-nè ñà-nihìtáhvì-né cuni-nè tiempu (quesai ñuhivì yohó). Ñàyùcàndùá, contentu ni ndòo-ne na ní cuu ndisa ñà-jaàn.

⁵⁷ Dandu ni cachì nèhivì mà xì-yá:

—¡Mii-ní, ni có-xìcà-ní ùi dico ùxin cuà, te ináhá-nî Abraham cahan-ní!

⁵⁸ Dandu ni cachì Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, tàyoó Abraham, doco yùhù sà-ìé'.

⁵⁹ Ñàyùcàndùá ni dàtácá nècuàchìmà yùu cuàhàn-nè cahni-néyà ni cuí, doco ni quee dèhé-yà veheñuhu ma ni chindaà-yà mahi-né cuàhàn-yà.

9

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá dècuèndè quivì ni cacu-ne

¹ Dandu ni yàha Jesús chicá nùu-xí, te ni xini-yà yucán iá iin nècuàchì cuaá, dècuèndè ni cacu-ne cuaá-nè. ² Te ni xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿ana cuàchi-xi nduá, te cuaá nècuàchì yohó ni cacu-ne? ¿A yuadíhí-nê iá cuàchi-xi, ò mii-né?

³ Dandu ni cachì Jesús xì-né:

—Ni còò cuàchi ni quidá nècuàchì yohó, ni stná yuadíhí-nê. Cunaha-nsiá, sàhà-ñá ni sàà nèhivì cundaà ini-nè ñà-ndiaha guá quidá Dios, ñàyùcàndùá ni cuu xi nècuàchì yohó ducán. ⁴ Yùhù,

na iá va quìvì, icúmî quide obra ndiaha nì sàcùnahí nùù mii-yá ana nì techuun-xí vàxi; vàchi (vàxi iin tiempu ùhì) nàcuìn tnùù, dandu mà cúí gá quida nì-iin nèhivì chuun xi mii-yá. ⁵ Yùhù, na iá ve ñuhiví yohó, chuun xi nduá datnúì sàxìnítnúí nèhivì.

⁶ Dandu nì nsihi nì cachi-yà ducán, nì dàcóyo-ya tedií-yà ñuhù, te nì quidavàha-ya iyuhu ndèhì nì dàcánúú-yâ nùù nècuàchì cuaá mà. ⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi cuahán-nî quisi-ní ndé ñuhú tècuí pila nani Siloé.

Pues cunaha-nsiá, quìvì Siloé mà cuní cachá` dàhàn ñuu yucán ñà-sànì techuún nèhivì-ndó. Ñàyùcànduá, nì sàhàn tiàa ma nì quisi-ne, te na mándixi-ne sätùínúù-né. ⁸ Dandu nsidaa nècuàchì ndoó yatni ndé iá-nè, xì stná dava ga nècuàchì ináhá xì-nè antes cuaá-nè, nì cachi-nè:

—¿Amádi nècuàchì tiàa jaàn nduú ana nìsa ìa xícàn xì caridad?

⁹ Te dava-ne, cachí-nè:

—Divi nduú-né.

Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Còó, cuisì na indéhe nècuàchì cuaá mà, ducán indéhe stná nècuàchì yohó.

Doco nècuàchì nì sanduu nècuàchì cuaá mà, nì cachi-nè:

—Divi nduí.

¹⁰ Dandu nì cacachi nècuàchì yucán xì nècuàchìmà:

—¿Nansa nì cuu nì natùinuù-ní?

¹¹ Te nì cachi nècuàchìmà:

—Ìin tiàa nani Jesús, nì quidavàha-ne iyuhu ndèhì nì dàcánúú-né nùí, te nì cachi-nè

xì: “Cuahán-nî ndè pila Siloé, te quisi-ní”.
Ñàyùcàndùá, ducán nì guide, te nì natùinuí’.

¹² Dandu nì cachi nèhivì mà xì-né:

—Pues vichi, ¿índù íá tiàa ma?

Te nì cachi nècuàchìmà:

—Có-cùndáà inì.

¹³ Dandu nèhivì yucán, ndacá-né nècuàchìmà cuahàn nù nècuàchì fariseu. ¹⁴ Vàchi cunaha-nsiá, quivì descansu nduá na ní quidavàha Jesús ndèhì nì dànátùì-ya nù nècuàchìmà. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì xicàn tnùhù stná nècuàchì fariseu nù nècuàchìmà nansa nì cuu nì natùinuè-né. Dandu nì cachi-né:

—Nì quidavàha nècuàchìmà ndèhì, te nì dàcánúú-né nù; dandu nì sàhìn nì quisi, te vichi duha nì natùinuí’.

¹⁶ Dandu dava nècuàchì fariseu mà, nì cacachi-nè:

—Tiàa nì quida ducan xi nècuàchì yohó, có-íá-nè ladu xi Dios, vàchi có-chívàha-ne quivì descansu.

Doco dava ga nècuàchìmà, nì cacachi-nè:

—Còó, vàchi nú nècuàchì cuàchi ni cúndúú nècuàchìmà, dandu mà cúí quida-ne iin milagru nahi ñà-yòhó.

Ñàyùcàndùá, nì tàhndè dava nècuàchì fariseu mà. ¹⁷ Dandu nì cachi tu-ne xì tiàa nì sanduu nècuàchì cuaá mà:

—Te mii-ní tu, ¿nansa cachí-ní sàhà nècuàchìmà ñà-sànì dànátùì-ne nù-ní?

Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Íin profeta cáhàn cuenta xi Dios nduú-né.

¹⁸ Doco nècuàchì xídandacú nù tè-raza Judea, cóni xiníndísâ-né ñà-cuàá ndisa nècuàchìmà na ní cacu-ne. Ñàyùcàndùá, nì cana-ne yuadíhí

nècuàchìmà, ¹⁹ te nì xicàn tnùhù-né nùù nècuàchì sahnuma, cachí-nè:

—¿A dèhe-nsia nduú nècuàchì yohó, te a ndísá cuaá-nè na ní cacu-ne, cachí-nsiá? Te nú ducán, ¿nansa nì cuu nì natùinuù-né vichi?

²⁰ Dandu nì cachi yuadíhí nècuàchìmà:

—Ináhá-nsí dèhe-nsi nduú tè-yòhó, te ñà-ndáa nduá cuaá-te na ní cacu-tè. ²¹ Doco có-cùndáa ini-nsi nansa nì cuu nì natùinuù-té, ni có-ináhá stná-nsi ana nduú nècuàchì nì dándúvaha xi-té. Cunaha-nsiá, tè-sàhnú sàndúú-te; nùù mii-té ndàcàtnùhù-nsiá. Vâtùni nacani-tè nansa nì cuu xi-té.

²² Ñà-jaàn nduá nì cachi yuadíhí nècuàchìmà, vàchi yúhí-nè nècuàchì dava ga raza-nè Judea, vàchi sàni ndatnuhu váha nècuàchì (dandacú) sàhà nsidaa ana cachi vate sàhà Jesús ñà-ndúú-yá Cristu (nì quixi nùù Dios); te vichi sàni tavà-né orden ñà-mà cóo gá permisú cùhùn nècuàchìmà veheñuhu. ²³ Ñàyùcàndúá, nì cachi yuadíhí tiàa ma ñà-sàsàhnú dèhe-nemà, chicá vaha ndàcàtnùhù xì nùù mii-né.

²⁴ Daaní, nì cana tu nècuàchì dandacu-ma tiàa nì nduvaha ma ñà-tnàtuu-ne, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Tavà-ní tnùñuhu xí Dios; vàchi nsiùhù, ináhá-nsí nècuàchì cuàchi nduú nècuàchì nì càhàn xì-ní.

²⁵ Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Yùhù, có-cùndáa inì, a nècuàchì cuàchi nduú-né, á cóo. Cuisì imindaa iñaha ináhí: divi ñà-antes nìsa ìa cuaá dahuin, doco vichi sàni natùinuí.

²⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—¿Nansa nì quida-ne xì-ní? ¿Ndíà nduá nì quida-ne, te nì nanihì-ní vista xi-ní?

²⁷ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Pues sàni cachi xi-nsiá nsidaámà, te có-xiníndísâ-nsiá. ¿Índù chuun cuní-nsià nacani guè xì-nsiá ingà tu? ¿A cuní stná-nsià yàha-nsia ladu xi Jesús?

²⁸ Dandu nì quesaha nècuàchìmà cánàhá-nè, cachí-nè:

—Mii-ní, ladu xi nècuàchìmà iá-ní, doco nsiùhù, ladu xi (xiì-ndà) Moisés iá-nsi. ²⁹ Ináhá-nsí nì càhàn Dios xì Moisés, doco nècuàchi jaàn, nì có-ínáhá-nsí índù ladu nì quixi-ne.

³⁰ Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Pues ndiaha mánì nduájàn. Ni có-ínáhá-ndá índù nì quixi-ne, doco sàni dándúvaha-ne nduchìnúì. ³¹ Pues ináhá-ndá ñà-có-íníní Dios na xícàn tàhvi iin nèhivì có-quidá víi. Doco nú nihnú vaha ini-ndàyá, te quida-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu quihín casu-yà na xícàn tàhvi-ndà nùù-yá.

³² Te nì dècuèndè sàhana có-xinítnùhu-nda coo ana danátùì xi nùù iin nèhivì cuaá dècuèndè quivì nì cacu-ne. ³³ Ñàyùcànduá, sàni cundaà inì, ladu xi Dios iá Jesús, vachi nú coó, mà cúí quida-ya ni-iin milagru.

³⁴ Dandu nì cachi nsidaa nècuàchìmà xì tiàa ma:

—Mii-ní, dècuèndè nì quesaa-ní ñuhivì sà-íá cuàhà cuàchi-ní, te ¿a tuxí inì-ní cuàhàn-ní chìnahà-ní nsiùhù?

Ducán nì cachi-nè, te nì taxi-né nècuàchìmà tùvèhé.

³⁵ Dandu nì xinitnùhu Jesús nansa nì cuu xi nècuàchìmà ñà-nì taxi-ñánê. Ñàyùcànduá, na ní ndacùhun stnahá-yá xì-né, nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísá-nî mii-yá ana nduú Dèhemani Dios?

³⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Señor, cachi-ní xì' ana divi nduú-yá, dandu cunindisé.

³⁷ Te nì cachi Jesús xì-né:

—Sànì xinì-ní mii-yá, vàchi divi nduú yùhù ana cáhàn xì-ní vichi.

³⁸ Dandu nì cachi tiàa ma:

—Yùhù xiníndísê, Señor mío.

Te nì cahvi-néyà.

³⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù chuun nì quesà ñuhíví yohó? Divi sàhà-ñá cunahà claru ana quidá víi ndisa; dandu nèhivì cuaá ini anima-xi, vátùni nihì-né (cundaà ini-nè, na ian nì) natùinuù-né. Doco nèhivì tuxí inì-xi sàcùndáà vaha inì-xi, mii-né nduú ana icúmí cuaá anima-xi, (mà cùndáà gà ini-nè) —nì cachi-yà.

⁴⁰ Doco dava nècuàchì fariseu cutnâhâ xí-yâ yucán, nì inini-ne ñà-nduá nì cachi-yà, te nì cacachi-nè xì-yá:

—Te nsiùhù tu, ¿a cuaá stná ini anima-nsì cahàn-ní?

⁴¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú sàni nacuni-nsià cuaá ini anima-nsià nì cùí, dandu mà cóó gà cuàchi-nsià; doco vichi cachí-nsià (ñà-cùndáà vaha ini-nsià), te claru ináhâ-nsiâ nsidaa iñàha. Ñâyùcànduá, iá ì cuàchi-nsià.

10

Nansa nì nacani Jesús iin ejemplu sàhà rii

1 'Palabra ndàcuisì nduá yohó: nú quíhvi dèhé nèhivì ìcà corra ndé có-nduú yehè, dandu ináhá-ndá nècuàchì vàxi quidacuihna xi rii xì-ndà nduú-né. 2 Doco nècuàchì quíhvi yehè corra, còó, nècuàchì òrìí-xí nduú-né. 3 Te iá stná peón xi-ne ndiaá xì yehè mà. Te cuisì nùù nècuàchì òrìí-xí nacúná-te. Te na cáhàn nècuàchì mà xì rii xí-né, nacúnì-siné. Te caná-nèsi quivì iin iin-sì, dandu queé-si xi-né. 4-5 Te na tavá-nèsi ducán, dandu sácòdònùù-né nùù-sí cuàhàn-nè; te vivìi-ni xínchicùn-siné, vàchi ináhá-sí tàchì stohò-si. Doco inga nèhivì tùcù, còó, mà cúnchícùn-siné. Xinúdehé-si nùù-né, vàchi có-nacúnì-si tàchì nèhivì tùcù.

6 Ñà-jaàn nduú iin ejemplu nì nacani Jesús xì nèhivì yucán, doco cónì cúndáà ini-nè ndiá nduá cuní cachàmà.

Pastor ndiaha nduú Jesús

7 Dandu nì cáhàn tu Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó: na iin yehè ndé quíhvi rii, ducán nduú yùhù. 8 Nsidaa ana nì quixi antes, tècuìhnà xínduu-tè, te cutu cuní-te quidacuihna-té rii xí. Doco nèhivì nduú nahi rii xí, cónì ndúlócò-nè. 9 Te (nacua nì cachì) ñà-nahi yehè nduí, ñàyucànduá, sàhà yùhù vátùni quíhvi nèhivì, te nìhì-né salvación xi-ne, dandu después cucumi-né vida ndiaha xí-né, na iin rii sáhàn ndé iá cuàhà pastu, dandu màndixi tu-sì corra-si.

10 'Iin tècuìhnà, cutu quixí-te ñà-quidacuihna-té ñà-nduá icúmí-ndá, te ò cahni-téndò, te ò quida quini-tè xì-ndà. Doco yùhù, còó, sàhà ñà-cui nìhìtáhvì nèhivì cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn,

ñàyùcànduá nì quesàì (ñuhìví yohó). ¹¹ Yùhù nduú ndise pastor vaha. Te sáhi vida xi sàhà-ñá nìhì nèhivì nduú nahi riì xí cutiacu-nè. ¹² Doco dava tè-ndiáá xì riì, peón-ni nduú-te, te mà úhì nacoò-tèsí, vachi có-nduú ndisa-tè pastor xi-sì; có-nduú-te meru stohò-si. Ñàyùcànduá nú nì xinì-te vaxi nsivòhú, dandu nacóó nihni-tèsí, te xinúdèhé-te; dandu tnií quisì mà-sí, te xitià nihni nsihi-sì. ¹³ Te ¿índù chuun xinúdèhé tèmà? Pues divi sàhà-ñá nduú-te peón-ni, te có-ndulócò-te sàhà-sí.

¹⁴ 'Doco yùhù, pastor vaha ndisa nduí, te ináhá vahi nèhivì xí. Te mii-né, ináhá stná-nè yùhù. ¹⁵ Na ináhá Yuamání yùhù, ducán ináhá stnài mii-yá. Te yùhù, vida xi sáhi sàhà-ñá càcu nèhivì xí, vachi nahi riì xí xínduu-ne. ¹⁶ Te ndoó gá más nèhivì nduú nahi riì xí. Te mate diín xaan ndoó-né vichi, doco icúmí cùhìn cundaqui-nè ndixi; dandu cunchicùn-nè yùhù, te iin-ni nacuatnahá-né xì nsi-daa gá ana nduú riì xí; te mindaa yùhù cundiaì-nè.

¹⁷ Yùhù icúmí cuàhi vida xi, te nú sàni nsihi nì cuu ducán, dandu icúmí naquihin tuià. Sahàjàn cuú ini Yuamání sàhí. ¹⁸ Cunaha-nsiá, còò ni-iin cui quindiaa xì vida xi. Voluntad xi mií cuàhià. Vàtùni cuàhià, te vátùni danátíacúì mií, vachi ducán nì nìhítáhví nuù Yuamání; divi ducán nì cachi-yà xí —nì cachi Jesús.

¹⁹ Daaní, nècuàchì ladu Judea mà, nì tàhndè dava-ne sàhà ñà-nduá nì cachi-yà. ²⁰ Cuàhà-né nì (cahíchi ini-nèyà), cachí-nè:

—Iin ñà-malu inácaá ini tè-jaàn. Tè-loco nduú-te. ¿Índù chuun ndulócò-nsià sàhà-té?

²¹ Doco dava ga-nè nì cachi-nè:

—Còó, màdì iin nècuàchì inácaa ñà-malu nduú nècuàchì cáhàn ducán. ¿A tuxí ini-nsià cui dandúvaha ñà-malu iin nècuàchì cuaá?

Nansa ni cuni tu nècuàchì raza Judea cahni-né Jesús

²²⁻²³ Daaní, ni sàà quivì nducahnú ñà-nì xìnu veheñùhu cahnú. Tiempu vixin ni sandua, te iá tu Jesús ñuu Jerusalén, xicánúú-yá patiu veheñùhu ma ndé nani Portal de Salomón. ²⁴ Te yucán ni sàà stná itnii nècuàchì raza-yà Judea, cachí-nè xì-yá:

—¿Nadaa ga tiempu cuàhàn-ní chidèhé gâ-ní ana nduu-ní? Nú ndisa mii-yá nani Cristu nduu-ní, cachi ndàà-ní xì-nsí.

²⁵ Dandu ni cachi Jesús:

—Sàni cachi xì-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá. Ni ndacùcahín quivì Yuamání', te ni quide cuàhà milagru. Xì ñà-jaàn vâtùni cundaà ini-nsià ana divi nduí. ²⁶ Doco mii-nsiá, có-xiníndísâ-nsiá, vâchi có-ndùú-nsiá ana nduú riì xí, nacua ni cachi xì-nsiá. ²⁷ Vâchi nèhivì nduú nahi riì xí, iníní-né na cáhìn xì-né. Te ináhî-nè, te nchícùn-nè yùhù. ²⁸ Te sáhi-nè vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca sàà ndañuhu anima-nè, ni còò iin tavà xì-né nùù ndahí'. ²⁹ Vâchi nùù Yuamání' ni nihí nèhivì nduú nahi riì xí, te còò cá ana chicá fuerte nùù mii-yá; còò iin cui dandáñúhú-xí-nê nùù ndahà-yá. ³⁰ Te yùhù xì Yuamání', iin-ni xínduu-nsi —ni cachi Jesús.

³¹ Ñâyùcàndùá, nècuàchì raza-yà yucán, ni dàtácá tu-ne yùù ñà-caniyuu-néyà, te cahni-néyà.

³² Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá obra vaha sàni quide ni xini-nsià. Te nsidaa obra mà nduá ni nihítáhví' nùù Yuamání'.

Pues ¿índù obra xi (cò-ndiàá), te sàhámà cuní-nsià cahnì-nsiá yùhù?

³³ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Còó, màdì sàhà ñà-nì quidà-ní obra cuní-nsi cahnì-nsí mii-ní; còó. Sàhà ñá-nì cachì-ní iin cuàchi, ñàyùcàndùá ndiá icà-nsí caniyuu-nsí mii-ní, vàchi cuní-nî ndudava-ní xì Dios, te nèhivì ùún nduu-ní.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues, ¿nansa divi cachí nùù tutu nduú ley xi-nsia? Dohó cachá`: “Nahi dios xínduu-nsia, cachí”. ³⁵ Pues, ducán cachá` sàhà nèhivì sàhana ma, mate cuisì nèhivì ùún nì inini razón xi Dios nduú-né, doco nahi dios nduú-né, cachá`, te ináhá-ndá, siempre ñà-ndácuisì nduá cachí tutu ì. ³⁶ Doco yùhù, mate ní ñhí iin chuun ì nùù Yuamáni`, te nì techuún-yá yùhù nì quesai ñuhiví yohó, doco cachí-nsià iin cuàchi nduá ñà-càchí nduí Dèhemanì-yá. ³⁷ Cuisì cundehè-nsiá obra quidé, te nú có-nduá nahi obra quidá stná Yuamáni`, dandu màsà cúníndísâ-nsiá yùhù.

³⁸ Doco nú dava-ni iá obra quidé xì obra quidá stná mii-yá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá. Te mate có-xíníndísâ-nsiá yùhù, doco siquiera cunindisá-nsiá milagru quidé, dandu vátùni sàà-nsià cundaà ini-nsià, te cunindisá stná-nsià ñuhú saín vida xi Yuamáni` animè, te ñuhú saín stná vida xi yùhù ini mii-yá —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nsidaa nècuàchì yucán, tucutu nì cuni-nè tñii-neyà, doco nì càcu-ya nùù-né.

⁴⁰ Daaní, inga xichi cuàhàn-yà inga ladu yùte Jordán ndè lugar ndé nì saquida ì Juan (Bautista) nèhivì. Te nì cuee chii-yá yucán. ⁴¹ Ñàyùcàndùá,

cuàhà nèhivì nì casaà stná nùù-yá yucán, vèchi dohó cachí-nè:

—Còò milagru nìsá quídá Juan (Bautista), doco nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu-ne sàhà Jesús, divi ñà-ndáà nduá, (sàni xini-nsi) —nì cachi nècuàchìmà.

⁴² Te tiempu iá-yà lugar yucán nì xinindisá cuàhà nèhivì mii-yá.

11

Nansa nì xihì Lázaro, te nì natiacu-nè

¹⁻² Daaní, después nì quicuehè iin nècuàchì ñuu tii Betania nani Lázaro. Te divi ñuu yucán ndoó stná ùi cùha-ne, iin-ne nani María, te inga-nè nani Marta. Te María mà nduú nècuàchì (nì sàà nùù Jesús después), te nì dàcùchì-né tàtnà tnàmì sàhà-yá, dandu nì nsida ìchì-nèà xì ididínì-né.

³ Pues divi cùha Lázaro mà nduú ana nì catechuún iin razón nùù Jesús, cachí-nè xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, cuhí vaha nècuàchì màni guá nùù-ní.

⁴ Ñàyùcànduá, (nì sàà razón mà ndé iá-yà); doco na ní tiacu-yà palabra mà, dandu nì cachi-yà:

—Cuèhè jaàn, có-nduá cuèhè ñà-cui-ndà, cuisì iin cuèhè ñà-naquimanì cuáhà-ndà Dios nduá, te quee cuàhà stná tnùñuhu xì Dèhemanì-yá —nì cachi-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, màni cuáhà Marta xì cùhì-nè xì cùha-ne nùù-yá. ⁶ Doco na ní xinitnùhu-ya cuhí nècuàchìmà, nì cuee chii gá-yà ùi quivì lugar yucán.

⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vichi cùhùn tu-nda ladu Judea.

⁸ Te nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Maestro, ¿a cuní tu-ní cùhùn-ní yucán? vàchi nècuàchì ladu mà, cuàhàn-nè cahni-né mii-ní xì yùù nì cùí, te tàyáha cuàhà quivì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ûxìn ùì hora nchií orá nùù-ndà, ñàyùcàndùá mà úhì cacanu-u-nda ndui, te mà cáquìhi sàhà-ndà, vàchi tnúù nùù-ndà ñuhivì yohó. Te ducán iá stná xì nsidaa ana datnúù ndiaha (Dios) anima-xi, (mà yúhî-nè). ¹⁰ Doco tucu iá nú xica-nda ñuú, mà úhì nàcasàn-ndà. Te divi ducán iá stná xì nèhivì có-dàtnúù Dios ini anima-xi.

¹¹ Na ní nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì cachi gà-yà xì-né:

—Quídì amigo xi-nda Lázaro. Ñàyùcàndùá, cùhìn dansícùhnu inì-nè.

¹² Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Vàtùni Stoho-ndà Señor, vàchi nú quídì uun-ne vichi, ádi vàtùni nduvàha-ne.

¹³ Ducán nì cachi-nè, vàchi tuxí ini-nè cáhàn-yà sàhà ñà-quídì-ndà na quetátú-ndà; doco còó, sàhà ñà-xíhì-ndà cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, chicá claru nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Cunaha-nsiá, sàni xihì Lázaro. ¹⁵ Te mate có-ìé` xì-né (na ní xihì-nè), doco vàtùni, vàchi chin-deámà ñà-sàà-nsià cunindisá ndisa-nsia. Pues vichi cùhùn-ndà ndé iá nsi ma —nì cachi-yà.

¹⁶ Te yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Tomás. Cuatí cachí nèhivì xì-né. Te vichi nì cachi-nè xì nsidaa gá compañeru-nè:

—Cùhùn stná-ndà xì-yá, te cui-ndà.

¹⁷ Daaní, (nì quihin nsidaa-né ichì cuáhàn-nè xì-yá), te nì sàà-nè ñuu tii Betania ndé iá nsi ma, te nì xinitnúhu-ne sàcuàhàn-ndà

cùmì quivì iná cáá-ndà cueva ndé índùxin-nda.
¹⁸ Cunaha-nsiá, yatni iá stná ñuu cahnú Jerusalén
 ndé nduú ñuu tii ma, nahi dava hora caca-nda,
¹⁹ (te yucán ndoó cuáhà) nècuàchì raza Judea.
 Ñàyucàndüá, nì casaà stná cuáhà nècuàchìmà ndé
 iá Marta xì María, cuní-nè nacuàhandee ini-nè
 nècuàchìmà sàhà nsì-cùha-ne.

²⁰ Daaní, na ní xinitnùhu Marta sàni quesaa
 Jesús, dandu cuàhàn-nè nànchìcùn-nèyà. Doco
 María, nì ndòo-ne vehe. ²¹ Te na ní sàà Marta ndé
 iín-yá, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu
 mà cúí cùhe. ²² Doco yùhù ináhî, nsidaa
 ñà-ndüá nì cácan tàhvì-ní nùù Dios vichi, seguru
 cuàhatahvì-yá mii-ní.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ícúmí cùha-ní natiacu-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Marta xì-yá:

—Yùhù ináhî, ícúmí-nè natiacu-nè na sàà xínu
 tiempu, te natiacu nsidaa nèhivì.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduú ana danátiácú xì nèhivì, te
 sáhatahvì stnáí vida ndiaha. Ana càhvì xì, mate
 sàni xihì-nè, doco ícúmí-nè natiacu-nè. ²⁶ Te
 nsidaa ana itiacú, te xiníndísâ-né yùhù, mà nunca
 sàà-nè cui ndisa-ne. ¿A xiníndísâ-nî ñà-jaàn?

²⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Jaan, Señor mío; yùhù xiníndísê ñà-mii-ní
 nduu-ní Cristu Dèhemanì Dios, te ndè inga ñuhivì
 nì quee-ní nì quesà-ní.

²⁸ Ducán nì cachi-nè, dandu mànuhù-né
 vehe-ne, te nì cana dèhé-nè cùhì-nè, cachí-nè
 xì nècuàchìmà:

—Sàni quesaa maestru Jesús, te caná-yá mii-ní.

²⁹ Ñàyùcàndùá, na ní tiacu María ñà-jaàn, dandu luegu nì ndacuiin-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà, ³⁰ vàchi tàñáha ga sàà-yà meru ini ñuu mà, iá va-ya ndé nì ndacùhun tnahá-yá xì Marta. ³¹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó nácuàhandee xì ini María vehe-ne, nì xini-nè na ní ndacuiin yàchì nècuàchìmà cuàhàn-nè, ñàyùcàndùá, nì tenchicùn stná-nè cuàhàn-nè, cachí-nè:

—Ádi cuàhàn nècuàchì jaàn ndé índùxin nsì ñà-coo-ne cuacu-ne.

³² Dandu nì sàà María ndé iá Jesús. Te nì sàcùìn sìsì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cùí cùhe.

³³ Daaní, na ní xini Jesús sacú María, te sacú stná nèhivì cutnáhâ xí-nê, dandu nì sàcàn fuerte ini-yà, te nì cutàsi ini-yà. ³⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—¿Índù índùxin nsì?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cùhùn-ndà cundehè-ní, Stoho-nsì Señor.

³⁵ Dandu nì sacu stná-yà. ³⁶ Te sàháyùcàndùá nì cacachi nècuàchì raza-yà (nì quixi Jerusalén):

—Cundehè-nsiá na cuahà guá cuú ini-yà sàhà nsì ma.

³⁷ Doco dava nèhivì yucán, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Dècuèndè iin nècuàchì cuaá nì dànátùì Jesús yohó nùù-xí. ¿Índù chuun mànicùí dandúvaha-ne nècuàchì nsì yohó sàhà ñà-màsà cùí-nè nì cùí? —nì cachi-nè.

³⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì-né te nì sàà nsidaa-né dècuèndè ndé índùxin nsì ma. Cueva nduá, te ndiadí iin cavà cahnú yehá. Te mii-yá, sácàn ndee ini-yà nì sàà-yà. ³⁹ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—Dità-nsià cavà jaàn.

Doco nì càhàn Marta, cùha nsì-Lázaro, cachí-nè:

—Señor mío, sàcuàhàn-ndà cùmì quivì vichi; ádi sàsàhán quini nsì jaàn.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sànì cachì xì-ní cuisì xiñuhu cunindisá vaha-ní, dandu cuni-ní ñà-ndiaha guá quidá Dios.

⁴¹ Ñàyùcànduá, nì ditá nèhivì mà cavà ndiadí yehè cueva mà. Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì cachi-yà:

—Ansivéhé-nî, Yuamánì, vàchi nì inini-ní ñà-nduá nì xicàn tàhví nùù-ní. ⁴² Te ináhî, ducani iníni-nî yùhù na xicàn tàhví nùù-ní, doco ducán cachì xì-ní vichi sàhà-ñá ni cúníní nèhivì itá yohó, te cunindisá-né mii-ní ñà-nduù-ní ana nì techuun-xí vaxi ⁴³ —nì cachi-yà.

Dandu nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—¡Lázaro! ¡Quee-ní, nahà-ní!

⁴⁴ Dandu nì natiacu nècuàchì nsì ma nì quee-ne cueva, idáducún ì-né sicoto. Te nuhní stná ndahàsáhà-né, te nùù-né, ídàhvi stná iin sicoto. Dandu nì dāndàcú-yá nùù nèhivì itá yucán, cachí-yà:

—Nacanì-nsiànè, te ni cacá-né —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-tnii-ne Jesús, te cahni-néyà

⁴⁵ Ñàyùcànduá, cuàhà nècuàchì raza Judea yucán, nì xinindisá stná-nèyà na ní xini-nè

nansa nì quida-ya. Divi nèhivì nì sàhàn vehe María nàcòtò xì nècuàchìmà xínduu-ne. ⁴⁶ Doco dava ga nèhivì yucán, mànuhù-né, te nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì fariseu nansa nì quida-ya. ⁴⁷ Ñàyùcàndùá, nì nataca nècuàchìmà xì dùtù xícusahnú, te nì ndatnuhu tnahá-né, cachí-nè: —¿Ndíá quida-nda? vàchi cuàhà gá milagru quidá Jesús. ⁴⁸ Te nú ni nácóó uun-ndané, dandu icúmí nsidaa nèhivì cunindisá-né nècuàchìmà. Te nú ducán, dandu caquixi tè-romanu, dacaá-te veheñùhu xi-nda, te dandutu stná-te nsidaa-nda ñuu-ndà yohó —nì cachi-nè.

⁴⁹ Dandu nì càhàn iin tiàa nani Caifás, divi nècuàchì nduú dùtù cusáhnú cuìa yucán. Te dohó nì cachi-nè:

—Mii-nsiá, có-cùndáà ini-nsiá. ⁵⁰ Có-sànìhì ini-nsia ñà-nùù ndohó chicá vaha quea nú ni cuí imindaa nèhivì sàhà ñuu-ndà yohó, te màdiá ndañuhu nsidaa-nda —nì cachi-nè.

⁵¹ Doco Caifás mà, màdì ini-ni mii-né nì chitnùní ini-nè cachi-nè ducán; còó, vàchi sàhà-ñá nduú-né dùtù cusáhnú cuìa yucán, ñàyùcàndùá Dios nì dàchítnùní ini-yànè cachi-nè ducán sàhà Jesús ñà-icúmí-yà cui-yà sàhà nèhivì ñuu-yà. ⁵² Te màdì cuisì sàhà nèhivì ñuu-yà. Còó, vàchi icúmí stná-yà cundaca-ya nsidaa nèhivì nduú dèhe ndisa Dios, te danátácá-yànè ñà-cundoo-ne iin-ni cahnú-ní, mate vichi xíndoo-ne inicutu ñuhiví.

⁵³ Cunaha-nsiá, ndè quivì yucán nì quesaha tè-xídadacú ñuu mà ndatnuhu stnahá-te nansa quida-tè ñà-cahni-téyâ.

⁵⁴ Ñàyùcàndùá, cóni xícanuu vate gá-yà mahì nèhivì raza-yà yucán, còó. Nì quee-ya cuàhàn-yà inga ñuu nani Efraín, iin ñuu indúhu yatni ndé

nduú puru yucù. Te yucán nì ìa chii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá.

⁵⁵ Daaní, quìvì yucán sà-ítúú nacava iin vicò nani vicò pascua, nduámà iin vicò siempre nsidácáhnû nècuàchì raza Judea yucán. Ñàyùcàndùá, cuàhà nèhivì nì quee ñuu cuati vaxi ñuu Jerusalén sàhà ñà-nduhì-né antes sàà vicò mà. ⁵⁶ Te itá nècuàchìmà veheñùhu cahnú ndatnúhú-nê, ndácàtnùhù stnahá-né nùù-né a quixi stná Jesús vicò mà, á coó, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Nansa tuxí inì-nsia? ¿A quixi-ne, á coó? Ádi mà quíxí-né cahan-nsí.

⁵⁷ Cunaha-nsiá, sàni quee iin orden nùù dùtù xícusahnú, xì nùù nècuàchì fariseu, cachí-nè xì nsidaa nèhivì ñà-ìcúmí-nê cachitnùhu-ne índù iá-yà, nú ináhá-nê, sàhà-ñá cùhùn nècuàchìmà tnii-neyà.

12

Nansa nì quida iin nècuàchì ñahà, nì dàcùchí-né sàhà Jesús xì tàtnà tnàmì

¹ Daaní, cumánì gá ìñù quìvì cunduu vicò pascua, dandu nì sàà Jesús ñuu tii Betania, divi ñuu ndé iá nècuàchì nì dànátíacú-yà nani Lázaró. ² Te ñuu mà nì quida stná nèhivì iin vicò tìi sàhà-ñá cundoo-ne cuxi-ne xì-yá. Te vicò mà nì chindee stná Marta, nì quida-ne chuun yuhùnùhú. Te iá stná Lázaró yucán mahì nèhivì cutnáhâ xí-yá xixí-yá. ³ Daaní, nì sàà stná María yucán, nihí-né dava litro ñà-tnami nani nardo, finu cuàhà-té, te yàhvi gà-te. Te nì dàcùchí-nète sàhà-yá, dandu nì nacuaaha-nète xi ididínì-né. Te inicutu vehe nì nacutu dico tnami-té. ⁴ Doco yucán iá stná

iin nècuàchì dacuahá-yá nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, te nduú stná-nè tiàa icúmí dicò xì-yá después. Te dohó nì cachi-nè:

⁵ —¿Índù chuun cónì cúyàhvi ñà-tnami jaàn chicá vaha nì cuí? Vàchi vátùni tùi ùnì cientu dìhùn plata sàhà ñà-jaàn, te dasàn-ndañá nùù nècuàchì ndahví.

⁶ Ducán nì cachi nècuàchìmà, doco màdì ndisa nècuàchì ndahví cuhí ini-nè; (mii-né cuhí ini-nè), vàchi iin nècuàchì cuìhnà nduú-né. Te ndahà-né iá itni dìhùn xí nsidaa nècuàchìmà, te tùha stná-nè cuida cuìhna-né dìhùn ñuhuma. ⁷ Ñàyùcàndüá, nì cachi Jesús xì-né:

—Nacoo-ní nècuàchì ñahà yohó, vàchi sàhà-ñá sà-itúú quìvì cundùxin, ñàyùcàndüá nì chivàha-ne ñà-tnami yohó, te vichi nì xichuún-néa. ⁸ Nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né yohó, doco yùhù, còó, sacù-ni quìvì ié` xì-nsiá —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-cahni stná-nè Lázaro

⁹ Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì raza Judea, nì sàà stná-nè ñuu tii Betania mà na ní xinitnùhu-ne yucán iá-yà. Doco màdì cuisì mii-yá cuní-nè cundehè-né, còó. Stná Lázaro cuní-nè cundehè-né, vàchi sàni natiacu nècuàchìmà. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, dècuèndè stná nècuàchìmà cuní stná dùtù xícusahnú cahni-né, te sàhámà nì quesaha-né ndatnúhú tnahá-né (nansa quida-ne). ¹¹ Vàchi sàhà Lázaro cuàhà nèhivì ladu Judea mà cuní-nè yàha-ne ladu xi Jesús ñà-cunindisá stná-nèyà.

Nansa nì sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹² Daaní, nì yàha inga quìvì. Te nèhivì cuàhà sàni quesaa ñuu Jerusalén chivàha xi vicò mà,

nì xinitnùhu-ne ñà-ìcúmí Jesús quesaa stná-yà.
 13 Ñàyùcàndüá, nì sahnde-nè ndahà nù-ñúú, te nihí-nènu nì quee-ne cuàhàn-nè dècuèndè ndé vàxi-ya, cána ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Viva! ¡Ndiaha gá nècuàchì yohó, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vàxi-ne! ¡Ndiaha gá-nè, vàchi cuàhàn-nè cusahnú-né nùù ñuu-ndà Israel!

14 Dandu nì tùi iin burru chii, te nì sàcùnùú-yá yàtà-sí. Ducán nì quida-ya, vàchi dohó cachí nùù tutu ì:

15 Mii-nsiá nèhivì ñuu Sión yohó, màsà yúhî-nsiá, vàchi ícúmí quesaa mii-yá ana cusahnú nùù-nsiá, cuindànùú-yá iin burru chii —cachí tutu mà.

16 Doco nècuàchì dacuahá-yá, có-ínahá-nè ñà-sàhà mii-yá cachí tutu ì ducán. Cuisì dècuèndè después na sàni nanihì-yá tñùñuhu ndiaha xí-yá, dandu nì nsinuu ini-nè, ndisa, ducán cachí tutu mà, te divi ducán nì chindee stná-nèyà, (te nì quida ndisa-ya) nsidaámà.

17-18 Pues vichi sàni ndecoyo cuàhà nèhivì (ñuu mà) nánchìcùn xì-yá, vàchi sàni xinitnùhu-ne sàhà milagru cahnú nì quida-ya na ní cana-ya Lázaro nì quee-ne sepultura nì natiacu-nè. Vàchi nèhivì nì xini xì milagru mà, sàni dàcuítia-nè cuentu inicutu.

19 Daaní nì xini nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nèhivì nì ndecoyo, te nì ndatnuhu tnahá-né entre mii-né, cachí-nè:

—¡Jaàn xiní-nsiá ni-iyuhu có-quidà-ndà ganar! Cundehè-nsiá, nsidanicuú nèhivì nchìcùn xì Jesús vichi.

Nansa nì quixi nècuàchì raza Grecia nandúcu-né Jesús

²⁰ Daaní, vicò mà nì sàà stná itnii nècuàchì ñuu Grecia ñà-cahvi-né Dios vicò mà. ²¹ Te nì tnàtuu-ne nùù Felipe, iin nècuàchì ñuu Betsaida iá ladu Galilea, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Señor, cuní-nsì càhàn-nsì xì Jesús.

²² Dandu nì sàhàn Felipe nì cachitnùhu-ne xì Andrés, dandu ndúì-nè cuàhàn-nè nùù mii-yá, te nì cachi-nè xì-yá sàhà nècuàchì ñuu Grecia mà.

²³ Dandu nì naxiconihí-yá nùù-né, cachí-yà:

—Vichi sàni sàà quivì nanihì tñùñuhu ndiaha xí, divi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

²⁴ Cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: nú (cuhí ini-ndà) iin nùni, te sàhàmà có-chìhì-ndañá, dandu imindaa nùni cundua nicanicuahàn. Doco nú sàni chihi-ndañá, dandísá icúmíâ nducuahá'. ²⁵ Pues ducán iá stná xì vida xi nèhivì. Nú cuhí gà ini-nè vida xi-ne ñuhiví yohó, dandu icúmíâ ndañuhu dahuan. Doco nú có-cuhí ini-nèà, dandu nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. ²⁶ Te nú nduú ndisa-ne iin ana xinúcuáchí nùí, dandu ni cúnchícùn-nè yùhù, te ndéni nì cui ni sài, yucán icúmí sàà stná nècuàchìmà cutnahá-né xí. Te nsidaa ana xinúcuáchí nùí, icúmí Yuamánì quidañuhu-yánè.

²⁷ Vichi yáha ga nacání cuáhà inì. Doco ¿a cuáhìn càquìn nùù Yuamánì ñà-nì dácâcu-ya yùhù nùù ñà-ndúá icúmí cuu xí vichi? Còó, vâchi divi sàhà ñà-nì cùù-xí ducán nduá nì quesai ñuhiví. ²⁸ Te vichi dohó cachí xì Yuamánì: “Tavà-ní tñùñuhu xí-ní cundehè nèhivì”.

Dandu nì tiacu tàchì ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Sàni taví tñũñuhu xí, doco más gà-ñà icúmí quee nùù nèhivì quivì nùù-xí.

²⁹ Ñàyùcàndüá, nèhivì itá yucán, na ní tiacu-nè tàchì-yá, nì cachi-nè:

—Dàvì ní càhàn.

Te dava ga-nè nì cachi-nè:

—Ádi ángel nì càhàn xì Jesús.

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màdì sàhà yùhù nì càhàn Dios ndè ansivi nì tiacu-nsià; sàhà mii-nsiá nduá nì càhàn-yà.

³¹ Cunaha-nsiá, sà-itúú ndundaà sàhà nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhiví yohó. Te vichi icúmí Dios tavà-yá quisì dandacú nùù ñuhiví yohó. ³² Daaní, nú sàni chituu ducún nèhivì yùhù, dandu icúmí danátâquì cuàhà nèhivì nùí.

³³ Palabra mà nì cachi-yà nahi ejemplu sàhà-ñà cundaà ini-ndà índù modo icúmí nèhivì cahni-néyà (ñchìca cruz). ³⁴ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà mà xì-yá:

—Nsiùhù, sàni inini-nsi nì cahvi-ne nùù ley ì ndé cachá: “Nicanicuahàn icúmí coo mii-yá nani Cristu”. Doco mii-ní, cachí-ní ñà-icúmí nèhivì dananá ducún-nè mii-ní, (te cui-ní). Te cachí stná-ní ñà-ndùù-ní Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Pues ¿nansa iá (chuun quidá) iin ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví?

³⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iyuhu nduú tiempu cuàhàn cutnuù ndiaha luz (xi Dios) mahì-nsiá. Ñàyùcàndüá, nacua dat-nùù ndiaha-yá nùù-nsiá, ducán quida ndisa-nsia cumplir vichi, vàchi (vàxi iin quivì) vihini cuxio nsidaámà, te ndé cuisì ichì ñáa ndòò nùù-nsiá. Cunaha-nsiá, nú ni cacá iin nèhivì ichì ñáa,

mà có-cùndáà tnùnì ini-nè índù nùù-xí sàà-nè.
³⁶ Doco vichi nduú meru hora datnúù ndiaha-yá luz (xi-ya) nùù-nsiá, ñàyùcàndùá cunindisá-nsiá sàhà-ñá sàà-nsià cunduu-nsia dèhe mii-yá ana datnúù ndiaha xi-nsiá —nì cachi-yà.

Dandu nì quecuaán-yá iin xaan ndé mà ndácùhun nècuàchìmà-yá.

Nansa nì cahíchì ini nècuàchì ñuu Jesús mii-yá

³⁷ Mate cuàhà milagru nahnú nì quida-ya nì xini nèhivì, doco cónì sàà-nè cunindisá-néyà. ³⁸⁻³⁹ Te ducán nì cuu ndisa ñà-ndúá nì tiaa profeta sàna nani Isaías, vàchi dohó nì cachitnùhu ndómà:

Stoho-nsì Señor, sacu nèhivì nì xinindisá ñà-ndúá nì cachi-nsì xì-né, mate cuàhà gá sàni quida-ní milagru fuerte, nì cachi ndómà.

Ñàyùcàndùá, màncùí gá cunindisá nèhivì (raza-yà), vàchi dohó nì tiaa stná Isaías mà (ñà-ndúá nì cachi Dios) sàhà-né:

⁴⁰ Sàni dàcuàí anima-nè, te quidámáxìnì-nè quidé.

Ñàyùcàndùá, có-cùnì-nè cundehè-né ichì yùhù, ni có-cùnì stná-nè mànihì ini-nè, ni có-cùnì stná-nè natnahnù-nè (ichì váha), te ducán nsida vií' anima-nè, nì cachi-yà.

⁴¹ Ñà-jaàn ndúá nì tiaa Isaías sàna na ní xini ndómà seña xi Dios ñà-ndiaha guá cuàhàn quida Jesús, te nì cachitnùhu-nda sàhámà.

⁴² Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá stná nèhivì raza-yà nì xinindisá stná-néyà, dècuèndè stná cuàhà nècuàchì dandacú. Doco cónì càchí vate-né ñà-jaàn, vàchi nì yùhí-nè (cuìdà ini) nècuàchì fariseu-nè, te mà cóó gá permisù cùhùn-nè

veheñuhu. ⁴³ Vàchi chicá nì cudìi ini-nè ndee vaha-ne nùu nèhivì ñuhiví, te màdì nùu Dios.

Nansa icúmí palabra nì cachi Jesús nsidandaà sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví

⁴⁴ Daaní, nì ndàhì ndee Jesús, cachí-yà:

—Nú xiníndísâ nèhivì yùhù, màdì cuisì yùhù xiníndísâ-né; còó. Stná mii-yá ana nì techuun-xí vaxi xiníndísâ stná-nè. ⁴⁵ Te nú indéhe-né yùhù, dandu indéhe stná-nè ana nì techuun-xí vaxi. ⁴⁶ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá datnùì nùu nèhivì ichì cùhùn-nè, ñàyùcàndùá nì quesai ñuhiví yohó, dandu nsidaa ana xiníndísâ xí, mà cáca gá-nè ichì ñáa. ⁴⁷⁻⁴⁸ Te nú cundáa ini iin nèhivì ñà-ndùá cachí, te có-chìvaha-neà, dandu icúmí ndundaà sàhà cuàchi-ne, te nìhì-né castigu. Doco màdì yùhù icúmí nsidandaà xì sàhà-né. Còó, vachi màdì sàhà-ñá dandohí nèhivì nì quesai ñuhiví yohó. Còó; sàhà-ñá càcu-ne nì quesai. Divi palabra sàni cachi icúmí nsidandaà sàhà cuàchi nèhivì cahíchì inì-xì, te có-càndísâ-né ñà-ndùá cachí. Icúmí palabra mà cachà nansa nìhì-né castigu na sàa xìnu tiempu.

⁴⁹ 'Nsidaa ñà-ndùá sàni cachi xì-nsiá, màdì dìnì mií nì quèa; còó, divi Yuamáni' nduú ana nì sàcùnahí nùu-xí; divi mii-yá nì cachi-yà xì ñà-ndùá cuní-yà cachi xì-nsiá. ⁵⁰ Te ináhí, nú nì cúníndísâ-nsiá ñà-ndùá dandacú-yá, dandu vida ndiaha cucumi-nsiá nicanicuahàn. Ñàyùcàndùá, nacua sàni cachi-yà xí, divi ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

13

Nansa nì nacate Jesús sàhà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, nì sàà vigilia vicò pascua, te ináhá Jesús sà-ítúú stná quivì icúmí-yà quee-ya ñuhiví yohó nùhù-yà ndé iá Yuamánì-yá. Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yà sàhà nèhivì xí-yá ndoó ñuhiví yohó, ñàyùcàndüá nì (quida-ya iñàha ñà-cundaà ini-ndà) yáha ga cuú cuáhà ini-yà sàhà-ndà. ² (Vàchi divi ñuú vigilia mà) iá-yà cudínì-yà xì (nèhivì xí-yá). Doco iin nècuàchìmà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, sànihnú ini-nè cahin-nèyà (nùù tè-xídandacú), vèchi ducán nì dānácánì ini ñà-malu-nè quida-ne. ³ Te mii-yá, ináhá stná-yà sàni chitnùnì ini Yuamánì-yá ñà-dandacú-yà nùù nsidanicuú iñàha, te ináhá stná-yà ñà-nùù Yuamánì-yà nì quixi-ya, te después nùhù-yà. ⁴ Ñàyùcàndüá, nì nacooyà ñà-xìxí-yá, te nì ndacuiin-yà, nì tavà-yà dùhnù quihín-yà, te nì chicuhni nihni-ya iin sìcoto caní tìxi-ya. ⁵ Daaní, nì tnii-ya iin tina, te nì dàchitù-yáñà tècuí, dandu nì quesaha-yá nacáté-yá sàhà nècuàchì dacuahá-yá, te después nì nsida ìchí-yàñà xì sìcoto cani-ma.

⁶ Te na ní sàà-yà ndé iá Simón Pedro, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—¿A ndisa cuní-nì nacate-ní sàhí, Señor mío?

⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi có-sànìhì inì-ní índù iñàha nduá cuàhìn quide xì-ní, doco vèxi iin quivì, dandu sàà-ní cundaà vaha inì-ní.

⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—¡Còó! ¡Mà nunca cuàhi nacate-ní sàhí!

Te nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú màsà nácátí sàhà-ní, mà cúí cunduu-ní nèhivì xí.

⁹ Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Señor mío, nú ducán nduá, dandu nacate stná-ní ndahí xì díní, te màdìà cuisì sàhì.

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, nú làcà nì xichi iin nèhivì, còò necesidad cuchì tu-ne, vèchi sà-íá ndoo inicutu ìcà-né, cuisì sàhà-né (cúdi), te ñà-jaàn xiñuhu ndoo. Te ducán íá stná xì mii-nsiá vichi, sàni ndoo vaha dahuun anima-nsiá. Doco màdì nsidaa-nsiá íá ndoo-nsiá.

¹¹ Ducán nì cachi-yà, vèchi ináhá-yâ ana cuàhàn dicò xì-yá, ñàyùcànduá nì cachi-yà: “Màdì nsi-daa-nsiá íá ndoo-nsiá”.

¹² Daaní, nì nsihi nì nacate-ya sàhà-né, dandu nì nàcùndixi-ya dùhnù quihín-yà, te nì sàcòo-ya. Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A cundàà inì-nsia índù chuun nì guide xì-nsiá ducán? ¹³ Pues Maestro cachí-nsiá xí, te Stoho-nsi Señor cachí stná-nsiá xí. Te vátùni íámà, vèchi divi nduí. ¹⁴ Doco cunaha-nsiá, mate maestru xi-nsia nduí, te stoho-nsiá nduí, doco nì nacati sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá, stná mii-nsiá ndiá ìcà-nsiá nacate stnahá stná-nsiá sàhà-nsiá. ¹⁵ Vèchi nacua nì guide xì mii-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá. ¹⁶ Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá yohó: màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùù lamú xi-tè. Stná iin tè-nìhì-xì iin razón, màsà cútúxí ini-te ñà-chicá ndiaá-te nùù ana nì techuun-xi-té xì razón mà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nú sàni cundaà vaha inì-nsia ñà-ndàà nduá sàni cachì xì-nsiá, te quidá ndisa-nsia cumplir, dandu ndiaha gá cundoo-nsia.

¹⁸ Doco có-câhìn sàhà nsidaa-nsiá. Yùhù ináhì índù nèhivì sàni nacaxin. Te nacua nì cachitnùhu nùù tutu ìì, ducán ndisa sàni cuu xí, vèchi dohó

cachá: “Iin tiàa cutnâhá xí na xixí, divi nduú ana sàni nanduu ana xiní ùhì xì”. ¹⁹ Yùhù, tàñáha ga yàhi tnùndoho icúmí cuu xí, doco sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà-ñá, dandu na sáa cuu ducán, icúmí-nsiá cunindisá-nsiá ñà-divi yùhù nduú mii-yá. ²⁰ Ñà-ndácuisì nduá yohó cachí xì-nsiá: nú xiníndísâ nêhivì iin ana nì techuín, dandu queámâ na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú ducán xiníndísâ-né yùhù, dandu cuní cachàmâ xiníndísâ stná-nè mii-yá nì techuun-xí vâxi ²¹ —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-divi Judas icúmí quida xi-yá entregar

Dandu nì quesaha-yá cuhúún cuáhà ini-yá, te nì cachitnùhu-ya xì nêhivì xí-yá yucán:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì.

²² Ñàyùcàndüá nì quesaha nsidaa nècuàchìmâ indéhe stnahá-né nùù-né, nacání ini-nè ana divi cáhàn-yà sàhà-xí cahan-né. ²³ Te yatni uun diin-yá iá iin nècuàchì màni guá nùù-yá. ²⁴ Ñàyùcàndüá, nì quida Pedro iin seña nùù nècuàchìmâ ñà-nì ndácàtnùhù-né nùù-yá ana divi cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁵ Dandu nècuàchìmâ, chicá nì cuyatni-ne nùù-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa cachí-ní?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhìn dandaxín iyuhu pan, te ana cuàhi, divi nècuàchì jaàn nduú-né.

Dandu nì dândâxín-yá pan mà, te nì sàha-ya Judas Iscariote, divi dèhe Simón. ²⁷ Te na ní tniì nècuàchìmâ pan mà, dandu nì quìhvi ñà-malu Satanás ini anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-nduá cuàhàn-ní quida-ní, yàchì quida-niá.

²⁸ Doco nèhivì dava ga cutnâhâ xí-yâ yucán, cóni cúndââ ini-nè índù chuun nì cachi-yà palabra mà xì nècuàchìmà. ²⁹ Dava-ne, nì tuxì ini-nè nì cachi-yà ducán sàhà ñà-nduú nècuàchìmà ana ndiaá xì dihùn xí nsidaa-né, te ádi iá iñàha cùhùn-nè cuiin-ne ñà-nducahnú vicò, te ò cùhùn-nè dasàn-né dihùn nùu nècuàchì ndahví cahan-né, (doco còó). ³⁰ Daaní, na ní nsihi nì tniì Judas mà pan mà, dandu vichi vichi nì quee-ne cuàhàn-nè; te ñuú nduá.

Ñà-nduú palabra saa nì dândacú Jesús nùu-ndà

³¹ Na sàcuàhàn Judas, dandu nì cachi Jesús:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví, vichi sàni nìhì ndise tnùñuhu xí, te sàhà stná yùhù icúmí quee ga stná tnùñuhu xí (Yuamáni') Dios. ³² Ñàyùcànduá, nú sàhà yùhù chicá coo tnùñuhu xí-yá, dandu stná yùhù nìhì gá stnáì más tnùñuhu quida-ya; te yàchì icúmí-yâ quida-ya ducán. ³³ Hijos, làcà iyuhu-ní coo guè xì-nsiá yohó. Vàchi nacua nì cachì xì nècuàchì raza-ndà Judea daa, ñà-jaàn nduá cachì stnáì xì mii-nsiá vichi, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco lugar ndé cùhìn mà-cuí sàà-nsiá. ³⁴ Te vichi dandacuí iin ley saa chivàha-nsia, divi ñà-cuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, ñà-jaàn nduá dandacuí; nacua cuú cuáhà inì sàhà mii-nsiá, divi ducán xiñuhu cuu stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá. ³⁵ Vàchi nú nì cuú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu sàhájàn vètùni cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-divi nèhivì xí yùhù nduú-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿índuvì cùhùn-ní?

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vichi mà cúí cutnaha-ní xì' cùhùn índù icúmî cùhìn. Doco después, dandu icúmî stná-ní sàà-ní yucán.

³⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índù chuun mà cúí cutnahá stnái xì-ní cùhùn vichi? Vàchi cunaha-ní, dispuestu ié' cuì sàhà-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A ndisa dispuestu iá-nî cuì-ní sàhí cahan-ní? Yùhù cachí' xì-ní, te ñà-ndáà nduá, tàñáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

14

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-mii-yá nduú-yá ichì sàà-ndà nùù Yua-nda Dios

¹ Màsà nácání gá ini-nsià; cuisì cunihnu ini-nsià Dios, te cunihnu stná ini-nsià yùhù. ² Ini vehe cahnú Yuamání' iá cuàhà gá lugar ndé cundoo-nda. Te nú màdì ñà-ndáà nduájàn, dandu sàni cachì xì-nsiá nì cuì. Doco icúmî codònuí nùù-nsiá cùhìn sàhà ñà-quida vii' ndé cundoo stná-nsiá xì'. ³ Daaní, na nsihi quideàmà, dandu icúmî naxicocuñ nàcuàqui mii-nsiá nùhù-ndà sàhà-ñá cutnaha-nda cundoo-nda yucán. ⁴ Te lugar yucán, sàcùndáà inì-nsia índù iá', te sàcùndáà stná inì-nsia índù ichì sàà yucán.

⁵ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Señor mío, có-ínáhá-nsî ichì mà, vachi có-cùndáà inì-nsì índù cùhùn-ní.

⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduí ichì mà, te nduú stnái ñà-ndácuìsì, te nduú stnái ana (sáha xi) vida ndiaha. Nú màdì sàhà yùhù, còò íín sàà nùù Yuamánì'. ⁷ Doco nú ináhá-nsiâ yùhù, dandu ináhá stná-nsià mii-yá. Ñâyücândüá, vichi sàni xini-nsiâyà, te sà-ínáhá stná-nsiâyà.

⁸ Dandu nì cachi Felipe xì-yá:

—Señor mío, cuní-nsì cundehè-nsí Yua-nda Dios, dandu ndòo vâha ini-nsì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàcuàhà gá tiempu ié` cutnâhî xì-nsiá, te ¿a táñâha ga nacuni-ní yùhù, Felipe? Cunaha-ní, nú sàni xini-nsiâ yùhù, dandu ñà-sàni xini stná-nsiâ Yuamánì' nduá, te còò cá necesidad cachì-ní ñà-cuní-nsiâ cundehè-nsiâyà. ¹⁰ Ádi sá-xiníndísá-nî ñà-ñùhú saín vida xi ini Yuamánì', te ñuhú stná vida xi-ya ini yùhù. (Pues divi ducán nduá, te sâhámà) nsidaa ñà-ndüá cachî xì-nsiá, màdiá inì-ni mií ndacú ínà, vâchi ini anímè iá Yuamánì', te divi-ya nduú ana quidà-xì obra ndiaha xí-yá (xiní-nsiâ). ¹¹ Cunindisá-nsiâ ñà-ñùhú vida xi ini mii-yá, te iá stna vida xi-ya ini yùhù. Te nú có-xiníndísâ-nsiâ mate sàni cachì xì-nsiá ducán, doco siquiera cunindisá-nsiâ ñà-sàni xini-nsiâ milagru ndiaha nì quide. ¹² Ñà-ndàà nduá cachî xì-nsiá yohó: nú xiníndísâ ndisa iin nèhivì yùhù, dandu vâtùni quida stná-nè milagru nahi ñà-ndüá quidé. Dècuèndè milagru chicá fuerte vâtùni quida stná-nè, vâchi icúmî nùhì ndé iá Yuamánì'. ¹³ Te nsidaa ñà-ndüá nì cãcàn tâhvi-nsiâ, te ndacùcahan-nsiâ quívì, icúmî quideà, dandu chicá más nìhì Yuamánì' tnùñuhu xí-yá sàhà yùhù ana nduú Dèhemanì-yá. ¹⁴ Ndéni iñâha

nì cui ni cãcàn tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, quideà.

*Nansa nì quida Jesús comprometer techuún-yá
Espíritu Ìì xí-yá quixi*

¹⁵ Nú cuú ndisa ini-nsiá sàhí, dandu icúmí-nsiá chivàha-nsia ñà-nduá dandacuí nùù-nsiá. ¹⁶ Icúmí cãcàn tàhvi stnái nùù Yuamánì', dandu techuún-yá inga ana quixi chindee xi-nsiá, te Yà-ìcúmí quixi ma, nicanicuahàn icúmí-yâ coo-ya cutnahá-yá xì-nsiá. ¹⁷ Divi Espíritu Ìì xí Dios nduú-yá, te cuisì ñà-ndácuisì cachí-yà. Nèhiví dava ga ñuhiví yohó, mà cúí nìhì-né Yà-ìì mà, vâchi có-tùí-yá nùù-né, te ni có-ínáhá stná-nèyà. Doco mii-nsiá, sà-ínáhá-nsiâyà, vâchi sà-íá-yà cutnâhâ-yá xì-nsiá, te después, icúmí-yâ yâha-ya ini anima-nsiá coo-ya nicanicuahàn. ¹⁸ Yùhù, mà cuáhi ndòo penchì-nsiá, vâchi icúmí naxicocuíñ ñà-coi xì-nsiá.

¹⁹ 'Lacà sacu tiempu, dandu mà cúní gà nèhiví ñuhiví yùhù. Doco mii-nsiá, jaan. Vâtùni cuni-nsiá yùhù. Iin-ni itiácuì, te sàhà ñà-ìtiácuì, ñàyùcânduá iin-ni cutiacu stná mii-nsiá. ²⁰ Na sàà quiví yucán, dandu cundaà vâha inì-nsia ñà-iin-ni nduí xì Yuamánì', te cundaà stná inì-nsia ñà-sà-íá stná mii-nsiá ini anímè, te yùhù, ini anima mii-nsiá íá stnái.

²¹ 'Ana ináhá xí ñà-nduá dandacuí, te quidá-néa cumplir, divi nècuàchìmà nduú ana cuú ndisa inì-xì sàhí. Daaní, nú cuú ini-nè sàhí, icúmí Yuamánì' cuu stná ini-yà sàhà-né, te stná yùhù, cuu stná inì sàhà mii-né, te datúi nansa nduú modo xi nùù-né.

²² Daaní, nì càhàn Judas xì-yá, (doco inga Judas), màdì Judas Iscariote, te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿Índù chuun cuisì nùù nsiùhù icúmí-nî datúi-ní nansa nduú modo xi-ní? ¿Índù chuun mà quídá-nî ducán xì dava ga nèhivì ñuhívì?

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nèhivì cuú inì-xi sàhí, tùha-ne chivàha-ne ñà-ndùá cachí xì-né. Dandu Yuamání, icúmí stná-yà cuu ini-yà sàhà-né, te sàà-nsi nùù-né ñà-cundoo-nsi ini anima iin iin-ne. ²⁴ Doco nècuàchì có-cuú inì-xi sàhí, có-chivàha-ne ñà-ndùá cachí. Te ñà-ndùá cachí xì-nsiá, màdì inì-ni mií ndacú inì cachi ñà-jaàn. Còó, Yuamání nduú ana chítñuní inì-xi ñà-ndùá cachí xì-nsiá.

²⁵ 'Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn sàni cachi xì-nsiá mientras iá ve xì-nsiá yohó. ²⁶ Doco iá inga ana cuàhàn chindee xi-nsiá, divi nduú Espíritu Ìì icúmí Yuamání techuún quixi cuenta xi. Te Yà-ìì mà, icúmí-yà chinaha-yà mii-nsiá nsidaa iñàha, te dansínúú ini-yà mii-nsiá nsidaa ñà-ndùá sàni cachi xì-nsiá.

²⁷ 'Mate cúhìn, doco sàhà yùhù vátùnì cundoo-nsia contentu, divi nacua ié` contentu, ducán sáhatahvì stnái mii-nsiá ñà-cundoo stná-nsià contentu. Mà quidé na quídá nèhivì ñuhívì yohó, diín modo ndoó dî-né. Còó, màsà nácánì ini-nsià sàhà ni-iñàha, ni màsà yúhí-nsiá. ²⁸ Vichi sàni inini-nsia nì cachi ñà-icúmî nùhù xìqué, dandu naxicocuîn. Te nú ni cuú vaha ini-nsià sàhí nì cuí, dandísá cudii gá inì-nsia ñà-nì cachi icúmí nùhì ndé iá Yuamání, vachi chicá dandacú mii-yá. ²⁹ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhì xì-nsiá palabra yohó sàhà ñà-ndùá cuàhàn cuu después, dandu

quìvì cuu ndisa nacua sàni cachì xì-nsiá, vətùni cunindisá ví-gá-nsià.

³⁰ Pues vichi, mà cáhàn cuàhà gué` xì-nsiá, vàchi sà-vàxi mii-sí dandacu-xi nùù nèhivì ñuhivì yohó, te còò ni-iñàha nduú-si xi yùhù. ³¹ Doco ñà-nduá cuàhìn quide, cuàhìn quideà sàhà ñà-cundaà ini nèhivì ñuhivì ñà-cùú ndisa inì sàhà Yuamání, te cuní quidandise ñà-nduá ni dandacú-yá nùí. Ñàyùcànduá, ndacuìta-nsia cùhùn-ndà.

15

Ejemplu sàhà nducuyòhò sì-uva

¹ Ñà-ndàà nduá, ducán ié` xì nèhivì-xí na ian nducuyòhò ndèè nduí. (Te mii-né, nahi rama-nu nduú-né.) Te Yuamaní, nahi nècuàchì ndiaá xì-nú nduú-yá. ² Vàchi nsidaa ndahà nducuyòhò, nu có-càná quisì vídià, tànhdèà. Te nú cuàha-sì nùù ndahà-nú, dandu táhndè ndodò iin ian ndundoa sàhà-ñá chicá más quisì vídi cana. Ducán nduú modo quidá stná Yuamání xì nsidaa nèhivì nihnú vaha ini xí. ³ Ñàyùcànduá, stná mii-nsiá, sàni ndundoo stná anima-nsià ñà-sàni càhìn xì-nsiá palabra ndiaha. ⁴ Te vichi, iin-ni ni cúníhnú vaha ini-nsià yùhù, dandu icúmí coo stná vida-xi ini anima-nsià, vàchi ducán iá` na iin ndahà nducuyòhò, nú có-ítúú gá` ìcà nducuyòhò ndèè mà, dandu mà cuàha ga quisì vídì. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú có-nìhnú vaha ga inì-nsia yùhù, dandu mà cúí quida ga-nsià ni-iin ñà-vaha.

⁵ Ñàyùcànduá, yùhù nduí nahi nducuyòhò ndèè mà, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi rama-nu. Nú iin-ni nihnú vaha ini-nsià yùhù, te iá stná vida

xi ini anima-nsià, dandu vètuni quida stná-nsià cuahà gá ñà-vàha. Doco nú màsà chéndéi mii-nsiá, mà cúí quida-nsia ni-iñàha. ⁶ Doco iin nèhivì, nú có-cùnì-nè cunihnu ini-nè yùhù, dandu ducán cuu xi-né na iin ndahà yutnù sàni tàhndè, vèchi dítâ-nèa iladu ñà-ìchà, te nú sàni ìchà, dandu danátácá-nèa quéa ñuhu coca.

⁷ 'Doco nú ndisa, nihnú vaha ini-nsià yùhù, te iin-ni nsinúú ini-nsià ñà-nduá cachí xì-nsiá, dandísá, vètuni càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios ndéni iñàha nì cui, te nihì-nsiáñà. ⁸ Te nú cuahà gá ñà-vàha nihì-nsiá quida-nsia, dandu chicá más tnùñuhu xí Yuamání' quee, te sàa stná-nsià cunduu ndisa-nsia nèhivì nchícùn vii xí'.

⁹ 'Cunaha-nsiá, divi nacua cuú ini Yuamání' sàhí, divi ducán cuú stná inì sàhà mii-nsiá. Ñàyùcànduá, iin-ni nì cúndóó mánì-nsiá nùí. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú nì chívàha-nsia ñà-nduá dandacuí, dandísá, iin-ni cundoo manì-nsiá nùí. Vèchi yùhù, chívàha stnàì ñà-nduá cachí Yuamání', ñàyùcànduá mánì gué` nùù-yá.

¹¹ 'Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñá ni cúdí stná ini-nsià nacua cudí ini yùhù, vèchi cuní cundoo-nsia contentu nicanicuahàn. ¹² Ñà-yòhó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-nì cuú stnahá ini-nsià sàhà-nsiá, nacua quidá yùhù xì mii-nsiá, ducán cuní quida stná-nsià.

¹³ 'Nú ni cuí iin nèhivì sàhà iin ana iá vaha xi-né, dandu cundaà ini-ndà, yáha ga cuú ndisa ini-nè sàhà nècuàchìmà. ¹⁴ Pues cunaha-nsiá, nècuàchì xíndoo vaha-xí nduú stná-nsià nú ni quidá ndisa-nsia ñà-nduá dandacuí.

15 'Vichi mà cáchí guè xì-nsiá ñà-ndùú-nsiá ana xinúcuáchí uun nùí; còó, amigo-xi cachí xì-nsiá, vèchi iin ana xinúcuáchí uun nùú lamú-xi, có-cundáa ini-nè nansa nacání ini lamú mà quida-ne. Doco yùhù, claru sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-ndùá nì cachi Yuamáni' xí, ñàyùcàndùá, náhà xìcà, amigo-xi sàndùú-nsiá.

16 'Cunaha-nsiá, màdì mii-nsiá nì nácàxin-nsia yùhù. Còó, yùhù nì nacàxin mii-nsiá, te nì chitnùní ini ñà-cùhùn-nsiá, quida-nsia cuàhà ñà-vàha. Te obra quida-nsiamà, mà ndútâ. Dandu nsidaa ñà-ndùá ni cácan tàhvi-nsiá nùú Yuamáni', te ndácùcahan-nsiá quìví, seguru ñhì-nsiáñà.

17 'Ñà-yòhó nduá dandacuí nùú-nsiá, ñà-nì cùú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-mà cuíñúhú dava ñèhivì ñuhiví ndohó tè-ndùú ñèhivì xí-yá, vèchi ni cóni xìñùhù stná-nè mii-yá

18 'Na xiní-nsiá xiní ùhì ñèhivì ñuhiví mii-nsiá, dandu xiñuhu nsinuu ini-nsiá ñà-dihna yùhù nì xini ùhì stná-nè. 19 Doco nú iin-ni nì cúníhnú stná ini-nsiá na nihnú ini mii-né, dandísá cuu ini-nè sàhà-nsiá nì cùí. Doco yùhù, sàni nacàxin mii-nsiá nùú nsidaa-né, te ñàyùcàndùá xiní ùhì-nènsiá, vèchi có-nìhnú gá ini-nsiá nahi mii-né. 20 Doco xiñuhu nsinuu ini-nsia nansa nì cachì xì-nsiá daa, ñà-màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùú lamú xi-tè. Vèchi nú sàni quida quini ñèhivì xì yùhù, dandu stná mii-nsiá ícúmí-né quida quini xi-né. Te nú ni chivàha-ne ñà-ndùá nì cachi yùhù nì cùí, dandísá chivàha stná-nè ñà-ndùá cachi mii-nsiá. 21 Cunaha-nsiá, ducán ícúmí ñèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá sàhà-ñà nduú-nsiá ñèhivì xí, te

sàhà stná ñà-có-ìnáhá-nê mii-yá ana nì techuun-xí vàxi.

²² 'Nú màsà quésài ñuhivì yohó càhìn xì-né, dandu mà cúnsídá cuàchi-ne nì cùí. Doco vichi có-nàníhì gá ini-nè nansa cachi-nè sàhà cuàchi nì quida-ne. ²³ Nú có-xiñùhù nèhivì yùhù, dandu nàhà claru ñà-có-xiñùhù stná-nè Yuamáni' nduú stná. ²⁴ Cuàhà milagru sàni quide nì xini-nè. Mate ndoó gá nèhivì nì quida ga stná milagru, doco có-ndùdávámà xì ñà-nduá sàni quida yùhù. Te nú màsà quidé milagru mà, dandu mà cúnsídá cuàchi stná-nè nì cùí. Doco vichi sàni xini-nè yùhù xì stná Yuamáni', te ñàyùcànduá xiní ùhì-nè yùhù xì stná mii-yá. ²⁵ Doco ducán nì quida-ne sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá cachí nùù tutu ìì xí-né ndé cachá': "Nì xini ùhì-nè yùhù, mate còò ni-iñàha òisàhà-xi nduá".

²⁶ 'Cunaha-nsiá, nú sàni nasai nùù Yuamáni', dandu icúmí techuín mii-yá ana nduú Espíritu ìì ñà-quixi-ya chindee-yá mii-nsiá. Te mii-yá, puru ñà-ndácuìsì nihnú ini-yà. Nùù Yuamáni' icúmí-yá quee-ya quixi-ya ñà-datnúù ini-yà mii-nsiá sàhí. ²⁷ Dandu icúmí stná-nsià càhàn-nsià xì nèhivì sàhí, vàchi ndè quivì primeru xicánúú-nsiá xí'.

16

¹ 'Cuàhà gá sàni càhìn xì-nsiá sàhà-ñá màsà nàxícócuììn ini-nsià. ² Vàchi nèhivì dava ga, icúmí-né taxi-né mii-nsiá nùù veheñùhu xi-ne. Te vàxi stná iin tiempu na cutuxi ini-nè ñà-cùdí gá ini Dios nú ni cahní-né mii-nsiá. ³ Doco sàhà-ñá có-ìnáhá-né Yuamáni', te ni có-ìnáhá stná-nè yùhù, ñàyùcànduá icúmí-né quida-ne ducán. ⁴ Doco vichi sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà nsidaájàn, te sàhámà

quìvì cuu xi-nsiá ducán, vátùni nsinuu ini-nsiá ñà-divi ducán nì cachì xì-nsiá.

Chuun ndiaha icúmí Espíritu Ìì xí Dios quida-ya

'Cónì cächítnùhi xì-nsiá palabra yohó antes, vächì yohó ié` cutnáhi xì-nsiá. ⁵ Doco vichi icúmí nùhì nùù mii-yá ana nì techuun-xí vàxi. Te ni-iin-nsia có-ndâcàtnùhù-nsiá nùí índù cùhìn. ⁶ Doco ñà-nì cachì xì-nsiá ñà-nduá nì cachì, ñàyùcànduá yáha ga ndoó-nsiá tnùnsí ini vichi. ⁷ Doco cunaha-nsiá, ñà-ndáà nduá, chicá ndiaha icúmí quea nùù-nsiá nú sàcuàhìn, vächì nú màsà cùhìn, dandu mà quíxí mii-yá ana icúmí chindee xi-nsiá. Doco nú sàcuàhìn, dandu icúmí techuín mii-yá quixi-ya. ⁸ Te nú sàni que-saa-yà, dandu dacúndáà ini-yà nèhiví ñuhiví sàhà cuàchi-ne, xì sàhà stná ichì váha, xì sàhà stná nansa icúmí ndundaà sàhà-né. ⁹ Claru icúmí-yâ dacúndáà ini-yà nècuàchìmà ñà-íá ndisa cuàchi-ne ñà-có-xìníndísâ-né yùhù. ¹⁰ Te icúmí-yâ cachi stná-yà xì-né nansa íá ichì váha, vächì yùhù, mànuhí nùù Yuamání' (íá ansivi), te mà cúní gà-nè yùhù. ¹¹ Daaní, icúmí-yâ cachi stná-yà xì-né nansa icúmí ndundaà sàhà-né, vächì cunaha-nsiá, sàni cachi Dios sàhà ñà-malu dandacú ñuhiví yohó ñà-ìcúmí-sí cunsida-sì cuàchi-sì nicanicuahàn.

¹² 'Cuàhà gá iñàha cumání gá cachì xì-nsiá, doco vichi mà cúí, vächì tàñàha ga cui mànhì inì-nsia. ¹³ Doco después icúmí quesaa Espíritu Ìì, te mii-yá, puru ñà-ndácuìsì nihnú ini-yà. Te icúmí-yâ chindee stná-yà mii-nsiá sàhà-ñá vátùni cundaà ini-nsiá nsidaa ñà-nduú ndisa palabra ndàcuìsì. Vächì màdì inì-nì mii-yá ndacu ini-yà ñà-nduá cuàhàn-yà cachi-yà. Còó, cuìsì cachi-yà

ñà-ndúá iníní-yá cachí (Yuamánì). Te icúmí-yâ cachitnùhu stná-yà xì-nsiá nansa icúmí coo quìvì vâxi xi-nda. ¹⁴ Te tavà gá stná-yà más tnũñuhu xí; vâchi nùù yùhù icúmí-yâ nìhì-yá ñà-ndiaha î xí, te datnúù-yà sàxìnítnùnì-nsiá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsi-daa ñà-ndúá icúmí Yuamánì, divi stoho stná nduí. Ñàyùcàndúá cachí xì-nsiá ñà-icúmí Espíritu Ìlè mà nìhì-yá nsidaa ñà-ndúú ñà-ndiaha î xí, dandu datnúù stná-yà sàxìnítnùnì mii-nsiá.

Icúmí nèhivì xí Jesús cuhuun ini-nè iin tiempu tii, doco yàchì icúmí-né ndudù ini-nè inga tu na nati-acu-yà, nì cachi-yà

¹⁶ 'Lacà sacu tiempu, dandu mà cúní gà-nsiá yùhù. Vâchi mànuhí nùù Yuamánì. Doco sacù-nì quìvì cunduamà, te cuni tu-nsia yùhù —nì cachi-yà.

¹⁷ Ñàyùcàndúá, nì ndàcàtnùhù tnahá dava nècuàchì dacuahá-yá-mà nùù-né, cachí-nè:

—Ndíà ndúá cúní cachi-yà ñà-sacu gà tiempu, te mà cúní gà-ndáyá, te inga sacu quìvì, dandu sà-cuni tu-ndáyá, nì cachi-yà; te cachí stná-yà mànuhù-yá nùù Yuamánì-yá. ¹⁸ Pues ¿ndíà ndúá cúní cachi palabra nì cachi-yà mà ñà-sacu gà tiempu coo ga-yà yohó? Có-cùndáà ini-ndà nansa cúní cachi ñà-jaàn —nì cachi-nè.

¹⁹ Daaní, Jesús, ñà-sà-ínáhá-yâ cúní-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhámà, ñàyùcàndúá nì cachi-yà xì-né:

—¿A cúní-nsiá ndàcàtnùhù-nsiá nùù sàhà ñà-ndúá nì cachi xì-nsiá ñà-làcà iyuhu tiempu, te mà cúní gà-nsiá yùhù, te inga sacu quìvì, dandu sa-cuni tu-nsia yùhù? ²⁰ Ñà-yòhó cachítnùhi

xì-nsiá: icúmí-nsiâ cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini (iin tiempu tii), doco nêhivì dava ga ndoó ñuhiví, còo. Icúmí-nê cudìi ini-nè. Doco mii-nsiá, mate ducán ni cundóo-nsiá tnùnsí ini, doco después icúmí cuxio nsidaámà nù-nsiá, te ndudìi tú ini-nsiá. ²¹ Iin nècuàchì ñahà, nú sàni sàà hora tùinuù mée xi-ne ñuhiví, dandu yáha ga cuhúún ini-nè, vâchi sàni sàà quivì ndoho-ne quidamà. Doco nú sàni tùinuù-vé, dandu nándodó-né sàhà dolor, vâchi cudìi gá ini-nè ñà-sàni quesaa inga luchi tii. ²² Te ducán icúmí coo stná xì mii-nsiá. Mate cuàhà gá cuhúún inì-nsia vichi, doco yùhù icúmí cuni tui mii-nsiá después, dandu cuàhà gá ndudìi tú ini-nsiá. Te ni-iin nêhivì, mà cúí cadì-nè nù ñà-jaàn.

Nansa icúmí Jesús cundee-yá

²³ Quivì yucán, mà ndácàtnùhù gá-nsià ni-iñàha nùí, vâchi cuisì icúmí-nsiâ ndacùcahan-nsiá quivì na xicàn tàhvì-nsiá nù Yuamáni', dandu nìhì-nsiá nsidaa ñà-nduá xicàn-nsiá. Palabra ndàcuisì nduájàn. ²⁴ Tãñáha ga ndacùcahan-nsiá quivì na xicàn tàhvì-nsiá iñàha. Doco vichi ni cãcàn tàhvì-nsiá ducán, te nìhì-nsiáñà, dandu chicá cudìi ini-nsiá.

²⁵ Ndè vichi cuisì puru ejemplu-ni nduá nì nacani xì-nsiá. Doco vâxi iin quivì, dandu mà nácání gué' ejemplu xì-nsiá, vâchi claru icúmí cachì xì-nsiá sàhà Yuamáni'. ²⁶ Daaní, tiempu yucán màdì yùhù cãcàn guè nù-yá sàhà-nsiá, cachì. Còo, cuisì quivì yùhù icúmí-nsiâ ndacùcahan-nsiá (na cãcàn tàhvì-nsiá). ²⁷ Vâchi cuú ini-yá sàhà-nsiá sàhà-ñá cuú stná ini-nsiá sàhí, te xiníndísâ stná-nsiá ñà-nù mii-yá nì quixi.

28 Vàchi (ñà-ndáà nduá), nùu mii-yá nì quixi nì quesà ñuhìví yohó; te vichi icúmí nacoí ñuhìví yohó, te nùhì nùu-yá.

29 Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Vichi ndisa, claru cáhàn-ní. Màdì ejemplu uun nduá cachí-nî vichi. 30 Vitni sàni sàà-nsì nì cundaà ini-nsì ñà-ìnáhá-nî nsidanicuú ñàha. Te mate tañáha ga ndacàtnùhù-nsì nùu-ní sàhà ñàha, (doco vátùni cachi-ní xì-nsí). Ñàyùcànduá vichi xiníndísá vaha-nsi, ñà-ndáà nduá, nùu Yua-nda Dios nì quixi-ní.

31 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—¿A ndísá xiníndísá vaha-nsia vichi?

32 Cunaha-nsiá, vaxi iin tiempu, dandu cuitià nihni-nsia vehe-nsia, te làcà mindá naco-nsia. Te vichi sàni sàà stná tiempu mà. Doco màdì ndisa ndòo mií; còó, vachi cutnáhâ stnáì xì Yuamáni'.

33 Nsidaa ñà-jaàn sàni cachi xì-nsiá sàhà-ñá nì cúndóo-nsiá contentu ñà-nìhnú vaha ini-nsiá yùhù. Te mate quídá quíni nèhivì xì-nsiá na ndoó ñi-nsiá ñuhìví yohó, doco màsà cúhúún ini-nsiá sàhájàn, vachi yùhù, sàni cundeí nùu nèhivì malu ñuhìví yohó.

17

Nansa nì xicàn tàhvì Jesús sàhà nèhivì xì-yá

1 Na ní nsihi nì cachi Jesús nsidaájàn, dandu nì ndacoto ndiaá-yà ansivi, te nì cachi-yà xì Yuamáni-yá:

—Cáhìn xì-ní Yuamáni'. Vichi ndisa, sàni sàà hora. Te yùhù ana nduú Dèhemani-ní, xiquèn ñà-nì tàvá-ní tnùñuhu xì nùu nèhivì ñuhìví, dandu vátùni quee stná tnùñuhu xì mii-ní quide. 2 Vachi sàni

chitnùnì inì-ní ñà-ndahà yùhù cundoo nsidanicuú nèhivì. Dandu nèhivì nì chitnùnì inì-ní cunduu nèhivì xí, nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn nùí. ³ Te ¿índù modo nìhì-né vida ndiaha ma? Cuisì sàhà ñà-cunaha-né mii-ní xì stná yùhù Jesucristu, vàchi mii-ní, ñà-ndácuisì mindaa Dios nduu-ní, te yùhù nduí ana nì techuun-ní vàxi ñuhivì.

⁴ 'Vichi sàni dàxínui chuun nì dándàcù-ní nùí quide, te sàhà ñà-jaàn sàni quee cuahà tnùñuhu xí-ní. ⁵ Ñàyùcàndùá, vichi xíquèn nùù mii-ní Yuamáni' ñà-coi cutnahí xì-ní, te ducán quee más gà tnùñuhu xí; xíquèn ñà-coi nùù-ní xì tnùñuhu xí nacua nìsa ìe antes na táyô ñuhivì.

⁶ 'Mii-ní, nì nacàxin-ní dava nèhivì ñuhivì yohó, te nì chitnùnì inì-ní ñà-cunduu-ne nèhivì xí. Te yùhù, sàni dàtúi nùù-né nansa iá-ní. Nèhivì xí mii-ní nì sanduu-ne, dandu nì chitnùnì inì-ní ñà-cunduu-ne nèhivì xí yùhù. Te vichi sàni chivàha-ne palabra xi-ní. ⁷ Te sàni cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa iñàha nì sàhatahvì-ní yùhù, sà-ínáhá-nê ñà-nùù mii-ní nì nìhí-ñà. ⁸ Te palabra ndiaha nì cachì-ní xí, sàni cachi stná-ñà xì-né, te mii-né, cudí inì-nè xì palabra mà, te cundáa vaha ini-nè ñà-nùù mii-ní nì quei vàxi, vàchi xiníndísá-né ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhivì.

⁹ 'Vichi xícàn tàhvì nùù-ní sàhà-né, màdì sàhà dava ga nèhivì ñuhivì, còó, cuisì sàhà nèhivì nì chitnùnì inì-ní cunduu nèhivì xí; vàchi nèhivì xí mii-ní xínduu stná-nè. ¹⁰ Nsidaa nèhivì-xí, nèhivì xí mii-ní nduú stná-nè. Te nèhivì xí mii-ní, nèhivì xí yùhù nduú stná-nè, te sàhà mii-né sàni quee más gà tnùñuhu xí.

11 'Pues vichi, mà cóo gué ñuhíví yohó. Icúmí nasai nùù mii-ní ana nduu Yua Í Ndiahí. Doco nèhivì nì sàhatahvi-ní yùhù, yohó icúmí-né candòo-ne. Ñàyùcàndùá, sàhà poder xi-ní cundiaà-ní nsidaa-né sàhà-ñá iin-ni cunduu nsidaa-né nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda. 12 Na iá ve xì-né ñuhíví yohó, nì sandiaì-nè xì poder xi-ní. Te nsidaa ana nì dáyáha-ní nùì, iin-ni ndiaá vahi-nè, cóni ndañúhú ni-iin-ne, cuisì imindaa tè-de por sí icúmí ndañuhu, vachi ducán icúmí coo sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndùá cachí nùù tutu ì sàhà-té.

13 'Te vichi sàmànasai nùù-ní. Doco ñà-yòhó nduá cachí na iá ve ñuhíví yohó sàhà-ñá ni cúndóo nèhivì-xí contentu nacua iá stná yùhù contentu. 14 Sàni cachitnùhi xì-né palabra xi-ní. Doco nèhivì dava ga, xiní ùhì-ñané sàhà ñà-có-nìhnú gá ini-nè nahi nècuàchì mà. Te ducán stná yùhù, có-nìhnú stná inì nahi nèhivì ñuhíví. 15 Te có-xíquèn ñà-tavà-nínè ñuhíví yohó. Cuisì xíquèn-ñà cundiaà-nínè ñà-màsà dáca ñà-malu-nè. 16 Yuhu, có-nìhnú inì nahi nèhivì ñuhíví yohó, ñàyùcàndùá, stná nèhivì-xí, có-nìhnú gá stná ini-nè nahi nècuàchì dava ga mà.

17 'Daaní, xicàn tàhvì stnáì ñà-nì chínáhà-nínè ñà-ndùú palabra ndàcuisì, te ducán sàà-nè cunduu-ne nèhivì nihnú î inì-xi. Te palabra sàni cachì-ní, divi ñà-jaàn nduú ñà-ndàcuisì. 18 Nacua nì techuun-ní yùhù nì quesai ñuhíví yohó, ducán quidá stnáì, techuín mii-né ñà-cùhùn-nè (càhàn-nè xì) nèhivì ñuhíví. 19 Te sàhà ñà-vàha xi mii-né ié' dispuestu quide nsidaa chuun ì (iá gá quide), dandu vātùni sàà stná-nè cunihnu ì ini-nè nú sàni

chivàha-ne ñà-ndùú palabra ndàcuisì.

²⁰ 'Doco màdi cuisì sàhà nèhivì yohó xícàn tàhví. Còó, vàchi icúmí mii-né càhàn stná-nè xì nèhivì dava ga, dandu cunindisá stná nècuàchìmà yùhù. Ñàyùcàndùá, sàhà nècuàchì yucán xícàn tàhví stnáì.

²¹ 'Daaní, xícàn tàhví ñà-nahi iin-ni nèhivì ni cúndúú nsidaa nècuàchìmà, te iin-ni ni cúndúú stná anima mii-né xì anima ndohó, nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda: iá-nî ini anímè, te yùhù, iá stnáì ini anima mii-ní. Ñàyùcàndùá xícàn tàhví ñà-iin-ni anima ni cúcúmí nsidaa-né, dandu vátuni cunindisá nèhivì ñuhiví ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesà ñuhiví. ²² Te nacua nì chitnùnì inì-ní ñà-coo tnùñuhu xí yùhù, ducán sàni nìhìtáhvì stná mii-né cucumi-né tnùñuhu ma, dandu iin-ni cahnú cunduu nsidaa-né, nahi iin-ni xínduu stná ndohó. ²³ Mii-ní, iá-nî ini anímè, te yùhù, ini anima mii-né coi; dandu iin-ni cahnú cunduu ndisa nsidaa-né xì ndohó. Te ducán icúmí nèhivì dava ga ñuhiví cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí vàxi, te cundaà stná ini-nè ñà-cúú stná inì-ní sàhà nèhivì-xí nacua cuú inì-ní sàhà yùhù.

²⁴ 'Mii-ní nduu-ní Yuamáni', te nì chitnùnì inì-ní cundoo ana cunduu nèhivì xí. Ñàyùcàndùá, yùhù cuní sàà stná nsidaa nècuàchìmà cundoo-ne ndé cuàhìn coi sàhà-ñá iin-ni cutnahá-né xí, te cundehè-né nansa iá tnùñuhu ndiaha nì sàhatahvì-ní yùhù, vàchi ndè antes na táyôo ñuhiví, iin-ni cuú inì-ní sàhí. ²⁵ Mii-ní, ndàcuisì nihnú inì-ní. Doco nèhivì ñuhiví, tàcùnì-nè mii-ní. Doco yùhù, ndisa, ináhí mii-ní. Te nèhivì cutnàhâ xí yohó, sàni cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí. ²⁶ Te yùhù, sàni dàtúi nùù-né nansa iá-nî nacua cuàhìn

quide quivì nùu-xí. Ducán dandu nìhì-né cuu stnahá stná ini-nè sàhà-né nacua cuú ini mii-ní sàhà yùhù. Te ducán nìhì stná yùhù coi ini anima nsidaa-né —nì cachi Jesús.

18

Nansa nì tniì-tè Jesús

¹ Nì nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì quee-ya cuàhàn-yà nì yàha-ya inga ladu yui Cedrón, cutnàhâ-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì yàha-ya xì-né mahì iin huertu iá yucán. ² Doco tiàa cuàhàn cahin xì-yá, divi Judas, ináhá stná-nè índù iá huertu mà, vàchi cuàhà xichi sàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá yucán. ³ Ñàyùcàndùá, nì saca nècuàchìmà itnii soldadu, te nì nìhì stná-nè itnii policia nùu dùtù xícusahnú xì nùu stná tè-xínduu fariseu, te cuàhàn-nè xì nsidaa tèmà ndé nduú huertu mà. Te nsidaa-té, iníndáhâ-tè lámpara xì nù-ñùhú xíxìn, xì stná càa dana nduú arma xi-tè. ⁴ Daaní, Jesús, como ináhâ-yâ nsidaa ñà-ndùá cuàhàn cuu xi-yá, nì quee-ya nì sànychìcùn-yà tèmà, te nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiâ?

⁵ Te nì cachì-te xi-yá:

—Divi Jesús de Nazaret.

Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Yùhù nduí.

Te yucán iín stná Judas, cutnàhâ-né xì nsidaa tèmà. Te divi Judas mà nduú ana nì dicò xi-yá. ⁶ Daaní, na ní nsihi nì cachi-yà: “Yùhù nduí”, dandu yàchi nì naxiconihí duma candùà-te.

⁷ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiâ?

Te nì cacachì-te:

—Divi Jesús de Nazaret.

⁸ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni cachì xì-nsiá, yùhù nduí. Ñàyùcàndùá, nú yùhù nchícùn-nsiá, nacoò-nsia nèhivì xí yohó ni núhù-nè.

⁹ Ducán nì cachi-yà xì-té sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndúá nì cachi-yà ñà-còò ni-iin nèhivì xí-yá nì ndánúhú, ni-iin nèhivì nì chitnùnì ini Dios cunduu nèhivì xí-yá, cóni ndáñúhú-nê. ¹⁰ Daaní, nì tavà Simón Pedro espada xi-ne, te nì cani-ne iin mozo xi dùtù cusáhnû, nì sahnde ì-né tùtnù nècuàchìmà ladu cuahá-nè. Te Malco nani mozo mà. ¹¹ Doco nì cachi Jesús xì Pedro:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní, vàchi yùhù, icúmì yàhi ñà-ndúá nì chitnùnì ini Yuamáni' cuu xí.

Nansa ndacá-te Jesús nì sàà nùù dùtù cusáhnû

¹² Dandu capitán yucán, xì soldadu xi-tè, xì stná policía yucán, nì catnii-tèyá nì chicuhnì-teyá. ¹³ Te nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá nùù nècuàchì nani Anás, vàchi dìdo dùtù cusáhnû cuià yucán nduú-né. Te Caifás nani dùtù cusahnu-ma. ¹⁴ Te divi-ne nduú ana nì càhàn xì nècuàchì raza-nè Judea daa na ní cachi-nè ñà-xiñùhù cui iin tiàa sàhà nsidaa nèhivì ñuu-nèmà.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

¹⁵ Daaní, chicá cahà-xí ndé cuàhàn Jesús vaxi stná Simón Pedro xì inga stná nècuàchì dacuahá-yá. Te compañeru-nèmà, ináhá-nê dùtù cusáhnû. Ñàyùcàndùá, na ní dáyáha soldadu-yà ini patiu vehe dùtù mà, dandu nì quìhvi stná inga-nèmà. ¹⁶ Doco Pedro, nì ndòo-ne nùù yehè

patiu-ni ma. Ñàyùcàndùá, vaxi tu compañeru-nè ináhá xí dùtù mà, te nì càhàn-nè xì ñahà chii ndiaá yehè mà áma dáyâha stná-ña Pedro. ¹⁷ Dandu nì cachì-ña xì Pedro:

—¿Amadí mii stná-ní nduu-ní iin nècuàchì nchícùn xì Jesús?

Te nì cachi-nè:

—Còó.

¹⁸ Daaní, divi yucán itá stná mozo (xi dùtù mà) xì stná policía. Te nì xicùn-té iin ñuhu tnùù ñà-nadaà-té, vachi cúvixin ga. Te yucán nì tnàtuu stná Pedro, iín-né nadaà stná-nè.

Nansa nì ndàcàtnùhù dùtù cusáhnù nùù Jesús sàhà ñà-ndùá quidá-yá

¹⁹ Daaní, dùtù cusáhnù, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà nèhivì dacuahá-yá xì sàhà stná palabra chináhá-yànè. ²⁰ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yá xì-né:

—Yùhù, vate ní càhìn xì nsidaa nèhivì ini veheñuhu cuachi, te ini stná veheñuhu cahnú ndé siempre natácá nèhivì raza-ndà Judea. Divi yucán nduú lugar ndé siempre nìsa dacuahí nèhivì. Còò ni-iñàha nì chináhá dèhí. ²¹ Chicá vaha màsà ndàcàtnùhù-ní nùù mii; nùù nèhivì nì inini xì ñà-ndùá nì cachì chicá vaha, vachi mii-né ináhá-nè ñà-ndùá nì cachì.

²² Daaní, yatni ndé iín Jesús iín stná iin policía, te na ní cachi Jesús ducán, dandu nì cani-tè nùù-yá, cachi-te:

—¿Índù chuun càhàn-ní xì dùtù ìì ducán?

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nú cóni càhàn vii' tuxi-ní, dandu cachì-ní xì índù palabra cóni càhí vii'. Doco nú còò ni-iñàha nì càhàn quini, dandu có-ìcúmí-ní cani-ní yùhù.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús ùi gà xichi

²⁴ Dandu nì dàyáha Anás mà-yá cuàhàn-yà ndahà dùtù cusáhnù nani Caifás. Te nuhní tnuu-ya cuàhàn-yà.

²⁵ Doco Simón Pedro, iín stná-nè nadáà-né. Dandu nèhivì itá yucán, nì ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní nèhivì xí Jesús?

Dandu nì nacuaà nècuàchìmà mii-yá, cachí-nè:

—Còó, màdì yúhù.

²⁶ Daaní, nì càhàn inga mozo xi dùtù yucán, divi tnaha tiàa nì tàhndè tùtnù-xí; te nì cachì-te xi Pedro:

—¿Amádi mii-ní nì xinì iá xì Jesús huertu yucán?

²⁷ Doco inga tu nì cachi-nè:

—Còó.

Daaní, divi momentu mà nì xito lehe.

Nansa nì dàyáha-tè Jesús nùù Pilatu

²⁸ Daaní, nì saca-tèyá nì caquee-tè xì-yá nùù Caifás, cuàhàn-te xi-yá ndè vehe gobernador, te yucán nì dàyáha-tèyá ini vehe. Iín váa gá nduá. Doco tè-xínduu raza Judea mà, cónì cá-quìhvi-tè vehe yucán, vèchi nú ni quìhvi-tè, dandu mà cóó gá ndoo ga-nè (nacua cachí ley xi-ne), te mà cóó gá permisú cuxi-tè ñà-nduá xixí-te na nduá vicò pas-cua mà. ²⁹ Dandu Pilatu, nì quee-tè fuera vèxi-tè ndé itá ana nì casaà mà, te nì cachì-te:

—¿Ndíà nduá nì quida tiàa yohó, te sanícuàchi-nsia sàhà-né?

³⁰ Dandu nì cacachì-te xi Pilatu:

—Nú ni cundúú-né iin nècuàchì cónì quidá cuàchi ni cuí, dandísá, mà cundácá-nsínè quixi nùù-ní.

³¹ Dandu nì cachi Pilatu:

—Cundaca-nsianè cuahán, te mii-nsiá nsidan-daà-nsià sàhà-né nacua cachí ley xi mii-nsiá.

Doco nì cacachi tè-raza Judea mà:

—Ley (xi mii-nsiá), có-sâha ñà-cahnì-nsí iin ana iá falta xi.

³² Ducán nì cacachì-te sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndúá nì cachitnùhu Jesús na ní cachi-yà nansa icúmí-yâ cui-yà. ³³ Daaní, nì nansihvi Pilatu vehe-tè, te nì cana-tè Jesús, nì cachì-te xi-yá:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní cahan-ní?

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿A mii-ní nì nacani inì-ní ndàcàtnùhù-ní nùí ducán, te ò inga nèhivì nì cachi xì-ní ducán?

³⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—Yùhù, có-nduì iin tè-raza-ní Judea. Divi nècuàchì ñuu-ní xì dùtù xícusahnú nduú ana nì dàyáha xi-ní ndahí. ¿Índù cuàchi nì quida-ní?

³⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Cunaha-ní, ñuu ndé cusáhnûí, có-ndúá ñuhiví yohó, vàchi nú ñuhiví yohó ni cúndúá, dandísá icúmí nèhivì-xí cuidahan-né yùhù nùú ana xiní ùhì xì sàhà-ñá màsà yáhi ndahà nècuàchì raza Judea ni cuí. Doco ñuu ndé cusáhnûí, tucu iá, mà ndúdává xì ñuhiví yohó.

³⁷ Ñàyùcàndúá, nì cachi tu Pilatu xì-yá:

—¿Àsù nduú stná-ní iin rey cusáhnû?

Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nacua cachí-nî, divi ducán nduá, divi rey nduú. Te divi sàhà-ñá cachitnùhi xì nèhivì ñà-ndúú palabra ndàcuìsì, ñàyùcàndúá nì quesà ñuhiví yohó. Te vichi nsidaa ana cudî inì xì palabra

ndàcuisì mà, divi nduú stná ana cudî ini xì ñà-nduá cachí.

³⁸ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿Índù ñà-ndisa nduú palabra ndàcuisì?

Nansa nì dándàà Pilatu ñà-cui Jesús

Daaní, nì nsihi nì cachi Pilatu ducán, dandu nì quee-tè inga xichi nì càhàn-te xi tè-xínduu raza Judea, cachí-te xi témà:

—Sàni càhìn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ndácùhin-nè. ³⁹ Doco estilu xi-nsia nduá ñà-dañà iin tè-ndiàdí cada nacává vicò pascua yohó. Ñàyùcànduá, vichi ¿a cuní-nsià dàña nècuàchì yohó cachí nduú rey xi tè-raza-nsià Judea?

⁴⁰ Daaní, tucu tu nì càna fuerte nsidaa-témà, cachí-te:

—Còó, màdì nècuàchì jaàn cuní-nsi dàña. Barrabás chicá vaha ni dáña —nì cacachì-te.

Doco cunaha-nsiá, iin tècuìhnà nduú Barrabás mà.

19

¹ Daaní, nì dándàcú Pilatu nùù soldadu, te nì tavà-téyâ iladú, nì sahnì cuí-teyá xì iin chirrión.

² Dandu nì quidavàha-tè iin sìcàtè iñù, te nì chìnacaà-teá dìni-yá. Te nì chindixi stná-teyá iin capa moradu. ³ Dandu nì catnàtuu-tè nùù-yá, (nì sàcùndiàà-teyá), cachí-te:

—¡Tùinuùváha-ní, señor! ¡Vichi ndisa, sàni sàcùnduu-ní rey xi tè-raza Judea!

Dandu nì cacani-tè nùù-yá.

⁴ Daaní, tucutu nì quee Pilatu nùù nèhivì ndiatú yucán, cachí-te xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn tavi Jesús cundehè-nsiá, te cundaà inì-nsia ñà-còò ni-iin falta xi-ne nì ndácùhin.

⁵ Ñàyùcàndùá, nì quee Jesús (vehe ma), ñuhú dínì-yá sìcàté iñù mà, te ndixí stná-yà capa moradu mà. Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa nèhivì ndoó yucán:

—Cundehè-nsiánè, yohó iin-né.

⁶ Daaní, dùtù xícusahnú, xì stná policía, na ní xini-nèyà, dandu nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Nchìca cruz ni cuí nècuàchì jaàn! ¡Cahnì-nínè!

Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa-né:

—Mii-nsiá cundaca-nsianè cùhùn, te cahni-nsiánè, doco yùhù, còó, vàchi còò cuàchi-ne nì ndácùhin.

⁷ Dandu nì cacachi nècuàchì raza Judea mà:

—Nsiùhù, icúmí-nsí iin ley, te según cachí ley mà icúmí nècuàchì jaàn cui-nè sàhà ñà-nì cachi-nè nduú-né Dèhemanì Dios.

⁸ Dandu Pilatu, na ní inini-tè ñà-nì cacachi nècuàchì mà ducán, chicá nì yùhí-te, ⁹ te nì nansìhvi-tè ini vehe cahnú-te nì càhàn tu-tè xì-yá, cachí-te:

—¿Índù ndisa nì quixi mii-ní?

Doco Jesús, cónì càhàn gà-yà.

¹⁰ Dandu cachí tu Pilatu xì-yá:

—¿Índù chuun có-càhàn-ní xì? ¿A có-ìnáhá-ní ñà-yùhù icúmî poder: vátùni cahní mii-ní, te ò vátùni dacácui mii-ní?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ni còò ni-iyuhu poder cucumi-ní nú màsà chítùnì ini mii-yá íá ansivi ducán. Sàhámà tiàa nì dàndàcú quixi nùù-ní, chicá nsidá cuàchi-tè (nùù mii-ní) —nì cachi-yà.

¹² Daaní, dècuèndè hora yucán nì nanducu Pilatu nansa dañá-téyâ, doco chicá fuerte nì càna nsidaa tè-raza Judea mà, cachí-te:

—Nú nì dañá-ní Jesús jaàn, dandu náhà claru có-ndùù-ní amigo ndisa xi rey cahnú César. Vâchi nsidaa ana cachí nduú stná rey, xiní ùhì stná-nè rey cahnú César.

¹³ Daaní, na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì tavà tú-teyá inga xichi, te nì sàcòo-tè silla ndé siempre iá-te nsidándáa-te chuun. Te silla mà, iín-nu dìquì yùù chipála itánduhù ñuhù, te Gabata nani lugar mà dàhàn hebreu. ¹⁴ Te sàni cahin quivì yucán, divi quivì nduú vigilia vicò pascua mà, dandu nì càhàn-te xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-te:

—Cundehè-nsiá, yohó iín nècuàchì nduú rey xi-nsia.

¹⁵ Doco ndee ní càna nsidaa nèhivì mà:

—¡CÒÓ! ¡Ni cui-nè cuní-nsì! ¡Cahnì-nínè! ¡Ni macùtuu-ne nchìca cruz!

Dandu cachí Pilatu xì nsidaa-né:

—¿A ndísá cuní-nsià cui rey xi-nsia nchìca cruz?

Te nì cacachi dùtù xícusahnuma:

—Cuisì imindaa rey xi-nsi iá, divi nduú César.

¹⁶ Ñàyucàndùá, nì candisá Pilatu ñà-ndùá xicàn nècuàchìmà; nì dàndàcú-te ni cui Jesús nchìca cruz. Dandu nì saca soldadu-yà cuàhàn-te xi-yá.

Nansa nì sàcùtuu Jesús nchìca cruz

¹⁷ Daaní, nì sàcùnsida-ya cruz xi-ya cuàhàn-yà, te nì sàà-yà nùù iin xaan nani lunsì Calvariu. Te Gólgota nani stná lugar yucán nùù dàhàn hebreu.

¹⁸ Te yucán nì cachituu-tèyá nchìca cruz, mii-yá xì inga ùì stná tiàa, iin iin-tè iin iin ladu-yà, te mii-yá mahì-xí.

19 Daaní, nì dándàcú stná Pilatu ñà-nì mácùtuu ònì cruz xi-ya iin ñà-càchí: “Jesús de Nazaret, rey xi tè-raza Judea”. 20 Dandu nì cahvi cuàhà nècuàchì ñuu mà nansa cachá, vàchi lugar ndé nì chituu-tèyá nchìca cruz, yatni uun ñuu mà nduá. Te ùnì dàhàn nì tiaa palabra mà: dàhàn hebreu, xì dàhàn griegu, xì dàhàn latín. 21 Dandu dùtù xícusahnu-ma, nì càhàn-nè xì Pilatu, cachí-nè:

—Màsà cáchí palabra mà “Rey xi tè-raza Judea”. Còó, chicá vaha tiaa-ní ñà-nì cachi uun-ne nduú-né rey xi nèhivì raza-nsì.

22 Dandu nì cachi Pilatu xì nècuàchì yucán:

—Còó. Ñà-nduá sàni tiaa, ducanicoá

23 Daaní, nì nsihi nì chituu soldadu-yà nchìca cruz, dandu nì dàcuàchí-te sìcoto xi-ya nùù nsìcúmì-té. Chii chiá nì nihì iin iin-tè. Doco cuaán nduú dùhnù quihín-yà, vàchi iin-nì cahnú nì cuàha; còò ni-iin xaan xi-ña ndé nì nsícu. 24 Ñàyùcànduá, nì cacachi soldadu mà:

—Màsà dácuachí-ndáñâ. Chicá vaha cuidàdiquí-ndà suerte sàhà-ñá cundaà ini-ndà ana nihì xán.

Pues ducán nì cuu sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu nùù tutu ìì ndé cachí palabra yohó: “Nì cadasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te suerte, a ver índù-té nihì xì ñà-nduá ndìxí”. Ñàyùcànduá, ducán nì caquida soldadu mà.

25 Daaní, sàhà cruz xi-ya iín stná dihi-yá xì cùhì-nè nani stná María, divi ñahàdihí Cleofas; te yucán iín stná María Magdalena. 26 Te nì xini-yà dihi-yá, te nì xini stná-yà yucán iín stná iin nècuàchì dacuahá-yá cuú cuàhà ini-yà sàhà-xí. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì dihi-yá:

—Cundehè-ní mamá, jaàn iín dèhe-ní.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dàcuàhàmà:

—Cundehè-ní, jaàn iín mamá xi-ní.

Te divi hora yucán nì nàcùndiaa nècuàchìmà dihi-yá.

Nansa nì xihì Jesús

²⁸ Daaní, ináhá-yâ ñà-sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachi tutu ì, ñàyùcànduá, nì cachi-yà:

—Xihì tècuí.

²⁹ Te yatni uun yucán iín iin quìdi chitu vinu nì xìò. Ñàyùcànduá, nì quihin soldadu iin ñà-ñàhmá nani esponja, nì chihì-teá dìni iin vara nù-hisopo. Dandu nì chindaxin-teá vinu mà, te nì dàcùhùn-teá nùu yuhù-yá ³⁰ nì sihvi-yá chiá. Dandu nì cachi-yà:

—Vichi ndisa sà-íá.

Te nì nàcuìndee dìni-yá, te nì xihì-yà.

Nansa nì dàquíhvi iin soldadu lanza xi-tè diin tìxi Jesús

³¹ Dandu nècuàchì raza Judea, cóni cùnì-nè ndòo nsidaa nsìi ma nchìca cruz, vàchi vigilia xi quìvì descansu nduá. Te divi quìvì descansu mà nì nacava stná iin vicò cahnú xí-né. Ñàyùcànduá, nì ca-xicàn-nè favor nùu Pilatu ñà-nì cátnáhnù iquì naní sàhà iin iin ana itándiaa nchìca cruz (sàhà ñà-nì cùí yàchì-nè), dandu cuxio-ne nùu cruz.

³² Ñàyùcànduá, nì casaà tu soldadu (ndé itá cruz), te nì casahnù-te iquisáhà iin tiàa itúú nchìca cruz iin ladu Jesús, dandu después ingà-te. ³³ Doco na ní tnàtuu-tè ndé itúú mii-yá, nì cundaà inì-te sàni xihì-yà; ñàyùcànduá, cóni sáhnù gà-te iquisáhà-yá.

³⁴ Doco iin soldadu mà, nì dàquíhvi-tè lanza xi-tè diìn tìxì-yá, te nì dàñà nì-yá xì tècuí. ³⁵ Yùhù nì xinì nsidaájàn, teayùcàndüá nacánì xì-nsiá sàhá. Te ñà-ndácuìsì nduá cachí. Yùhù ináhî, te cachítnùhu ndaì xì-nsiá sàhà-ñá nì cúníndísá stná-nsiá. ³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nì cuu xi-yá sàhà-ñá nì cuú ndisa nacua nì cachitnùhu nùù tutu ì ndé cachá: “Ni-iin iquì-yá mà-tnáhnù”. ³⁷ Daaní, cachí stná inga xaan nùù tutu mà, ndé cachá: “Icúmí nèhivì cuni-nè mii-yá ana nì dàquíhvi-tè (càa) ìcà-xí”.

Nansa nì ndùxin Jesús ini iin cueva

³⁸ Daaní, nì nsihamá, dandu nì sàhàn iin tiàa nani José nùù Pilatu. Iin nècuàchì ñuu Arimatea nduú nècuàchìmà, te nduú stná-nè iin nèhivì xí Jesús, doco chídèhé-nè, vàchi yúhì-nè tè-dava ga raza-nè Judea. Pues divi mii-né nì sàhàn nì xicàn permisu nùù Pilatu nanihi-ne iquìcúñú-yà. Te juùn nì cachi Pilatu. Ñàyùcàndüá, nì sàhàn-nè nì nanihi-ne iquìcúñú-yà. ³⁹ Daaní, nì sàà stná Nicodemo yucán, divi nècuàchì nì sàhàn ñuu visita ndé iá-yà. Te vichi nihí-né ñà-tnami nani mirra nì sàà, te dácà stnahá stná mà xì inga ñà-tnami nani áloe. Nsidaájàn cùvèa nahi òcò ùxin kilo. ⁴⁰ Ñàyùcàndüá, José xì Nicodemo mà, nì nanihi-ne iquìcúñú-yà nùù cruz, te nì chidúcún-néyà sìcoto finu cuxín, te nì dàquéé stná-nè ñà-tnami ma, vàchi ducán nduú estilu xi nèhivì raza Judea na sácùndùxin-ne. ⁴¹ Cunaha-nsiá, yatni ndé nì sa-ituu Jesús nchica cruz, yucán itá stná it-nii yutnù tàtá. Te mahì yutnù mà iá stná iin cueva làcà ní sate, doco tàñáha ga cundùxin ni-iin

nsii-ña. ⁴² Te sàhà-ñá sà-ítúú quìvì descansu xi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcàndùá, ini cueva yucán-ní nì chindùxin-neyà, vàchi yatni nduá.

20

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, quìvì primeru semana, (divi quìvì domingu) vaxi María Magdalena cueva ndé índùxin Jesús. Naha nduá, te iín tnuu va nduá. Dandu nì xini-nè, sàni cuxio cavà cahnú ndiadí yuhù cueva. ² Ñàyùcàndùá, nì dáyáà-nè cuàhàn-nè ndé iá Simón Pedro xì inga nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùu-yá, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni tavà-té Stoho-ndà Señor ndé nì sàcùndùxin-ya. Te có-cùndàà ini-nsì índù cuàhàn-te xi-yá.

³ Ñàyùcàndùá, nì quee Pedro xì compañeru-nè, cuàhàn stná-nè cueva yucán. ⁴ Te cutnàhâ-né nì dáyáà-nè cuàhàn-nè, doco chicá ndee ní dáyáà compañeru Pedro mà, teayùcàndùá, dihna nècuàchìmà nì sàà-nè nùu cueva. ⁵ Te nì nacàhnu ndee-ne nì xito nihni-ne ini cueva, te nì xini-nè ndé sìcoto xi-ya itánduhù, doco cóni quìhvi-ne inì-xi. ⁶ Daani, nchícùn Simón Pedro nì sàà stná-nè, doco mii-né ndisa, nì quìhvi-ne inì-xi, te nì xini stná-nè itánduhù sìcoto xi-ya, ⁷ xì stná pañuelu nìsa idàhvi nùu-yá, doco có-ìndúhá xì sìcoto dava ga; iladú indúhá, te sàni natnahnù viá. ⁸ Dandu nì quìhvi stná compañeru Pedro nì sàà primeru, te nì xini stná-nè nansa iámà, te nì xinindisá-né. ⁹ Doco ni mii-né ni stná Pedro, tàñáha ga cundaà ini-nè nansa cachí nùu tutu ìì

ndé cachí icúmí-yâ natiacu-yà. ¹⁰ Daaní, ndúi-nè mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì ndecunu Jesús nùu María Magdalena

¹¹ Doco yucán ndé iá cueva mà (nì sàà) stná María. Te vichi iín-né fuera sacú-né. Te nì nacàhnu ndee-ne, nì xito nihni stná-nè ini cueva. ¹² Te yucán nì xini-nè ndoó ùi ángel xi Dios lugar ndé nìsa induhù Jesús, iin-ne ndé nì sanduu dìni-yá, te inga-nè ndé nì sanduu sàhà-yá. ¹³ Te nì cachi ángel mà xi María:

—Señorita, ¿índù chuun sacú-ní?

Dandu cachí-nè xi nècuàchimà:

—Vàchi sànhí-te Stoho-nsì Señor cuàhàn, te có-cundáa inì índù cuàhàn-te xi-yá.

¹⁴ Dandu nì ndecoto María ladu yàtà-né, te nì xini-nè yucán iín mii-yá, doco cóni nácúní-nèyà nduú-yá Jesús. ¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Señorita, ¿índù chuun sacú-ní? ¿Ana divi nandúcú-ní?

Doco María, nì tuxi ini-nè ádi té-ndiáá yutnú tàtà iá yucán nduú ana cáhàn; ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Señor, nú mii-ní nì tavà-níyà, dandu cachi sacú-ní xì índù nì sànihi-níyà, te cùhìn naqui-hin-yà.

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡María!

Dandu nì naxicocuín-nè ladu yàtà-né, te nì cachi-nè dàhàn mii-né:

—¡Raboni! —ñà-nduá cuní cachà Maestro.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà dúcùn ndahà-ní yùhù, vàchi tàñáha ga nani nùu Yuamáni. Còó. Cuahán-nì, cachitnùhu-ní xì nèhivì xí, vàchi nahi ñani

xínduu-ne. Te cachì-ní xì-né ñà-ìcúmî nani nùhì nùù Yuamání. Te cunaha-nsiá, Yuamánì mii-nsiá nduú stná-yà. Te ana càhvì yúhù nduú-yá, nacua nduú stná-yà ana càhvì mii-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁸ Ñàyùcàndüá, nì sàhàn María Magdalena mà nì cachitnùhu-ne xì dava ga nècuàchì dacuahá-yá, nì nacani-ne nansa nì xini-nè Stoho-ndà Señor, te dohó te dohó nì cachi-yà xì-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá

¹⁹ Daaní, na ní cuñaà quivì domingu mà nì nat-aca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Te nì nacadi vaha-ne yehè, vachi yúhî-nè nèhivì dava ga raza-nè Judea. Dandu (na iin cachí) nì sàcuìn Jesús dava mahì-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Contentu nì cúndóó-nsiá.

²⁰ Na ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì dàcùnì-yànè ndahà-yá xì diìn tìxì-yá. Ñàyùcàndüá, cuahà gá nì cudìì ini-nè ñà-sàni xini-nè divì Stoho-ndà Señor nduú-yá. ²¹ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-né:

—Contentu nì cúndóó-nsiá. Nacua nì techuún Yuamání yùhù nì quesai, ducán techúûn stnài mii-nsiá cùhùn-nsiá.

²² Daaní, nì sivi tàchì-yá nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà:

—¡Ní nándèe Espíritu ìì ini anima-nsiá, cachí!

²³ Nú nì cuícahnû inì-nsia sàhà cuàchì nèhivì, dandu ñà-sàni ndutu ndisa-ña cundua; te nú màsà cuícahnû inì-nsia sàhà-né, dandu iá ìì cuàchì-ne —nì cachi-yà.

Nansa nì sàà Tomás nì xinindisá-né ñà-nì nati-acu Jesús

24 Doco nùù ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, iin-ne cónì ía-ne xì compañeru-nè na ní ndecunu Jesús nùù-né. Divi Tomás nduú nècuàchì mà, te Cuatí cachí stná nèhivì xì-né. 25 Ñàyùcàndùá, nì cachi compañeru-nè xì-né:

—Cunaha-ní, ¡sàni xini-nsì Stoho-ndà Señor!

Doco mii-né, nì cachi-nè:

—Dècuèndè cundehí yantà ndahà-yá ndé nì ìhi clavu, te daquíhvi ònìndàhí ndé nì xida mà, te daquíhvi stnáì ndahí ndé (nì nacuehè) diin tìxì-yá, te nú cóó, mà cúníndísê —nì cachi-nè.

26 Daaní, na ní xinu inga ùnà quivì, nì nataca tu nècuàchì dacuahá-yá ini vehe. Doco daa ndisa íá stná Tomás xì nècuàchì ndòò-mà. Te ndiadí vaha tu yehè. Te nì sàà Jesús inga xichi nì sàcùin-yà mahì-né, te nì cachi-yà:

—Contentu nì cùndóó-nsiá.

27 Dandu nì cachi-yà xì Tomás:

—Yohó daquíhvi-ní ònìndàhà-ní, te cundehè-ní ndahí; dandu daquíhvi-ní ndahà-ní diin tìxì. Te cunindisá vaha-ní. Màsà cáhí gà-ní có-xìndísá-ní.

28 Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Stohì Señor nduu-ní, vachi Dios nduu-ní.

29 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Tomás, sàhà-ñá nì xininùù-ní yùhù, ñàyùcàndùá nì xinindisa-ní. Vihi gá ndiaha cundua nú nì cúníndísâ-nsiá mate tàñáha ga cuninùù-nsiá yùhù —nì cachi-yà.

Ñà-ndùá òsáhà-xí nì tiaa Juan tutu yohó

30 Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná milagru nì quida Jesús nì indehè nècuàchì dacuahá-yá, doco cónì tiáá nsiha nùù tutu yohó. 31 Doco ñà-ndùá cachí

nùu tutu yohó, nì tiaa-ña sàhà-ñá ni sáà-nsiá cunindisá-nsiá divi Cristu Dèhemanì Dios nduú Jesús. Vàchi nú sàni xinindisá-nsiá ñà-jaàn, te ndácùcahan-nsiá quivì-yá, dandu vida ndiaha sàni nìhì stná-nsiá.

21

Nansa nì ndecunu Jesús nùu ùsà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, nì nsihajàn, dandu nì ndecunu tu Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá na ndoó-né iin xaan yuhù mar nani mar Tiberias. Cuàhìn nacani xì-nsiá nansa nì cuu na ní ndecunu-ya nùu-né yucán. ² Cunaha-nsiá, cutnáhâ Simón Pedro xì Tomás nècuàchì nani Cuatí, te cutnáhâ stná Natanael nècuàchì dìñùu-xi nani Caná iá ladu Galilea. Te ndoó stná (ù) dèhe Zebedeo, xì stná inga ù nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cachi Simón Pedro xì nsidaa-né:

—Cuàhìn tavi siaca.

Dandu nì cachi compañeru-nè:

—Ni cùhùn nsidaa-nda.

Ñàyùcàndüá, nì sàcùñuhu nsidaa-né ini iin lan-cha cuàhàn-nè; doco ni-iin siaca cóni níhì-né niù yacà. ⁴ Daaní, na sàcuàhàn nì tùinuù, yucán nì sàà stná Jesús, iin-yá yuhù mar (yatni ndé ndoó-né) mà. Doco cóni nácúni-nèyà. ⁵ Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—Hijos, ¿a sàni nìhì-nsiá ñà-caxì-ndà?

—Còó, còó ni-iin-sì —nì cachi nècuàchìmà.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ladu cuahá lancha, jaàn dacadaná-nsiá ñunù xí-nsiá, dandu nìhì-nsiási —nì cachi-yà.

Dandu ducán nì quida-ne, te ni mà cùì gá tavà-né ñunù xí-né ñà-chitu guá` cuàhà siaca nì nìhì-né. ⁷ Dandu iin nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùu-yá, nì cachi-nè xì Pedro:

—¡Divi Stoho-ndà Señor nduú Yà-yòhó!

Nì nsihi nì inini Simón Pedro ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu nì nàcùndixi-ne sacú-nè, vàchi cuisì sìcoto inì-xi ndixí-né. Dandu ní ndàvà-nè mahì tècuì cuàhàn-nè. ⁸ Te después cuàhàn stná dava ga nècuàchì dacuaha-ma, doco ini lancha cuàhàn-nè, vàchi yatni iín-nu nùu ñuhù íchí, nahi 100 metro. Te cahà-nú itácaá ñunù chitu siaca. ⁹ Dandu nì nuu nècuàchì yucán ñuhù íchí, te nì xini-nè yucán ndoó tnùu sàxìxìn, te sà-ítándoó stná siaca chòhò. Te iá stná pan. ¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nsià quihin-nsia itnii siaca nì tavà-nsiá.

¹¹ Ñàyùcàndüá, nì nana tu Simón Pedro lancha, te nì dìtá-nè ñunù mà nì naxìnuu ndè nùu ñuhù íchí. Chitu dini ñunù mà siaca, vàchi ñuhú 153 siaca nahnú. Mate cuàhà gá-si ñuhú, doco cóni sàchí ñunù mà. ¹² Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Naha-nsià, cadi inì-nsia.

Te ni-iin nècuàchì dacuaha-ma, cóni sáha ndee ini-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yá ana nduú-yá, vàchi ináhá-né divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ¹³ Dandu nì tnàtuu Jesús nì tnii-ya pan, te nì dasàn-yáña nùu-né. Te nì dasàn stná-yà siaca (nì chòhò mà) nùu-né.

¹⁴ Ñà-jaàn nì sanduu ùnì xichi nì ndecunu Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá na sàni natiacu-yà.

¹⁵ Daaní, na ní nsihi nì sadi ini nsidaa-né, dandu nì cachi-yà xì Simón Pedro:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndâà chicá cuú ndisa inì-ní sàhí nùù nècuàchì dava ga yohó?

—Jaan, Señor mío. Sà-ínáhá-nî cuú inì sàhà-ní —nì cachi-nè.

Dandu cachí tu-ya xì-né:

—Nú ndisa, dandu cundiaà-ní nèhivì xí na ian ndiaá pastor lelù xì-né.

¹⁶ Daaní, ñà-ùì nì cachi-yà xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a cuú ndisa inì-ní sàhí?

Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Jaan, Señor mío. Sà-ínáhá-nî cuú inì sàhà-ní.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Dacúndéhe-ní (nèhivì-xí ichì váha), na ian ndiaá-ndà riì.

¹⁷ Daaní, ñà-ùì nì cachi tu-ya xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndâà nduá, cuú ndisa inì-ní sàhí?

Pues vichi nì cuhuun ini-nè ñà-sà-ùì xichi ndácàtnùhù-yá a ndísá cuú ini-nè sàhà-yá, á coó.

Ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nsidanicuú iñàha ináhá-nî. Ñàyùcàndùá, ináhá stná-ní, yùhù cuú ndisa inì sàhà-ní.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú ducán, dandu cundiaà-ní nèhivì xí, na ian ndiaá-ndà riì xì-ndà. ¹⁸ Cunaha-ní, ñà-ndâà nduá cuàhìn cachitnùhi xì-ní yohó: na cuachi-ní, (nìsà nàcùndixi-ní sìcoto xi-ní), nì sansidatnuu-ní cinturón xi-ní, te cuàhàn-ní ndéni nì cui cudî inì-ní. Doco nú sàni sahnú-ní, dandu icúmí-nî

ndanihi-ní ndahà-ní, te inga-nè icúmí-nê nsidat-nuu-ne cinturón xi-ní, te cunihi-ne mii-ní cùhùn ndé có-cudî inì-ní cùhùn-ní.

¹⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús cachítñuhu-ya nansa quida nèhivì xì Pedro na quívì cui-nè, te ducán chicá quee tnũñuhu xí Dios.

Nansa icúmí cuu xi Juan

Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ñà-jaàn, dandu nì cachi tu-ya xì Pedro:

—Cunchicùn-ní yùhù.

²⁰ Daaní, nì nacuíco Pedro yàtà-né, te nì xini-nè nchícùn stná nècuàchì dacuahá cuú guá ini-yà sàhà-xí. Te divi nècuàchìmà nduú nècuàchì nì ìa yatni diin Jesús na ní sandoo-ne nì xixi-ne xì-yá daa, te nì xicàn tnùhù-né nùù-yá nì cachi-nè: “Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa icúmí cahin xì-ní?”

²¹ Pues, divi nècuàchìmà nì xini Pedro nchícùn vàxi, te nì cachi-nè xì-yá:

—Te nècuàchì jaàn tú, ¿nansa icúmí cuu xi-né, Señor mío?

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú cudî inì cutiacu-nè ndè cachi sàa quívì naxicocuñn, doco mii-ní, màsà nácání inì-ní sahájàn. (Chuun xi-ní nduá) ñà-cunchicùn-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Ñàyùcàndüá, nì xitià cuentu nùù nèhivì xí-yá, ñà-mà nunca cui nècuàchì dacuahama, cachí cuentu. Doco cóni cächí-yà mà cúí-nè. Còó, cuisì ní cachi-yà nú cuní-yà cutiacu-nè ndè cachi sàa quívì naxicocuñn-yà, màsà nácání ínì Pedro sàhámà.

²⁴ Cunaha-ní, divi nècuàchìmà nduú yùhù, te divi yùhù nì tiàa nsidaa palabra yohó. Te ñà-ndácuisì nduá cachí, vàchi ináhí cachí ndài xì-nsiá.

²⁵ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná iñàha iá nì quida Jesús (ñuhìví yohó). Doco nú cuní-ndà tiaa nsihi-nda nsidaámà, dandu cuàhà sàstnùhù libru cundua. Te mà cuáhà-ñá ni inicutu ñuhìví, cachí yùhù. Sà-íá.

Ley saa ni nacoo Jesucristu
New Testament in Mixtec, Southern Puebla
(MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mixtec, Southern Puebla)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

8a6c83d1-922b-5d25-99ec-4724168f3b77